

Job

1. Proloog (1-2)

“Er was in het land Us een man, wiens naam was Job, en die man was vroom en oprecht, godvrezend en wijkende van het kwaad. Hem werden zeven zonen en drie dochters geboren. Zijn bezit bestond uit zeventuizend stuks kleinvee, drieduizend kamelen, vijfhonderd span runderen, vijfhonderd ezelinnen en een zeer grote slavenstoet, zodat deze man de rijkste was van alle bewoners van het Oosten. Zijn zonen nu plachten een feestmaal aan te richten, ieder op zijn beurt in eigen huis, en nodigden dan hun drie zusters uit met hen te eten en te drinken. Telkens wanneer de dagen van het feestmaal om waren, ontbood Job hen en heiligde hen; hij stond dan des morgens vroeg op en bracht voor ieder van hen een brandoffer, want Job dacht: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en in hun hart God vaarwel gezegd. Zo deed Job altoos weer” Job 1:1-5.

Het boek van Job begint met het verhaal over een man met de naam Job. Er is niet veel bekend over de plaats Us waar Job woonde, noch over de periode waarin Job leefde. Voor de boodschap van het boek is dit ook niet belangrijk. Job had eender waar en wanneer kunnen leven. Zijn levensverhaal is herkenbaar en toepasbaar voor allen. Wat wel heel duidelijk wordt gezegd, is dat Job een rechtvaardige man was. Hij was rechtschapen, eerlijk, godvrezend en wilde niks te maken hebben met het kwade. Dit is het eerste dat ons over Job wordt verteld. Dit is een heel belangrijk element dat we niet mogen vergeten als we verdergaan met het boek.

Verder worden we verteld dat Job zeven zonen en drie dochters had. Hij was ook heel rijk. Job bezat zeventuizend stuks kleinvee, drieduizend kamelen, vijfhonderd span runderen, vijfhonderd ezelinnen en een zeer grote slavenstoet. Job was de rijkste van alle bewoners van het Oosten. Hij leidde het perfecte leventje. Hij was rechtvaardig, deed goed en werd daar rijkelijk voor beloond. Hij was een gezegend man. Zo denken wij ook: als je rechtvaardig bent, dan moet je daarvoor beloond worden. Jobs leven was daar het perfecte voorbeeld van.

Jobs gezin had een hechte band. Om de beurt organiseerden de zonen een feestmaal en dan nodigden ze hun zussen uit om te komen. Als het feest voorbij was dan riep Job hen tot zich en heiligde hen. Hij bracht 's ochtends een brandoffer voor elk van zijn kinderen omdat hij bezorgd was dat ze gezondigd hadden en God in hun hart vaarwel hadden gezegd.

“ Op zekere dag nu kwamen de zonen Gods om zich voor de HERE te stellen, en onder hen kwam ook de satan. En de HERE zeide tot de satan: Vanwaar komt gij? En de satan antwoordde de HERE: Van een zwerftocht over de aarde, die ik doorkruist heb. Toen zeide de HERE tot de satan: Hebt gij ook acht geslagen op mijn knecht Job? Want niemand op aarde is als hij, zo vroom en oprecht, godvrezend en wijkende van het kwaad. En de satan antwoordde de HERE: Is het om niet, dat Job God vreest? Hebt Gij zelf niet hem en zijn huis en al wat hij bezit aan alle kanten beschermt? Het werk zijner handen hebt Gij gezegend, en zijn bezit is zeer toegenomen in het land. Strek daarentegen uw hand uit en tast alles aan wat hij bezit; of hij U dan niet openlijk zal vaarwel zeggen! En de HERE zeide tot de satan: Zie, al wat hij bezit, zij in uw macht; alleen tegen hemzelf zult gij uw hand niet

uitstrekken. Toen ging de satan van des HEREN aangezicht heen” Job 1:6-12.

De schrijver geeft ons nu een blik achter de schermen van wat er in de hemel gebeurt. De zonen Gods komen bij YHWH, satan was ook onder hen. God vraagt satan vanwaar hij komt waarop deze laat weten dat hij de aarde had doorkruist. Daarop vraagt God hem als hij Job ook had gezien. ‘Want niemand op aarde is zo vroom als Job’ zegt God. God is trots op Job. Satan had macht over veel mensen, maar niet over Job. Satan zegt ‘het zal wel zijn dat Job U vreest als ge ziet wat Gij allemaal voor hem doet en gedaan hebt’. Satan opperde het idee dat Job God vreesde omdat God hem rijkelijk beloonde. Hij beschuldigde God ervan Job te hebben omgekocht. Dat brengt ons bij de vraag: dienen mensen God om wie Hij is of om wat Hij voor hen doet? Zouden we geld steken in een broodautomaat als we geen brood zouden krijgen? Is God onze aanbidding waard om wie Hij is zonder dat Hij ons eerst iets moet geven? Satan zijn aanklacht is dat mensen God alleen maar aanbidden omdat ze er iets voor in de plaats krijgen. Als God Zijn zegen zou wegnemen van Job dan zou hij Hem wel openlijk vaarwel zeggen. YHWH weet dat Jobs liefde onvoorwaardelijk is en gaat ermee akkoord om de proef op de som te nemen. Hij geeft alles wat Job bezit in satans macht, maar tegen Job zelf mocht satan niets doen. Dit laat ons zien dat God alle macht heeft en dat satan niks kan doen zonder Gods goedkeuring. Jobs geloof zal op de proef worden gesteld. Maar Job weet niet dat dit een test is. God organiseert de test niet zelf maar laat het aan satan over. Zo kan satan achteraf niet met de beschuldiging komen dat de test veel te gemakkelijk was gemaakt door God.

Stel u voor dat het boek van Job enkel zou bestaan uit de eerste vijf verzen, hoe zou zijn leven dan een voorbeeld voor ons kunnen zijn?

“Op zekere dag, toen zijn zonen en zijn dochters aten en wijn dronken in het huis van hun broeder, de eerstgeborene, kwam een bode tot Job en zeide: De runderen waren aan het ploegen en de ezelinnen dicht erbij aan het grazen, toen de Sabeeers een inval deden en ze roofden; en de knechten sloegen zij met de scherpte des zwaards; ik alleen maar ben ontkomen om het u aan te zeggen. Terwijl deze nog sprak, kwam een ander en zeide: Het vuur Gods viel van de hemel en verbrandde de schapen en de knechten en verteerde ze; ik alleen maar ben ontkomen om het u aan te zeggen. Terwijl deze nog sprak, kwam een ander en zeide: De Chaldeen hadden drie benden gevormd, overvielen de kamelen en roofden ze; en de knechten sloegen zij met de scherpte des zwaards; ik alleen maar ben ontkomen om het u aan te zeggen. Terwijl deze nog sprak, kwam een ander en zeide: Uw zonen en uw dochters waren aan het eten en wijndrinken in het huis van hun broeder, de eerstgeborene, en zie, daar stak een zware storm op van over de woestijn, greep het huis bij de vier hoeken aan, en het viel op de jonge mensen, zodat zij stierven; ik alleen maar ben ontkomen om het u aan te zeggen. Toen stond Job op, scheurde zijn mantel en schoor zijn hoofd; daarop wierp hij zich ter aarde, boog zich neer en zeide: Naakt ben ik uit de schoot mijner moeder gekomen, naakt zal ik daarheen wederkeren. De HERE heeft gegeven, de HERE heeft genomen, de naam des HEREN zij geloofd. In dit alles zondigde Job niet en schreef Gode niets ongerijmds toe” Job 1:13-22.

Satan liet er geen gras over groeien. Op een dag krijgt Job te horen dat zijn runderen en ezelinnen waren gestolen door de Sabeeërs, die ook hun knechten doodden. Terwijl hij dit nieuws te horen kreeg, kwam een andere knecht vertellen dat er vuur uit de hemel was gevallen dat de schapen en de herders doodde. Gelijk daarop kwam men Job zeggen dat de Chaldeeën de kamelen hadden

gestolen en de knechten hadden gedood. Vervolgens kwam men Job melden dat al zijn kinderen werden gedood door een zware woestijnstorm.

Job scheurde zijn mantel, schoor zijn hoofd en wierp zich op de aarde. Hij zei: 'naakt van ik geboren, naakt zal ik wederkeren. God heeft gegeven, God heeft genomen, geprezen zij YHWH'. Job zondigde niet en gaf God geen enkele schuld. Wat een namiddag! Job leek wel een bokszak waar doelbewust op werd geklopt. Slechts vier knechten overleven het. En wat doet Job? Hij aanbidt God. Job dankt God voor de tijd dat hij heeft mogen genieten van Zijn zegen. Het verlies is bitter, omdat de zegen van God eerst zo groot was. Job zondigde niet in zijn reactie. Tegen het einde van het boek zullen we zien dat Job wel heeft gezondigd en dat hij zijn spijt daarvan uit.

“Op zekere dag kwamen de zonen Gods om zich voor de HERE te stellen, en onder hen kwam ook de satan om zich voor de HERE te stellen. En de HERE zeide tot de satan: Vanwaar komt gij? En de satan antwoordde de HERE: Van een zwerftocht over de aarde, die ik doorkruis heb. Toen zeide de HERE tot de satan: Hebt gij ook acht geslagen op mijn knecht Job? Want niemand op aarde is als hij, zo vroom en oprecht, godvrezend en wijkende van het kwaad. En nog volhardt hij in zijn vroomheid, hoewel gij Mij tegen hem hebt opgezet om hem, zonder oorzaak, in het verderf te storten. Maar de satan antwoordde de HERE: Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven. Strek daarentegen uw hand uit en tast zijn gebeente en zijn vlees aan; of hij U dan niet openlijk zal vaarwel zeggen! En de HERE zeide tot de satan: Zie, hij zij in uw macht; alleen, spaar zijn leven” Job 2:1-6.

Opnieuw kwam satan bij de Here na een zwerftocht te hebben gedaan over de aarde. God vraagt hem als hij gezien heeft hoe Job heeft gereageerd op alles wat satan hem heeft aangedaan? God kan nog steeds met trots zeggen dat Job rechtschapen is. Ondanks het feit dat satan er alles aan heeft proberen te doen om God tegen Job op te zetten. Satan heeft God ertoe aangezet om Job zonder oorzaak in het verderf te storten. 'Het zal wel zijn dat Job u nog steeds liefheeft' zegt satan. Ik heb hemzelf niks mogen aandoen. Kijk maar hoe vlug hij u zal verlaten als ge hem zijn gezondheid afneemt. God geeft satan toestemming om Jobs geloof opnieuw op de proef te stellen, maar hij mocht hem niet doden.

“Toen ging de satan van des HEREN aangezicht heen, en sloeg Job met boze zweren, van zijn voetzool af tot zijn hoofdschedel toe. En hij nam een potscherf om zich daarmee te krabben, terwijl hij neerzat in de as. Toen zeide zijn vrouw tot hem: Volhardt gij nog in uw vroomheid? Zeg God vaarwel en sterf! Maar hij zeide tot haar: Zoals een zottin spreekt, spreekt ook gij; zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet” Job 2:7-10.

Wat doet satan aan Job? Hij sloeg hem met boze zweren over zijn hele lichaam. Satan zoekt het uiterste op. Hij maakt van alle middelen gebruik waartoe God hem de vrijheid heeft gegeven. Dit zegt veel over wie satan is. Job ziet af. Jobs vrouw vraagt hem waarom hij God nog steeds aanbidt. Job kan toch beter God vaarwel zeggen en sterven. Dan is hij van zijn ellende af. Job antwoordt haar dat ze als een zottin spreekt. Dit was niet haar normale manier van doen, maar de pijn en het verdriet van de dingen die hun gezin waren overkomen, dreven haar ertoe onzinnige dingen te spreken. Zelfbeklag is nooit veraf wanneer het leven niet gaat zoals mensen het graag willen. Job herinnert haar eraan dat ze zo niet sprak toen God hun zegende en ze het goed hadden. Als de kwade dagen

komen, heeft de mens nog evenveel reden om God te danken. Job besepte dit en zondigde niet. Job luisterde niet naar zijn vrouw zoals Adam dat deed.

“Toen nu de drie vrienden van Job hoorden van al het leed dat hem getroffen had, kwam ieder van hen uit zijn woonplaats: de Temaniet Elifaz, de Suchiet Bildad en de Naamatiet Sofar; en zij kwamen volgens afspraak bij elkander om hem te gaan beklagen en te troosten. Toen zij van verre hun ogen ophieven, herkenden zij hem niet. Zij verhieven hun stem en weenden, scheurden hun mantels en strooiden stof op hun hoofd, hemelwaarts. En zij zaten bij hem op de grond, zeven dagen en zeven nachten; niemand sprak tot hem een woord, want zij zagen, dat zijn smart zeer groot was” Job 2:11-13.

Drie goede vrienden van Job hoorden van al de ellende die hem was overkomen en ze besloten om hem te gaan bezoeken. Ze wilden hem gaan beklagen en troosten. Maar toen ze hem van ver zagen, herkenden ze hem niet. Ze weenden, scheurden hun mantels en strooiden stof op hun hoofd. Jobs pijn was hun pijn. Ze zaten bij Job op de grond gedurende zeven dagen en zeven nachten en zeiden niets omdat ze zagen dat Job veel pijn en verdriet had. Je moet het ze nageven, dit was een daad van hechte vriendschap. Wie van ons kan zeggen dat hij een vriend zo heeft bijgestaan? Wat zou je kunnen zeggen als iemand zoveel ellende op zo een korte tijd meemaakt? Job verloor zijn dieren, zijn werkers, zijn kinderen, zijn gezondheid, zijn status in de maatschappij en de sympathie van zijn vrouw. Maar Jobs grootste verdriet bestond erin dat hij niet begreep waarom God dit had toegelaten. De God die hij zo liefhad en diende met zijn leven.

2. Jobs bittere klacht (3)

“Daarna opende Job zijn mond en vervloekte zijn geboortedag. En Job hief aan en zeide: De dag verga, waarop ik geboren werd; de nacht, die zeide: Een jongsknecht is ontvangen. Die dag zij duisternis, God in den hoge vrage niet naar hem, geen lichtglans bestrale hem. Mogen donkerheid en diepe duisternis beslag op hem leggen, moge wolkgevaarte zich over hem legeren, zonsverduistering hem verschrikken. Die nacht; duisternis neme hem weg, hij verheuge zich niet onder de dagen van het jaar, hij kome niet in de reeks der maanden. Zie, die nacht zij onvruchtbaar; geen gejubel weerklinke daarin. Dat de dagvervloekers hem verwensen, zij, die de kunst verstaan de Leviatan op te hitsen. Dat de sterren zijner morgenschemering verduisterd worden; hij wachte op licht, maar het kome niet, hij aanschouwe niet de wimpers van de dageraad, omdat hij de deuren van de schoot zijner moeder niet toesloot en voor mijn ogen de moeite niet verborgen hield” Job 3:1-10.

Na zeven dagen lang omringd te zijn door zijn vrienden in stilte, begint Job te spreken. En wat gaat er door zijn hoofd? Waarom ben ik geboren? Waarom ben ik niet in de moederschoot gestorven? Waarom moet ik zolang leven om dit allemaal mee te maken? Job betreurt de dag dat hij geboren werd. Als die dag niet gekomen was, dan zou Job nu niet al die ellende hoeven te doorstaan. Het leven drukte zwaar op hem (vgl. Jeremia 20:11-18). Job zou willen dat die dag niet meer zou voorkomen op de kalender (vs6). Ware het maar dat er middelen waren zodat die dag teniet zou kunnen worden gedaan. Dat dagvloekers zijn geboortedag konden verwensen, dat geen nieuwe dag meer zou komen, maar enkel donkerheid zou zin. Natuurlijk besepte Job dat dit niet mogelijk was. Pijn en verdriet doen mensen soms dingen zeggen en verlangen waarvan ze goed weten dat het niet goed is om zo te spreken.

Leviatan betekent zeemonster of draak. Volgens Homer Hailey wordt de Leviatan in de mythologie vaak voorgesteld als een groot monster die de zon, maan en sterren opeet en dus duisternis veroorzaakt (Homer Hailey commentary on Job, p 49). Vgl Job 41:1; Psalm 74:14; 104:26; Jesaja 27:1.

“Waarom ben ik niet bij de geboorte gestorven, heb ik niet de geest gegeven toen ik uit de moederschoot kwam? Waarom hebben knieën mij opgewacht, waarom borsten, zodat ik kon zuigen? Dan zou ik nu nederliggen en stille zijn, ik zou slapen; dan zou ik rust hebben bij koningen en raadsheren des lands, die, wat in puin lag, voor zich herbouwden, of bij vorsten, rijk aan goud, die hun huizen met zilver vulden. Of waarom was ik niet als een misgeboorte, die weggestopt wordt, als kinderkens, die het licht niet aanschouwden? Daar houden de goddelozen op met woelen, daar rusten zij wier kracht is uitgeput. Gevangenen zijn daar altegader gerust, de stem des drijvers horen zij niet. Klein en groot is daar gelijk, en de slaaf is vrij van zijn heer” Job 3:11-19.

Een tweede vraag die door Jobs hoofd gaat is ‘waarom ben ik niet bij de geboorte gestorven? Dan zou hij tenminste niet moeten lijden. Dan zou hij tenminste rust en vrede hebben en zijn bij allen die reeds voor hem gestorven waren. Allen zouden daar zijn, de vorsten, de misgeboorten, de gevangenen, de goddelozen, klein en groot.

“Waarom geeft Hij rampspoedigen het licht, het leven aan hen die bitter bedroefd zijn? Zij wachten op de dood, en hij komt niet, zij graven ernaar, meer dan naar verborgen schatten; zij zouden zich verheugen tot jubelens toe, blijde zijn, wanneer zij het graf gevonden hadden. Waarom geeft Hij het licht aan een man, wiens weg verborgen is, aan wie God elke uitweg heeft afgesneden? Want in plaats van mijn brood komt mijn zuchten, mijn klachten storten zich als water uit. Want waarvoor ik vrees, dat overvalt mij, en wat ik ducht, dat treft mij. Ik heb geen vrede, geen stilte, ook heb ik geen rust, maar de onrust verheft zich” Job 3:20-26.

Waarom heeft God aan rampspoedigen het licht gegeven? Waarom geeft God leven aan hen die bitter bedroefd zijn? Zo mensen wachten en verlangen naar de dood, maar ze vinden hem niet. Waarom geeft God licht aan een man van wie Hij elke uitweg heeft afgesneden? Job kende geen vrede, geen stilte, geen rust. Toch moet het gezegd worden dat Job zijn toevlucht niet zoekt in alcohol of drugs, noch in zelfmoord. Wanhopige mensen kunnen soms ver gaan in hun wanhoop, zo ook Job, maar in dit alles behield hij zijn integriteit. Hij vervloekt God niet, maar verwenst wel de dag dat hij geboren is.

3. 3 cycli van dialoog tussen Job en zijn vrienden (4-31)

Elifaz' eerste antwoord: Job ge hebt dit onheil over uzelf gebracht

“Toen nam de Temaniet Elifaz het woord en zeide: Zou het u verdrieten, wanneer men beproeft een woord tot u te spreken? Wie toch zou zijn woorden kunnen inhouden? Zie, gij hebt velen vermaand, en slappe handen hebt gij gesterkt, uw woorden hebben de struikelende opgericht, en knikkende knieën hebt gij gestevigd; maar nu komt het tot u, en gij zijt moedeloos, het treft u, en gij staat verbijsterd. Is dan niet uw godsvrucht uw toevlucht, uw onberispelijke wandel uw hoop?Bedenk

toch: wie kwam ooit onschuldig om, en waar werden oprechten verdelgd? Naar ik gezien heb: wie onrecht ploegen en moeite zaaien, die maaien het. Door Gods adem vergaan zij, door het blazen van zijn neus komen zij om. De leeuw brult, de leeuw gromt, de tanden der jonge leeuwen worden uitgebroken. De oude leeuw komt om bij gebrek aan prooi, en de welpen der leeuwin verstrooien zich” Job 4:1-11.

Dan neemt Jobs vriend Elifaz het woord. Hij zegt van Job dat hij velen heeft vermaand, slappe handen heeft gesterkt, struikelende heeft opgericht en knikkende knieën heeft gestevigd. Toch kan Job zichzelf niet helpen, nu het hem zelf overkomt. Maar het overkomt Job niet, het overstelpt hem. Hij wordt getroffen door onheil op onheil. Elifaz lijkt Jobs miserie te minimaliseren. Nu de rollen zijn omgekeerd, nu kunt ge het niet aan. Ergens is zijn reactie te begrijpen nadat hij Job de dag van zijn geboorte heeft horen verwensen. Zo kennen ze Job niet. Ook redeneerde Elifaz dat niemand onschuldig omkomt, dat oprechten niet worden verdelgd. Zij die onrecht ploegen en moeite zaaien, die maaien het. God straft zo mensen. Toch zegt Elifaz dat Job reden heeft om in zijn godsvrucht de toevlucht te nemen en om op zijn onberispelijke wandel te hopen. Zowel Elifaz en Job beiden geloofden dat goddelozen worden gestraft door God. Dit moest dan betekenen dat Job zwaar gezondigd had gezien het grote onheil dat hem overkwam. Maar Job wist dat hij rechtvaardig was en God niet had verlaten. Het brengt verwarring in hun harten. Want wat zou Job wel gedaan hebben dat zulk een straf van God zou verdienen?

“Een woord drong heimelijk tot mij door, en mijn oor ving het gefluister daarvan op tijdens overpeinzingen, na nachtgezichten, toen diepe slaap op de mensen gevallen was. Schrik en beving overvielen mij en deden al mijn beenderen verschrikken. Daar gleed een geest mij voorbij, deed het haar van mijn lichaam te berge rijzen. Hij bleef staan, maar ik kon zijn gestalte niet onderscheiden. Een gedaante stond voor mijn ogen, en ik vernam een fluisterende stem: Zou een sterveling rechtvaardig zijn tegenover God, of een man rein tegenover zijn Maker? Zie, in zijn dienaren stelt Hij geen vertrouwen, en bij zijn engelen vindt Hij dwaling; hoeveel te meer bij hen die in lemen hutten wonen, welker grondslag is in het stof, die men als motten dood drukt. Tussen morgen en avond worden zij verpletterd, onopgemerkt gaan zij voor altijd te gronde. Wordt niet hun tentkoord bij hen losgerukt? Zij sterven, doch zonder wijsheid” Job 4:12-21.

Elifaz doet alsof hij het licht heeft gezien. Een woord was tot hem doorgedrongen en dat beschrijft hij met veel drama. Het is allemaal wat raar en vaag hoe Elifaz het beschrijft. En wat is dat woord dat tot hem was doorgedrongen? Wel, welke sterveling staat rechtvaardig tegenover God? Welke man staat rein tegenover zijn Maker. Niemand. Elifaz heeft wel gelijk in wat hij zegt. Als we allemaal zouden krijgen wat we verdienen, dan zou geen enkel mens behouden kunnen worden. Maar hoe helpen Elifaz' woorden Job? Dit is niet het argument waar Job op staat te wachten. Job erkent ook wel dat hij een zondaar is. Maar in vergelijking met vele anderen is Job een heel rechtvaardig mens. Als Job al zo hard gestraft wordt, hoeveel zwaarder zouden anderen dan niet moeten worden gestraft?

“Roep maar; is er iemand, die u antwoordt? En tot wie van de heiligen wilt gij u wenden? Voorwaar, de wrevel brengt de dwaas de dood, en de naijver doodt de onverstandige. Ikzelf heb gezien, hoe een dwaas wortel schoot, maar aanstonds vervloekte ik zijn woning. Zijn zonen blijven van hulp verstoken, zij worden in de poort vertreden, zonder dat iemand hen redt. Een hongerige eet op, wat hij geogst heeft, en zelfs uit de doornen haalt hij het weg, en dorstigen snakken naar hun bezit.

Want uit het stof komt het onheil niet voort, en uit de aarde spruit de moeite niet op. Maar de mens wordt tot moeite geboren, gelijk de vonken omhoog vliegen” Job 5:1-7.

Elifaz gaat verder. Hij wordt straffer in zijn uitspraken. Als Job rechtvaardiger was geweest, dan zouden zijn zonen nu nog in leven zijn. Hij beschuldigt Job er van boos en jaloers te zijn. Elifaz is bot. Zelfs al zou het waar zijn wat hij zegt, dan is het absoluut niet gepast om dat zo tegen Job te zeggen. Elifaz is er rotsvast van overtuigd dat de persoon die zoveel onheil kent, slechte dingen moet gedaan hebben.

Job, dit is wat ik zou doen in uw plaats.

“Integendeel, ik zou naar God vragen, en aan God zou ik mijn zaak voorleggen. Hij doet grote, ondoorgrondelijke dingen, wonderen zonder tal. Hij geeft de regen op de aarde, en giet water uit over de velden. Hij verheft geringen tot hoge staat, en treurenden verkrijgen krachtige hulp. Hij verbreekt de raadsragen der listigen, en hun handen richten niets deugdelijks uit. Hij vangt de wijzen in hun sluwheid, en het voornemen der listigen wordt verijdeld. Overdag stuiten zij op duisternis en op de middag tasten zij rond als bij nacht. Maar Hij redt van het zwaard van hun mond, de arme uit de hand van de sterke. Zo is er dan voor de geringe hoop, en sluit de boosheid haar mond” Job 5:8-16.

Elifaz gaat verder met te zeggen tegen Job wat hij zou doen als hij in zijn toestand zou zitten. Elifaz zou naar God vragen. Hij zou zijn zaak aan God voorleggen. Want God is Diegene die een ommekeer brengt in het leven van zondige mensen. Zij die nederig zijn, verhoogt God. Zij die treuren, krijgen krachtige hulp. Maar de keerzijde is dat sluwe mensen door God worden doorprikt. Zij stuiten op duisternis. God redt de arme uit de hand van de sterke. Zo heeft de nederige hoop. Veel van wat Elifaz zegt is waar. Maar hij past deze goddelijke principes verkeerd toe.

“Zie, welzalig de mens, die God kastijdt; versmaad daarom de tucht des Almachtigen niet. Want Hij verwondt en Hij verbindt, Hij slaat en zijn handen helen. In zes noden redt Hij u, en in zeven treft het kwaad u niet. In hongersnood verlost Hij u van de dood, en in oorlog van de macht van het zwaard. Voor de gesel der tong zijt gij geborgen, en voor verwoesting behoeft gij niet te vrezen. Verwoesting en honger zult gij belachen, en voor het wild gedierte behoeft gij niet te vrezen. Want met de stenen des velds zult gij een verbond hebben, en het gedierte des velds zal in vrede met u leven. Gij zult ervaren, dat uw tent vrede is, en wanneer gij uw erf overziet, zult gij niets missen. Gij zult ervaren, dat uw kroost talrijk is, uw nakomelingschap als het kruid der aarde. In hoge ouderdom zult gij ten grave dalen, zoals een garf op haar tijd wordt binnengehaald. Zie, dit hebben wij nagespeurd, zo is het; hoor het toch en neem gij het ter harte” Job 5:17-27.

Elifaz geeft een beeld van een God die tuchtigt. Tuchtiging die pijn veroorzaakt waardoor het goede eruit kan voortkomen. God verwondt niet alleen, Hij verbindt ook. Gods motivatie is liefde. Elifaz wijst Job op de grote zegeningen die hij zal ontvangen als hij zich door God laat tuchtigen. Als hij zich bekeert van zijn zonden. Elifaz is zo overtuigd van zijn gelijk dat hij zegt dat ‘zij het hebben onderzocht’, daarom dat Job het beter zou aanhoren en ter harte nemen. Het is echter niet omdat meerdere mensen iets zeggen, dat het daarom per definitie waar is.

[Jobs eerste antwoord aan Elifaz: waarom hebben jullie geen medelijden met mij?](#)

“Maar Job antwoordde: O, dat mijn verdriet toch goed gewogen werd, en men mijn leed in een weegschaal daarnaast legde! Ja, dan zou het zwaarder blijken dan het zand der zee; daarom waren mijn woorden ondoordacht. Want de pijlen des Almachtigen steken in mij, welker gif mijn geest inzuigt; Gods verschrikkingen stellen zich in slagorde tegen mij op. Balkt de wilde ezel bij het groene gras, of loeit het rund bij zijn voeder? Laat zich flauwe spijs eten zonder zout, of is er smaak aan eiwit? Ik weiger ze aan te raken, zij zijn mij walgelijke spijs” Job 6:1-7.

Job probeert zijn vrienden duidelijk te maken dat als zijn verdriet zou gewogen worden, ze konden begrijpen hoe zwaar hij leed. Als daarbij het gewicht van zijn leed vergeleken zou worden met de momenten dat hij klaagde, dan zou nog duidelijker worden dat hij amper heeft geklaagd in vergelijking met wat hij heeft geleden. Als zijn geklaag daarom ongepast zou zijn overgekomen, denk dan eens aan hoeveel pijn hem is aangedaan. Voor zover Job weet, heeft God Zijn pijlen op zijn leven gericht om hem ten gronde te richten. Jobs geklaag komt niet voort uit het minste, omdat alles hem voor de wind gaat, maar omdat hem veel ellende op zijn levenspad is gekomen.

Het is mijn troost dat ik in dit alles God niet heb verloochend, maar ik ben op het einde van mijn krachten.

“Och, of mijn bede in vervulling ging, en God mijn hoop verwezenlijkte, dat het Gode liefde mij te verbrijzelen, dat Hij zijn hand uitstreckte en mij afsneed! Dat zou nog vertroosting voor mij zijn, ja, ik zou van vreugde opspringen bij het leed, dat Hij niet spaart, omdat ik de woorden van de Heilige niet heb verloochend. Wat is mijn kracht, dat ik zou kunnen wachten, en wat is mijn vooruitzicht, dat ik nog langer zou willen leven? Is mijn kracht die van steen, is mijn lichaam van koper? Of ben ik niet volkomen hulpeloos, en is redding voor mij niet uitgesloten?” Job 6:8-13.

Job verlangt ernaar dat God zijn leven beëindigt. Tegelijk is Job dankbaar dat hij God in dit alles niet heeft verloochend. Maar hij is op het einde van zijn krachten. ‘Ik kan dit niet meer God’. ‘Ik ben niet van steen of koper’. Het lijkt erop dat Job bevreesd is dat als de pijn nog langer aanhoudt, dat hij God wel zal gaan verloochenen. Velen zouden God voor veel minder al verlaten hebben. Deze woorden zijn voor de vrienden echter olie op het vuur, want in hun ogen heeft Job zwaar gezondigd tegenover God.

Jullie onthouden mij medelijden.

“Wie zijn vriend medelijden onthoudt, die verzaakt de vreze des Almachtigen. Mijn broeders zijn onbetrouwbaar als een beek, als de waterloop van beken die wegvloeien; die troebel zijn van het ijs, terwijl de sneeuw erin wegs melt; ten tijde dat zij gaan afnemen, verdwijnen zij geheel; wanneer het heet wordt, drogen zij uit in hun bedding. De paden van hun loop kronkelen zich, zij gaan heen in de wildernis en raken verloren. De karavanen van Tema zien ernaar uit, de reisgezelschappen van Seba hebben hun hoop erop gevestigd. Zij komen beschaamd uit met hun verwachting, naderbij gekomen, zien zij zich bedrogen. Zo zijt gij thans voor mij geworden; nauwelijks ziet gij iets schrikkelijks, of gij vreest. Heb ik soms gezegd: Geeft mij iets? Of: Helpt mij uit uw vermogen aan omkoopgeld? Of: Redt mij uit de hand van de verdrukker? En: Koopt mij los uit de hand der geweldenaars?” Job 6:14-23.

Job voelt zich verraden door zijn vrienden. Hij is op het einde van zijn krachten en heeft aanmoediging nodig zodat hij God niet zal verloochenen. Zijn vrienden geven hem het tegenovergestelde. Ze zijn als een onbetrouwbare beek die in de winter vol water is en in de zomer droog staat, terwijl je het water dan het meeste nodig hebt. Waarom waren ze zo geworden volgens Job? Omdat ze bang waren om zich mee schuldig te maken aan waar Job volgens hen schuldig aan was. De waarheid is dat Job leed ondanks dat hij geen schuld had (vgl Job 2:3). Jobs vrienden durfden dit niet te erkennen en bleven daarom vastzitten in hun denkpatroon. Daardoor beroofden ze Job van compassie en steun. We moeten altijd eerlijk zijn en ons baseren op de feiten. De feiten van Jobs leven spraken hem vrij van schuld. De kwade vermoedens van de vrienden maakten dat ze Job onterecht veroordeelden. Ze behandelden Job alsof hij iets van hun had gevraagd, terwijl dat niet het geval was.

Laat me zien waar ik verkeerd heb gehandeld.

“Onderricht mij, dan zal ik zwijgen; en laat mij weten, waarin ik gedwaald heb. Hoe krachtig toch zijn oprechte woorden! Maar wat betekent het verwijt uwerzijds? Is het uw bedoeling woorden te laken? Worden de uitingen van een wanhopige als wind geacht? Zelfs over een wees zoudt gij het lot werpen, en uw vriend als koopwaar verhandelen. Maar nu, wilt u tot mij wenden, in uw aangezicht zal ik u toch niet voorliegen. Komt toch tot bezinning, laat er geen onrecht geschieden; ja, komt weer tot bezinning, mijn recht staat vast. Is er onrecht op mijn tong? Of kan mijn gehemelte geen rampen onderscheiden?” Job 6:24-30.

Jullie hebben mij nog niet laten zien wat ik verkeerd heb gedaan. Dat konden ze ook niet. Job vraagt hen daarom waarom ze zo verwijten maken. Ze behandelen hem wreed. ‘Kijk me aan en zeg me als ik aan het liegen ben’. De toon van het gesprek wordt ook grimmiger.

Het leven is zwaar.

“Heeft niet de mens een zware dienst op aarde, en zijn zijn dagen niet als die van een dagloner? Als een slaaf, die hijgt naar schaduw, of als een dagloner, die wacht op zijn loon, zo werden mij maanden van ellende toebedeeld, en nachten van moeite mij beschoren. Als ik ga slapen, denk ik: Wanneer zal ik opstaan? Maar de avond rekt zich, en zo word ik zat van woelen tot de schemering. Mijn lichaam is met maden en korsten stof overdekt, mijn huid klopt en ettert. Mijn dagen gaan sneller dan een weversspoel, en spoeden ten einde zonder hoop” Job 7:1-6.

Job reflecteert over het leven. De mens heeft een zwaar bestaan op aarde. Hij moet hard werken en er is niet veel om van te genieten. Het beeld dat Job schetst is het beeld van de schepping na Genesis 3. Er is veel miserie omwille van zonde. In Genesis 1 en 2 zien we een beeld dat God het beste had gemaakt voor de mens. Voor Job is het leven ook hard. Veel miserie en hulpeloosheid. Job kende geen hoop, er wachtte hem alleen de dood. Het lijkt er op dat Job niet veel kennis heeft van het leven na de dood. Bedenk hoe de kennis die wij in het Nieuwe Testament hebben, over het hiernamaals, Job enorme vertroosting zou hebben geboden. Job wist niet dat zijn ellende een goed einde zou kennen. Het enige dat hij kan zien, zijn sombere vooruitzichten.

“Bedenk toch, dat mijn leven een ademtocht is; mijn oog zal het goede niet weer zien. Het oog van hem die mij ziet, zal mij niet meer aanschouwen; uw ogen richten zich op mij en ik ben niet meer.

Gelijk een wolk verdwijnt en wegdrijft, zo stijgt wie in het dodenrijk nederdaalt, niet weer op. Nimmer keert hij terug naar zijn huis, nooit ziet zijn woonplaats hem weer” Job 7:7-10.

Ik ben heel breekbaar zegt Job. Mijn einde is nabij. Maar God, als ge wilt rechtzetten wat mij is aangedaan, het is te laat voor mij. Ik zal het goede niet meer zien.

“Maar nu zal ook ik mijn mond niet bedwingen, ik wil spreken in de benauwdheid van mijn geest, klagen in de bitterheid van mijn ziel. Ben ik de zee of een zeemonster, dat Gij een wacht tegen mij zet? Wanneer ik denk: Mijn bed zal mij troost brengen, mijn legerstede mijn klacht verlichten, dan verschrikt Gij mij door dromen en beangstigt mij door gezichten, zodat ik verworping verkies, de dood boven mijn smarten. Ik ben het moe, ik blijf toch niet altijd leven! Laat van mij af, want mijn dagen zijn een ademtocht. Wat is de mens, dat Gij hem zo groot acht en uw aandacht op hem vestigt, dat Gij elke morgen hem bezoekt, elk ogenblik hem beproeft? Wanneer zult gij eindelijk uw blik van mij afwenden, mij loslaten, zodat ik mijn speeksel kan wegslikken? Heb ik gezondigd, wat doe ik U daarmee aan, Bewaker der mensen? Waarom stelt Gij mij tot uw mikpunt, zodat ik mijzelf tot een last geworden ben? En waarom vergeeft Gij mijn overtreding niet en doet Gij mijn ongerechtigheid niet weg? Want weldra zal ik nederliggen in het stof; dan zult Gij mij zoeken, maar ik zal niet meer zijn” Job 7:11-21.

Job wil spreken van wat er in zijn binnenste omgaat. Zijn ziel is bitter. Zelfs de nacht brengt geen vertroosting, want dan wordt hij beangstigd door dromen. Job is op het einde van zijn krachten, hij wil sterven. Hij wil rust. God, waarom laat U me niet met rust? Job denkt dat God hem aanvalt. Dat God hem haat. Dat hij een vijand van God is geworden. Job begrijpt niet waarom God voortdurend naar gelegenheden zoekt om hem te pijnigen. Waarom vergeeft Gij mij niet? Nog even en dan ben ik er niet meer. Dan is alle hoop verloren.

Bildads eerste antwoord aan Job: Job, ge spreekt onzin

“Toen nam de Suchiet Bildad het woord en zeide: Hoelang zult gij op deze wijze spreken en zullen de woorden van uw mond een hevige wind zijn? Zou God het recht buigen, of zou de Almachtige de gerechtigheid buigen? Indien uw kinderen tegen Hem gezondigd hebben, dan heeft Hij hen aan hun overtreding prijsgegeven” Job 8:1-4.

De tweede vriend van Job neemt het woord. De vrienden waren natuurlijk niet blij met Jobs antwoord aan Elifaz. Voor hen getuigde jobs reactie van nog meer hoogmoed. Hoe lang zult gij zo nog spreken? Zou God onrechtvaardig zijn Job? Nee! Dus als uw kinderen tegen God gezondigd hebben, dan hebben ze het loon voor hun zonden gekregen. Hun dood is het bewijs dat ze iets verkeerd hebben gedaan. Nu, als zijn redenering juist is, dan zou hij gelijk hebben. Maar zijn redenering is fout. En daarom is zijn logische conclusie ook fout. Bildad is duidelijk iemand die geen tact kent, maar ook iemand die heel dogmatisch is. Hij past de feiten aan, zodat zijn leerstelling juist blijft. In plaats van zijn leerstelling aan de feiten aan te passen.

“Maar indien gij God zoekt, en de Almachtige om genade smeekt, indien gij rein en oprecht zijt, dan zal Hij gewis over u opwaken en uw rechtmatige woning herstellen. Dan zal uw vorige staat gering schijnen, maar uw toekomstige staat zeer groot worden” Job 8:5-7.

Bildad moedigt Job aan om God te zoeken. Om het juiste te doen zodat God hem terug kan zegenen. Nu Job zal zich uiteindelijk bekeren, maar niet omdat hij deze ellende kent doordat hij gezondigd had. Job zal zich bekeren van hoe hij met de ellende is omgegaan. Hoe hij gereageerd heeft. Het valt ook op dat de vrienden van Job voorstellen om God dienen zodat ze iets kunnen krijgen van God. Terwijl de hele vraag van het boek van Job is 'dient Job God om niet?'. Zij dienden God voor de zegen. En ze moedigen Job aan om zich te bekeren zodat God hem weer een mooi leven kan geven. Als Bildad zo redeneert dan zou hij toch zelf over veel rijkdommen moeten bezitten.

“Want doe slechts navraag bij het voorgeslacht, en geef acht op hetgeen hun vaders doorvorsten. Wij toch zijn van gisteren en weten niets; want als een schaduw zijn onze dagen op aarde. Zullen zij u niet onderrichten, zullen zij het u niet zeggen, en woorden uit hun hart voortbrengen?” Job 8:8-10.

Herinner u hoe Elifaz met veel drama beschreef dat een woord tot hem was doorgedrongen (Job 4:12-16). Bildad beroept zich niet op dromen maar op de traditie van de voorouders. En wat zij te zeggen hebben is volgens hem waar.

“Schiet de bieze op, waar geen moeras is? Groeit het oevergras, waar geen water is? Nog is het in volle groei, het kan nog niet worden afgesneden, of het verdort voor enig ander gras. Zo gaat het allen die God vergeten, en vergaat de verwachting van de goddeloze. Zijn betrouwen is een herfstdraad, zijn toeverlaat een spinneweb. Hij steunt op zijn huis, maar dit blijft niet staan; hij grijpt zich eraan vast, maar het houdt geen stand. Saprijk staat hij in de volle zon, en zijn ranken spreiden zich uit over zijn hof. Zijn wortels slingeren zich over steenhopen, hij boort zich tussen de stenen door. Doch als men hem uitrukt uit zijn plaats, dan verloochent deze hem: Nooit heb ik u gezien! Zie, dat is de vreugde van zijn levensweg, en uit de grond spruiten anderen voort. Zie, God verwerpt de oprechte niet en Hij vat de boosdoeners niet bij de hand. Eens zal Hij uw mond vervullen met gelach en uw lippen met gejuich; uw haters zullen met schaamte overdekt worden, en de tent der goddelozen zal niet meer zijn” Job 8:11-22.

Bildad zijn conclusie is dat zij die God vergeten, geen stand houden. Goddelozen hebben geen houvast in het leven, ze blijven niet lang zoals een spinneweb niet lang blijft. Het is echter niet mogelijk dat God de oprechte verwerpt, noch dat God boosdoeners een vriendelijke hand toereikt. Bildad probeert Job terug te winnen van zijn goddeloze weg. Dan zal God Job terug doen lachen en zullen de haters beschaamd worden gemaakt. Bildad redeneerde als volgt. Job kende miserie in het leven. God laat geen miserie toe in het leven van Zijn kinderen. Daarom moet Job wel in zonde leven. Als Job zich zou bekeren dan zou God hem kunnen helpen. Deze beschuldiging maakten Jezus' tegenstanders ook toen Hij aan het kruis hing (vgl Matteus 27:39-43). Als jij zo goed bent, waarom ben je dan zoveel aan het lijden? Maar Job was wel een integer man, zo hebben we reeds in het begin van het boek gezien. Dus Bildad zijn redenering was verkeerd. Bildad diende God omwille van wat het hem opbracht, omwille van Gods beloning.

Jobs eerste antwoord aan Bildad: tegen God kan niemand op

“Maar Job antwoordde: O zeker, ik weet wel, dat het zo is, hoe zou een sterveling gelijk hebben tegenover God?” Job 9:1-2.

Job erkende de waarheid van Bildads woorden dat God de rechtvaardigen zegent en de goddelozen straft. Job geloofde in hetzelfde principe. Hoe zou een sterveling ooit zijn gelijk bij God kunnen halen? Job is bezorgd over hoe hij God kan duidelijk maken dat hij wel goed van hart is. Dat God zich vergist heeft om zoveel onheil in zijn leven te brengen, want Job verdiende dit niet.

We moeten voorzichtig zijn dat we God niet dienen om iets te verkrijgen. En dan doen we een tijd lang ons best om heilig en rechtvaardig te zijn, maar als God ons dan niet geeft wat we willen, dan worden we boos. Dat is egoïsme. Dienen we God om iets van Hem te kunnen krijgen of dienen we God om wie God is?

Hoe kan ik God duidelijk maken dat ik onschuldig ben?

“Indien Hij met hem wilde gaan rechten, niet een op duizend zou hij Hem kunnen antwoorden. Wie zou, hoe wijs van hart en sterk van kracht, zich tegen Hem kunnen verzetten en ongedeerd blijven? Hij verplaatst de bergen zonder dat men het merkt, Hij keert ze om in zijn toorn. Hij doet de aarde van haar plaats wankelen, zodat haar zuilen schudden. Hij geeft aan de zon bevel en zij gaat niet op, en Hij sluit de sterren onder zegel weg. Hij spant geheel alleen de hemel uit, en Hij schrijdt voort over de hoogten der zee. Hij maakt de Beer en de Orion, de Pleiaden en de Kamers van het Zuiden. Hij doet grote, ondoorgrondelijke dingen, ja, wonderen zonder tal. Wanneer Hij langs mij heengaat, zie ik Hem niet, en glijdt Hij voorbij, dan bespeur ik Hem niet. Wanneer Hij wegrukt, wie zal Hem weerhouden? Wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij?” Job 9:3-12.

Dit is het probleem: Job is onschuldig, God straft Hem, hoe kan Job dit aan God duidelijk maken? Hoe rechtvaardig Job ook was, hoe kan hij omgaan met de allesoverheersende macht en wijsheid van God? Job somt de grootse dingen op die God heeft gedaan en hoe klein hij daartegenover is. God verplaatst bergen, keert ze ondersteboven in zijn toorn. God scheidt dingen. God doet grootse dingen. God is te machtig voor Job. Wie zal God in vraag kunnen stellen? Wie kan tussenkomen in wat God doet. Job zou graag voor God komen om zijn zaak te bepleiten. Maar Job kan Gods wegen niet doorgronden.

“God weerhoudt zijn toorn niet, onder Hem kromden zich de helpers van Rahab; laat staan dan, dat ik Hem zou kunnen antwoorden, mijn woorden tegenover Hem uitkiezen, die ik, al had ik gelijk, niet zou weten te antwoorden; mijn Rechter zou ik om genade moeten smeken. Indien ik riep, en Hij mij antwoordde, zou ik niet kunnen geloven, dat Hij mij het oor leende; Hij, die mij in de storm vermorzelt, mijn wonden zonder oorzaak vermeerdert, mij niet vergunt adem te scheppen, maar mij met bitterheid verzadigt. Ja, wanneer het aankomt op de kracht van de sterkste, dan is Hij het, en wanneer het aankomt op het recht, dan zegt Hij: Wie kan Mij ter verantwoording roepen? Al was ik in mijn recht, mijn eigen mond zou mij veroordelen; al was ik onschuldig, Hij zou mij schuldig verklaren. Ik ben onschuldig, ik tel mijzelf niet, ik geef er mijn leven voor prijs” Job 9:13-21.

Job zou op zijn best moeten zijn om met God te kunnen praten. Wat zou Job moeten zeggen? Hij weet het niet. Zelfs de helpers van Rahab doken ineens voor Gods toorn. Rahab betekent ‘storm, arrogant, mythisch zeemonster’. Deze grote kracht van het kwade kan geen standhouden voor God zegt Job, hoeveel te minder zou hij dan weten wat hij God zou moeten antwoorden. Job zou alleen maar zijn Rechter om genade moeten smeken. Hoe verwonderlijk zou het zijn dat God Job zou

antwoorden. God die hem vermorzelt en zijn wonden zonder oorzaak vermeerdert. Wie zal God tot verantwoording kunnen roepen? Al zou hij vanuit zijn onschuld tot God roepen, dan nog zou zijn mond hem veroordelen omdat Gods standaard van schuld en onschuld zoveel verhevener is dan des mensen standaard. Dit is wat er op dit moment door Job zijn gedachten gaat. Dit is waartoe de hopeloosheid van zijn toestand hem drijft. Maar we zullen in de volgende verzen zien dat hij te ver gaat met zijn redeneringen.

Jobs grootste fout: God regeert met willekeur

“Het is alles enerlei, daarom zeg ik: De onschuldige en de schuldige verdelgt Hij. Wanneer zijn gesel plotseling doodt, dan spot Hij met de vertwijfeling van onschuldigen. De aarde is in de macht van de goddeloze gegeven, en het aangezicht van haar rechters omhult Hij; doet Hij het niet, wie dan?” Job 9:22-24.

Job denkt dat God de schuldige en de onschuldige verdelgt. Dat God spot drijft met de verzoeken van onschuldigen. Dat God er een plezier in heeft dat onschuldige mensen lijden. Job gelooft dat de aarde in de macht van goddelozen is gegeven terwijl God het inzicht van haar rechters verblindt. Dit is de één van de grootste fouten die Job maakt (vgl job 16:6-14). Job had gelijk dat God over de aarde regeert, maar Job had ongelijk met te denken dat God regeert met willekeur van goed en fout. Job beschuldigde God van onrechtvaardigheid. Gelukkig zal hij deze gedachte niet lang vasthouden.

“Ja, mijn dagen gaan sneller dan een ijlbode, zij vlieden heen zonder het goede te zien. Zij glijden voorbij gelijk biezen boten, als een arend, die toeschiet op de prooi. Wanneer ik denk: ik wil mijn klacht vergeten, mijn gelaat veranderen en weer vrolijk worden, dan ducht ik al mijn smarten; ik weet, dat Gij mij niet onschuldig zult verklaren. Ik moet nu eenmaal schuldig staan; waarom zou ik mij dan tevergeefs afmatten? Al zou ik mij met sneeuw gewassen en mijn handen met loog gereinigd hebben, dan zoudt Gij mij in een poel onderdompelen, zodat mijn klederen van mij zouden gruwen” Job 9:25-31.

Job vreest dat het weldra te laat zal zijn voor God om een ommekeer te brengen in zijn toestand. Job is tegelijk bezorgd dat als hij zijn verdriet en pijn zou gaan ontkennen, en doen alsof het goed is, dat God hem nog meer zou gaan straffen. Job heeft het idee dat God vastbesloten is om hem pijn te doen. Hoewel Job van zichzelf weet dat hij onschuldig is, gelooft hij dat God hem als een schuldige beschouwt en behandelt. Als Job kijkt hoeveel smarten God hem aandoet, terwijl hij gelooft dat God enkel schuldige mensen zo behandelt, dan vraagt hij zich af welk beeld moet God dan wel niet van hem hebben? Hij moet volgens God wel één van de grootste zondaren op aarde zijn gezien de ellende die Job wordt aangedaan. Wat hij ook doet, Job lijkt niks goed te kunnen doen voor God. Het lijkt er wel op dat God zich vergist en Job verwacht met iemand anders.

Job maakt hier dezelfde denkfout als zijn vrienden, door te geloven dat elk lijden van de mens wordt veroorzaakt door persoonlijke zonden.

Was er maar een bemiddelaar tussen God en mij

“Want Hij is niet, zoals ik, een mens, die ik zou kunnen antwoorden: Laten wij tezamen ten gerichte gaan. Was er maar een scheidsrechter tussen ons, die zijn hand op ons beiden zou kunnen leggen,

zodat Hij zijn roede van mij zou wegnemen en zijn verschrikking mij niet zou overvallen; dan zou ik spreken zonder voor Hem bevreesd te zijn, want daartoe heb ik geen grond” Job 9:32-35.

Waar is Job het meest ongerust over? Niet omwille van al het leed dat hem overkomt, maar wel dat volgens hem God zich tegen hem heeft gekeerd. Job hoopt op een scheidsrechter die zou kunnen bemiddelen tussen hem en God. Job voelt dat hij niet rechtstreeks tot God kan spreken. Dat God zich nog bozer zou maken als Job Hem vertelt wat er op zijn hart ligt. Maar als iemand voor hem bij God zou kunnen pleiten, dan zou God zijn fout wel gaan inzien. Job zoekt hetgeen Jezus ons heeft gebracht in het Nieuwe Testament.

Wat bedoelt God met zoveel lijden?

“Mijn ziel heeft een afschuw van het leven, ik wil mijn klacht de vrije loop laten, spreken in de bitterheid mijner ziel. Ik zal tot God zeggen: Veroordeel mij niet; laat mij weten, waarom Gij U tegen mij keert. Brengt het U voordeel, dat Gij verdrukt, dat Gij verwerpt het gewrocht uwer handen en over de raad der goddelozen licht laat stralen? Hebt Gij dan vleselijke ogen, ziet Gij zoals stervelingen zien? Zijn uw dagen als die van een sterveling, uw jaren als de dagen van een man, dat Gij naar mijn ongerechtigheid zoekt en speurt naar mijn zonde, hoewel Gij weet, dat ik niet schuldig ben, en dat niemand uit uw hand kan redden?” Job 10:1-7.

Job worstelt met zichzelf. Hij heeft een afschuw van zijn leven. Hij wil God zijn klachten bekend maken. Hij wil God vragen om hem niet verder te veroordelen. Job begrijpt het niet. God, gij hebt mij geschapen, waarom verdrukt Ge mij dan zo? Job denkt dat God misschien als een mens is, feilbaar. Mensen zien niet altijd de ware aard van een toestand. Rechters en jury's veroordelen soms onschuldige mensen omdat hun inzicht beperkt is. Is God misschien sterfelijk als een mens, dat Hij overhaast uit tijdsgebrek een onrechtvaardig oordeel velst?

Job worstelt voortdurend met de gedachte van wat hij weet van God en van wat hij denkt dat hem nu overkomt door de hand van God. Job weet dat God Alwetend, Rechtvaardig en Onsterfelijk is. Toch geeft hetgeen Job overkomt hem de indruk dat het dan misschien toch anders is.

Hoe vaak gebeurt het niet dat wij als mensen denken over iemand die tegenslag kent: 'die zal wel iets verkeerd hebben gedaan'. Of wanneer we een stout kind zien: 'die ouders zullen wel een slechte opvoeding hebben gegeven'. In de dagen van Jezus dachten Jezus' discipelen ook dat de blindgeborene blind was omwille van zijn eigen zonden of door de zonde van zijn ouders (Johannes 9:1-3). De mens heeft de neiging om ziekte en/of onheil altijd in verbinding te brengen met persoonlijke zonden. Hoewel dit zo wel kan zijn, is dit niet altijd en in elk geval waar. Dit is ook Job zijn worsteling. Hij gelooft dat God het onheil over hem heeft gebracht omwille van zonden, maar langs de andere kant weet hij van zichzelf dat hij onschuldig is. Hij begrijpt het niet. Het verwacht hem.

“Uw handen hebben mij gewrocht en gevormd, geheel en volledig; en wilt Gij mij in het verderf storten? Bedenk toch, dat Gij mij als leem hebt gevormd, en wilt Gij mij tot stof doen wederkeren? Hebt Gij mij niet als melk uitgegoten, en mij als kaas laten stremmen, met huid en vlees mij bekleed, met beenderen en spieren mij doorweven? Leven en genade hebt Gij mij geschonken, en uw zorg heeft mijn geest bewaakt. Maar dit hadt Gij in uw hart verborgen, ik weet, dat Gij dit van zins waart:

wanneer ik zou zondigen, dan zoudt Gij mij waarnemen en mij van mijn ongerechtigheid niet vrijspreken. Indien ik schuldig stond (wee mij! en was ik onschuldig) ik zou, zat van smaad, en ziende op mijn ellende, mijn hoofd niet kunnen opheffen. Zou het zich verheffen, dan zoudt Gij als een leeuw jacht op mij maken, en uw wondermacht tegen mij opnieuw tonen. Steeds nieuwe getuigen zoudt Gij tegen mij oproepen, uw wrevel tegen mij steeds vergroten: Troepen, ja een leger tegen mij!" Job 10:8-17.

God, Gij hebt mij gemaakt, maar richt Gij mij dan nu ten gronde? God, waarom jaagt Ge op mij zoals een leeuw jacht maakt op haar prooi? Job voelde zich echt slecht en hopeloos. Hij gaat door een diep dal.

Was ik maar dood geboren

"Maar waarom deedt Gij mij uit de moederschoot voortkomen, gaf ik de geest niet, eer een oog mij zag? Ik zou dan zijn, alsof ik niet geweest ware; van de moederschoot zou ik grafwaarts zijn gedragen. Zijn de dagen mijns levens niet weinige? Laat van mij af, opdat ik een weinig vreugde beleve, voordat ik heenga, zonder terug te keren, naar het land van donkerheid en diepe duisternis, het stikdonkere land, waar diepe duisternis en wanorde heersen en waar het licht gelijk is aan de duisternis" Job 10:18-22.

Job wilde dat hij nooit was geboren, dat hij in de moederschoot zou zijn gestorven. Job smeekt God om hem met rust te laten zodat hij de weinige dagen van zijn leven nog een klein beetje vreugde zou kunnen beleven.

Sofars eerste antwoord: Job, ge moet u vernederen voor God

"Toen nam de Naamatiet Sofar het woord en zeide: Zou een woordenvloed onbeantwoord blijven, en een woordenkramer gelijk hebben? Zou uw gezwets de lieden tot zwijgen brengen, en zoudt gij spotten zonder dat iemand u beschaamd maakt? Gij zegt: Mijn leer is zuiver, en ik ben rein in uw ogen. Maar och, of God zelf eens sprak en zijn lippen tegen u opende, en u de geheimenissen der wijsheid mededeelde, omdat zij het inzicht verdubbelt. Dan zoudt gij erkennen, dat God te uwen gunste een deel uwer ongerechtigheid in vergetelheid brengt" Job 11:1-6.

Sofar is dogmatisch en koud. Hij is als een student die pas afgestudeerd is en denkt het beter te weten dan de persoon die al jaren praktijkervaring heeft. Sofar voelt zich geprest om Job op zijn plaats te zetten. Job, ge vind uzelf toch zo rechtvaardig. Maar o wee als God rechtstreeks tot u zou spreken. Dan zou ge tenminste inzien dat God u zelfs een gunst heeft gedaan door u niet verantwoordelijk te houden voor al uw ongerechtigheden. God is dus nog mild geweest in Zijn Rechtvaardige oordeel over u.

Sofar verheft zichzelf boven Job. Vergeet niet dat er niemand op aarde zo rechtvaardig was als Job. Dus Sofar leefde niet zo rein als Job. Toch doet Sofar alsof hij zoveel beter is dan Job omdat het hem beter afgaat in het leven. Dit is wat er vaak gebeurt in een discussie. De conversaties worden harder en bitterder om toch maar het gelijk te willen halen. Ruzies ontaarden vaak in overdreven beschuldigingen: 'gij doet dit altijd', 'gij luistert nooit', ... Het vergt veel zelfbeheersing om niet te

vervallen in dit soort discussies. Doe hier niet aan mee. Probeer steeds het overzicht en het doel van de discussie voor ogen te houden. Maak niet de fout die Sofar maakt.

God weet wel wat Hij doet. Job, ge zijt een leeghoofd

“Kunt gij de geheimen Gods doorgronden, de Almachtige doorgronden ten einde toe? Zij zijn hoog als de hemel; wat kunt gij doen? dieper dan het dodenrijk; wat kunt gij weten? Langer dan de aarde is hun maat, en breder zijn zij dan de zee. Wanneer Hij toesnelt, gevangen neemt en de vierschaar spant, wie zal Hem dan weerhouden? Want Hij kent de valse lieden, en ziet de ongerechtigheid zonder ernaar te speuren. Als een leeghoofd tot inzicht gebracht kan worden, kan het veulen van een wilde ezel als mens geboren worden” Job 11:7-12.

Sofar gaat verder met zijn betoog door te zeggen dat God heel goed weet wat Hij doet. God weet wie vals is. God weet wie ongerechtigheid beoefent. Maar Sofar is fout. Sofar heeft geen idee wat Job verkeerd gedaan zou hebben. Er was niks dat hij tegen Job zou kunnen aanbrengen dan alleen zijn kwade vermoedens. Sofar rechtvaardigt zijn kwade vermoedens door te zeggen dat God heel goed weet waar Job allemaal mee bezig is. Maar Job, gij zijt een leeghoofd. Gij hebt evenveel kans om tot inzicht te worden gebracht, als dat het veulen van een ezel als mens geboren kan worden.

Sofar speelt de man en niet de bal. Dit is een tactiek die onkundige mensen vaak gebruiken om hun argument te kunnen maken. Maar door zo te handelen maken mensen alleen maar zichzelf belachelijk. Sofar handelt zo omdat Job dingen zegt waar hij niet akkoord mee is. Maar vergeet niet dat noch Sofar, noch de andere vrienden ook maar één bewijs hebben van waar Job in zou gezondigd hebben. Het enige dat ze zien is dat Job aan het lijden is. Kwade vermoedens beroven een mens van een helder inzicht in hetgeen waar is.

“Indien gij uw hart bereidt, en uw handen tot Hem uitstrekt; indien er ongerechtigheid in uw hand is, werp die verre weg, en laat geen onrecht in uw tent wonen; ja, dan kunt gij uw gelaat smetteloos opheffen, dan zult gij vast staan en niet vrezen; ja, dan zult gij de moeite vergeten, eraan denken als aan water dat is weggevoerd. Klaarder dan de middag zal het leven rijzen; zij het nog zo donker, het zal worden als de morgenstond. Gij zult vertrouwen, omdat er hoop is, en als gij rondgezien hebt, zult gij gerust gaan slapen; gij zult nederliggen zonder dat iemand u opschrikt, en velen zullen naar uw gunst dingen. Maar de ogen der goddelozen zullen versmachten, elke toevlucht is hun afgesneden, wat zij te verwachten hebben, is het uitblazen van de adem” Job 11:13-20.

Job, ge moet u bekeren. Strek u uit naar God en als er zonde is doe die dan weg. Laat het onrecht niet in uw tent wonen. Dan zullen al uw moeiten verdwijnen. De duisternis zal veranderen in licht. Dan kunt ge gaan slapen zonder dat iemand u opschrikt. Dan zouden velen naar u toe komen om raad (vgl Job 42:7-9). De ogen van de goddelozen zullen gesloten worden, zij kennen geen toevlucht, hen rest alleen nog de dood. Wat Sofar zei was waar, alleen paste hij deze woorden verkeerd toe. Dit is wat valse leraren doen. Vaak spreken valse leraren waarheden, maar passen ze de waarheid verkeerd toe.

Jobs eerste antwoord aan Sofar: God lijkt willekeurig te besturen

“Maar Job antwoordde: Waarlijk, gij zijt nog eens mensen: met u zal de wijsheid uitsterven. Ook ik

heb verstand, zo goed als gij, ik doe voor u niet onder; aan wie zijn zulke dingen niet bekend? Tot een spot ben ik mijn naaste, ik, die God verhoorde, als ik tot Hem riep; tot een spot is de rechtvaardige, de vrome. Voor de ongelukkige, smaad, is de mening van de voorspoedige; dat is het deel van degenen wier voet wankelt” Job 12:1-5.

Job reageert sarcastisch en vermanend naar zijn vrienden toe. Jullie zijn de ‘crème de la crème’, de elite van het mensdom. Als gij sterft, dan zal de wijsheid ook uitsterven gezien zij alle wijsheid in pacht hebben. Job laat hen weten dat ook hij een verstand heeft en niet moet onderdoen voor de wijsheid van zijn vrienden. Wie weet niet van de dingen waarover zij spreken? Job ervaarde hun woorden aan als spot. Hij was er niet blij mee. Zijn vrienden leken wel vijanden te zijn geworden. Het is gemakkelijk om zo te spreken als zijn vrienden wanneer je niet zelf het lijden meemaakt.

Wat jullie zeggen, weet toch iedereen

“Vredig staan de tenten der geweldenaars en veilig zijn zij die God tot toorn prikkelen, ieder die God naar zijn hand wil zetten. Maar vraag toch het gedierte, en het zal u onderrichten; het gevogelte des hemels, en het zal u inlichten. Of spreek tot de aarde, en zij zal u onderrichten, en laat de vissen der zee het u vertellen. Wie onder deze alle weet niet, dat de hand des HEREN dit doet, in wiens hand de ziel is van al wat leeft en de geest van ieder sterveling? Toetst het oor de woorden niet, en proeft het gehemelte niet de spijze? Bij grijsaards zou wijsheid zijn, en lengte van dagen zou doorzicht betekenen?” Job 12:6-12.

Iedereen weet wat Jobs vrienden hem hebben geantwoord. Job heeft niks nieuws van hen gehoord. Toch moeten ook zij inzien dat er geweldenaars zijn die vredig leven. Dat zou hen toch moeten duidelijk maken dat hun conclusie niet helemaal juist is. Slikken jullie alles door wat ge in uw mond steekt? Nee, want sommigen dingen smaken vies en worden uitgespuwd. Zo ervaarde Job hun woorden nadat hij ze proefde.

Bij God is de wijsheid

“Bij Hem is wijsheid en sterkte, Hij heeft raad en doorzicht. Breekt Hij af, er wordt niet opgebouwd; sluit Hij iemand op, er wordt niet ontsloten; houdt Hij de wateren terug, zij verdrogen; laat Hij ze gaan, zij woelen de aarde om. Bij Hem is kracht en beleid, Zijns is de misleide en de misleider. Raadsheren zendt Hij barrevoets heen, en rechters maakt Hij tot dwazen. Boeien, door koningen aangelegd, slaakt Hij en Hij bindt een band om hun lendenen. Priesters zendt Hij barrevoets heen en wie vast staan, stort Hij neer. Hij beneemt de spraak aan hen op wie men vertrouwen stelt, en neemt het onderscheidingsvermogen der ouden weg. Hij giet smaad uit over edelen en maakt de gordel van machtigen los. Hij legt de diepten uit de donkerheid bloot en brengt de diepe duisternis aan het licht. Hij maakt de volkeren groot en richt hen te gronde, breidt volkeren uit en voert hen weg. Hij beneemt de hoofden van het volk des lands het verstand, en doet hen ronddwalen in ongebaande wildernis. Zij tasten rond in lichtloze duisternis, en Hij doet hen dwalen als een beschonkene” Job 12:13-25.

Nadat Jobs vrienden de nadruk er op hebben gelegd dat de wijsheid bij de grijsaards ligt, laat Job hen zien waar de ware wijsheid vandaan komt. Hij schetst het beeld dat hijzelf van God heeft. Bij God is wijsheid en sterkte. God heeft raad en doorzicht. Maar dan gaat Job verder met een beeld dat Hij van

God heeft gekregen dat nogal negatief is. God stort neer wie vast staat. God maakt de gordel van machtigen los. God maakt volkeren groot om ze dan ten gronde te richten. Kortom, God bouwt op en God breekt af wat hij heeft opgebouwd. Jobs lijdensweg deden hem tot de conclusie komen dat God de spraak wegneemt van hen die op Hem vertrouwen. God doet hen dwalen als een beschonkene.

Jullie vertellen niks nieuws, kon ik maar mijn zaak aan God voorleggen

“Zie, alles heeft mijn oog gezien, mijn oor gehoord en in zich opgenomen. Wat gij weet, weet ik ook, ik doe voor u niet onder. Maar toch, ik wil tot de Almachtige spreken, ik wens mijn zaak te bepleiten bij God. Gij echter zijt lieden die met leugen pleisteren, kwakzalvers altemaal. Och, of gij geheel en al zweegt! Dat zou u tot wijsheid strekken. Luistert toch naar mijn terechtwijzing en slaat acht op de verwijten mijner lippen. Zult gij ten gunste van God onrecht spreken en ten behoeve van Hem bedrog? Wilt gij zijn partij kiezen, optreden als pleitbezorgers voor God? Zal het goed zijn, als Hij u onderzoekt; kunt gij Hem bedriegen, zoals men een sterveling bedriegt? Streng zal Hij u straffen, indien gij heimelijk partij kiest. Zal zijn hoogheid u niet verschrikken en de schrik voor Hem u niet overvallen? Uw uitspraken zijn spreuken van as, uw schilden worden schilden van leem” Job 13:1-12.

Wat jullie me zeggen heb ik al allemaal gehoord. Dat weet ik al lang. Ik zou graag willen dat ik mijn zaak bij de Almachtige kon bepleiten. Jullie echter zijn leugenaars en kwakzalvers. Jobs vrienden helpen hem helemaal niet, ze zijn als geneesheren die iets voorschrijven dat niet werkt. Jullie kunnen beter zwijgen. Dan zouden jullie pas echt wijs zijn. Job verlangt ernaar om met God te kunnen praten, hij heeft er geen zin meer in om met zijn vrienden te praten. Hij beschuldigt zijn vrienden ervan dat ze onrecht spreken om God in een positief daglicht te plaatsen. Job zegt dat zijn vrienden liegen ten voordele van God maar dat ze moeten oppassen met zo te handelen. Ze hebben geen enkel recht om de feiten te verdraaien zodat God er beter uit komt. God zou hen daarvoor streng straffen.

Job gelooft op dit moment dat God hem onrechtvaardig behandelt. En dat zijn vrienden God hierin proberen goed te praten. Job spreekt zichzelf tegen. Enerzijds gelooft hij dat God hem onrechtvaardig behandelt, en anderzijds wijst hij zijn vrienden erop dat God zo rechtvaardig is dat hij de leugens van zijn vrienden niet zal tolereren. De emoties van Job en zijn vrienden laaien hoog op.

“Hoor mij zwijgend aan, dan wil ik spreken, overkome mij wat wil! Ik neem mijn vlees tussen mijn tanden en leg mijn leven in mijn hand. Wil Hij mij doden, ik blijf op Hem hopen; ja, mijn wandel wil ik voor Hem rechtvaardigen. Hij toch zal mij tot heil zijn, maar een godvergetene zal voor Hem niet verschijnen. Luistert aandachtig naar mijn woorden mijn verklaring kome in uw oren. Zie toch, ik zet de rechtszaak uiteen, ik weet, dat ik in mijn recht ben. Wie kan mij weerleggen? Voorzeker, ik zou dan zwijgende de geest geven” Job 13:13-19.

Job wil dat God naar hem zou luisteren. Dan zou hij zijn onschuld bekend kunnen maken. Jobs leed was groot, hij zou de hoop niet opgeven om het recht bij God te zoeken. Hij wil dat God zijn naam zuivert en hem niet langer als een schuldige behandelt. Het gevoel dat God hem heeft verworpen, is voor Job erger dan het leed dat hij meemaakt. Job smeekt om rechtvaardigheid.

God, hoor a.u.b. naar mij

“Doe mij slechts twee dingen niet, dan zal ik mij voor U niet verbergen: neem uw hand van mij weg en laat uw verschrikking mij niet beangstigen. Roep dan en ik zal antwoorden; of ik zal spreken en geef Gij mij bescheid. Hoevele zijn mijn ongerechtigheden en zonden? Maak mij mijn overtreding en mijn zonde bekend. Waarom verbergt Gij uw aangezicht en beschouwt Gij mij als uw vijand? Wilt Gij een weggewaaid blad schrik aanjagen, een verdorde strohalm vervolgen, dat Gij mij een bitter lot beschikt en mij doet boeten voor de ongerechtigheden mijner jeugd, dat Gij mijn voeten in het blok zet en al mijn paden nagaat, voor mijn voetzolen belemmeringen legt? En dat bij iemand, die vergaat als vermolmd hout, als een kleed, dat de mot verteert!” Job 13:20-28.

Job richt zich nu van zijn vrienden tot God. Hij wil dat God ophoudt met hem te pijnigen. Dan kan hij zijn zaak voor God bepleiten. Roep mij God, dan zal ik antwoorden. spreek God, dan zal ik U daarop antwoorden. Maak mij mijn zonden bekend God. Wat heb ik U misdaan? Waarom doet Ge mij dit aan? Doet Ge mij misschien boeten voor zonden die ik in mijn jeugd heb gedaan?

God, handel nu, als ik dood ben dan is het te laat

“De mens, uit een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust. Als een bloem ontluikt hij en verwelkt, als een schaduw vliedt hij heen en houdt geen stand. En op zulk een vestigt Gij nog uw oog; Gij daagt mij voor U in het gericht. Komt ooit een reine uit een onreine? Niet een. Indien zijn dagen vastgesteld zijn, het getal zijner maanden bij U bepaald is, Gij zijn grenzen gesteld hebt, die hij niet zal overschrijden, wend dan uw blik van hem af, opdat hij rust vinde, zodat hij als een dagloner behagen scheppe in zijn dag” Job 14:1-6.

Een bloem, net als een schaduw zijn maar van tijdelijke aard, van korte duur. Zo is ook een mensenleven. Dit verontrust Job. Alle mensen zijn zondaren, dus ook Job. Hoe kan God dan verwachten dat Job zonder zonde zou zijn? God, laat mij op adem komen. Geef me rust.

“Want voor een boom blijft er nog hoop; wordt die omgehouden, hij loopt weer uit, en zijn nieuwe scheuten blijven niet achterwege. Wanneer zijn wortel in de aarde veroudert en zijn tronc in de grond afsterft, dan bot hij weer uit, zodra hij water ruikt, en schiet twijgen als een jonge plant. Maar wanneer een man sterft, dan ligt hij krachteloos neer; geeft een mens de geest, waar is hij gebleven? Zoals water verdampt uit een meer en een rivier verloopt en uitdroogt, zo legt een mens zich neer en staat niet weer op; totdat de hemelen niet meer zijn, ontwaken zij niet en worden niet wakker uit hun slaap” Job 14:7-12.

Voor een boom is er nog hoop. Die kan terug groeien. Maar als een mens sterft, dan is er geen hoop meer. Hij is er dan niet meer. De mens die sterft, is als een uitgedroogde rivierbedding. De dode mens ontwaakt niet meer. O, was ik maar als een boom.

“Och, of Gij mij in het dodenrijk wildet versteken, mij verbergen, totdat uw toorn geweken was; dat Gij mij een tijd steldet en dan weer aan mij dacht. Als een mens sterft, zou hij herleven? Dan zou ik hoop hebben al de dagen van mijn zware dienst, totdat mijn aflossing zou komen. Gij zoudt roepen en ik zou U antwoorden, naar het maaxsel uwer handen zoudt Gij verlangen. Dan zoudt Gij, al teldet Gij mijn schreden, geen zonde bij mij waarnemen, mijn overtreding zou in een buidel verzegeld zijn, en mijn ongerechtigheid zoudt Gij toepresteren.” Job 14:13-17.

God, als ik dan toch moet sterven, verberg mij in het dodenrijk totdat uw boosheid is geëindigd. Dan zou ik misschien terug kunnen herleven. Dit is een verlangen dat Job koesterde, mocht God hem geen gerechtigheid geven terwijl hij leeft. Maar Job beseft, voor zover hij weet, dat de mens niet kan herleven nadat hij gestorven is. Job had geen notie van de nieuwtestamentische leer van een opstanding van de doden. Maar zijn verlangen naar gerechtigheid is zo groot, dat hij oplossingen probeert te zoeken mocht God hem tijdens zijn leven geen antwoord geven.

“Gelijk een ineenstortende berg in gruis valt, en een rots gerukt wordt uit haar plaats, het water stenen afslijpt, zijn stromen het stof der aarde wegspoelen, zo vernietigt Gij des mensen hoop. Gij overweldigt hem voor altijd en hij gaat heen, Gij verandert zijn gelaat en zendt hem weg. Zijn zonen mogen tot ere komen, maar hij weet het niet; of komen zij tot lage staat, hij bemerkt niets van hen. Slechts over hemzelf lijdt zijn vlees smart, en zijn ziel treurt over hemzelf.” Job 14:18-22.

Job geeft een beeld dat God een voortdurend en geleidelijk proces hanteert om alle hoop van een mens weg te nemen. God doet dit, en laat dan de mens in het ongewisse achter met enkel lijden en treurnis.

Elifaz' tweede antwoord: de goddeloze valt

“Toen nam de Temaniet Elifaz het woord en zeide: Brengt een wijze ijdele kennis voort, en vult hij zijn binnenste met oostenwind? Berispt hij met nutteloze woorden en met krachteloze beweringen? Bovendien breekt gij de godsvrucht af en doet te kort aan de eerbied voor God. Want uw ongerechtigheid legt u zulke woorden in de mond, en gij kiest de taal der listigen. Uw eigen mond veroordeelt u, niet ik; ja, uw eigen lippen getuigen tegen u.” Job 15:1-6.

In zijn eerste rede was Elifaz redelijk mild, maar dat heeft hij nu opgegeven. Zijn geduld met Job is op. Job, ge maakt veel wind. Alles wat ge hebt gezegd is inhoudloos. Het trekt nergens op. Het laat zien dat ge geen respect voor God hebt. Ge doet mensen van God afkeren. Elifaz ontkent dat rechtvaardige mensen kunnen lijden. Hij beweert dat Job zichzelf veroordeelt door zo te spreken. Dat Job zo spreekt is voor hem het bewijs van Jobs onrechtvaardigheid. Hoewel Job zich heeft laten meeslepen door het verdriet en de pijn, is het niet zo dat Job lijdt omwille van zijn zonden. Job was rechtvaardig. Job heeft weliswaar niet altijd op de beste manier gereageerd op het lijden, toch is Elifaz ervan overtuigd dat Jobs lijden worden veroorzaakt door zijn eigen schuld. Maar stel uzelf de vraag welk bewijs Elifaz heeft om te beweren dat Job zo lijdt omdat hij gezondigd heeft? Dat is er niet. Elifaz heeft alleen gezien dat Jobs reactie op het lijden niet altijd even goed is. Zo is het ook met Jezus gegaan. Jezus' aanklagers konden geen zaak tegen Hem hardmaken. Dan probeerden ze maar Jezus te pakken op Zijn eigen woorden zodat ze Hem konden veroordelen (vgl Matteus 26:59-68).

“ Zijt gij als eerste der mensen geboren of eer dan de heuvelen voortgebracht? Hebt gij toegelisterd in de raad Gods en de wijsheid aan u getrokken? Wat weet gij, dat wij niet weten? Wat voor inzicht hebt gij, dat ons ontbreekt? Ook onder ons zijn grijsaards en hoogbejaarden, rijker in jaren dan uw vader. Zijn de vertroostingens Gods u te gering en het woord, dat in zachtheid tot u kwam? Wat sleept uw hart u mee en wat flikkeren uw ogen, dat gij uw geest tegen God keert en zulke woorden uit uw mond laat gaan? Wat is de sterveling, dat hij rein zou zijn, en dat wie uit een vrouw geboren is, rechtvaardig zou wezen? Zie, in zijn heiligen stelt Hij geen vertrouwen, zelfs de hemelen zijn niet rein

in zijn ogen; hoeveel te minder de afschuwelijk verdorvene, de mens, die ongerechtigheid indrinkt als water!” Job 15:1-16.

Job, zijt gij de enige alle wijsheid in pacht heeft? Wat weet gij dat wij niet weten? Zijt gij wijzer dan de oude mannen? Heeft God u misschien dingen geopenbaard waar wij niet van weten? Het lijkt erop dat Elifaz in zijn trots gekrenkt is door wat Job hem heeft geantwoord. Het is echter geen absolute waarheid dat alle oudere mensen wijs zijn. Elifaz is beledigd dat Job niet erkent dat God zijn vrienden tot hem heeft gezonden om hem te vertroosten. Elifaz is ervan overtuigd dat de drie vrienden Job met zachtheid hebben benaderd. Job, ge laat u teveel meeslepen door de hele situatie. Dat is natuurlijk gemakkelijk gezegd door iemand die niet hoeft te lijden zoals Job. Job, ge kunt niet rechtvaardig zijn, want ge zijt een mens van vlees en bloed. De denkfout die Elifaz maakt is dat hijzelf ook evenveel zou moeten lijden als Job gezien hijzelf ook een mens is. Elifaz is verblind door het feit dat hijzelf ervan overtuigd is dat de droom die hij kreeg de waarheid is (Job 4:12-16).

Job, ik zal u uitleggen hoe het zit

“Ik wil u onderrichten, luister naar mij: en wat ik geschouwd heb, dat wil ik vertellen, datgene wat de wijzen op gezag van hun vaders verkondigen, zonder iets te verhelen, toen alleen aan hen het land was gegeven, en geen vreemdeling bij hen was binnengedrongen.” Job 15:17-19.

Job, ik wil u onderrichten. Ik zal u de ware betekenis van de dingen uitleggen. Mijn kennis komt van een tijd waarin de waarheid nog zuiver was.

“De goddeloze verkeert zijn gehele leven in angst, de geweldenaar alle hem geschonken jaren. Schrikwekkende geluiden klinken in zijn oren, in volle vrede overvalt hem de verwoester. Hij heeft geen vertrouwen, dat hij uit de duisternis zal terugkeren: hij is bestemd voor het zwaard. Hij dwaalt rond om brood. Waar is het? Hij weet, dat de dag der duisternis voor hem ophanden is. Hem beangstigen nood en benauwdheid, zij overweldigen hem als een koning, gereed tot de stormloop.” Job 15:20-24.

Het leven ziet er niet goed uit voor een goddeloze. Hij leeft constant in angst, kent geen vertrouwen, heeft geen rust.

“Want hij heeft zijn hand uitgestrekt tegen God en de Almachtige getrotseerd; hij snelt op Hem af met trotse nek, met zijn zwaar beslagen schild. Want hij heeft zijn aangezicht met vet bedekt en een vetlaag om zijn lendenen gelegd” Job 15:25-27.

Waarom kent de goddeloze geen rust? Omdat hij zich tegen God heeft gekeerd.

“hij heeft zich in verwoeste steden gevestigd, in huizen, waarin men niet mocht wonen, die bestemd waren puinhopen te blijven. Hij blijft niet rijk en zijn vermogen houdt geen stand, zijn bezit breidt zich niet uit op aarde. Hij ontkomt niet aan de duisternis, de vlam doet zijn loten verdorren en door de adem van zijn mond wordt hij weggevaagd. Hij betrouwe niet op ijdelheid, hij komt bedrogen uit, want ijdelheid zal zijn vergelding zijn. Voor zijn tijd zal het met hem gedaan zijn en zijn palmtak zal niet groenen. Als een wijnstok laat hij zijn druiven onrijp vallen en als een olijfboom werpt hij zijn bloesem af. Want de bende der godvergetenen is onvruchtbaar, en vuur verteert de tenten der veile lieden. Zij gaan zwanger van onheil en baren ongerechtigheid en hun binnenste brengt bedrog

voort.” Job 15:28-35.

De goddeloze ziet zijn woonplaats verwoest worden. De goddeloze blijft niet rijk. De goddeloze ziet vuur zijn tenten verteren. De goddeloze komt bedrogen uit wanneer hij rechtmatige vergelding krijgt. Het lijkt er sterk op dat Elifaz Job een spiegel probeert voor te houden en hem er aan wil herinneren aan al het onheil dat hem is overkomen. Elifaz steekt zijn vermanende vinger op naar Job en zegt hem dat de goddeloze zijn verdiende loon krijgt. En zo heeft hij dus ook zijn verdiende loon gekregen.

Jobs tweede antwoord aan Elifaz: God richt mij ten gronde hoewel ik onschuldig ben

“Maar Job antwoordde: Iets dergelijks heb ik al vaak gehoord, gij zijt allen jammerlijke vertroosters. Komt er geen einde aan de ijdele woorden? Wat prikkelt u toch, dat gij weer het woord neemt? Ook ik zou kunnen spreken als gij, waart gij slechts in mijn plaats; ik zou mooie woorden tegen u aaneenrijgen en het hoofd over u schudden. Ik zou u bemoedigen met mijn mond, en het beklag mijner lippen zou leniging geven.” Job 16:1-5.

Jullie zijn waardeloze vertroosters. Uw woorden zijn zonder betekenis. Waarom voelt ge u geroepen om weer te spreken? Iedereen kan zo spreken. Wat mooie woorden met elkaar verbinden terwijl ge met uw hoofd schudt. Job stoort zich aan zijn vrienden en zijn vrienden storen zich aan Job. Toch zou Job niet zoals hen handelen mochten zij in zijn toestand zitten. Hij zou ze bemoedigen i.p.v. ze te beschuldigen en af te breken. Hij zou niet zo gemeen als hen zijn.

We zijn geen goede vrienden als we een vriend in nood gaan beschuldigen wanneer hem leed overkomt. Het is niet omdat het ons financieel voor de wind gaat, dat iedereen die schulden heeft daar zelf voor heeft gezorgd. Het is niet omdat wij gezond zijn, dat iedereen die ziek is daar zelf voor heeft gezorgd door een ongezonde levensstijl.

God heeft me alles afgenomen

“Maar spreek ik, mijn smart wordt niet gelenigd, en houd ik mij stil, wat verlichting brengt het mij? Doch nu heeft Hij mij alle kracht ontnomen; Gij hebt mijn gehele gezin uiteengeslagen, en mij aangegrepen; tot een getuige is mij dit geworden: mijn kwaal is tegen mij opgestaan en klaagt mij aan. Zijn toorn verscheurt en bestookt mij, Hij knerst met zijn tanden tegen mij, mijn Tegenstander scherpt zijn ogen tegen mij. Men spert de mond tegen mij op, onder schimp slaat men mij op de kaken, men verzamelt zich als een man tegen mij. God levert mij over aan de snoodaards, Hij geeft mij prijs aan de goddelozen. Ik leefde in vrede, maar Hij schrikte mij op; Hij greep mij bij de nek en wierp mij ter aarde, stelde Zich mij ten doelwit. Talrijke schichten vliegen om mij heen, meedogenloos doorboort Hij mijn nieren, Hij stort mijn gal ter aarde uit. Met breuk op breuk verbreekt Hij mij, Hij snelt op mij af als een krijgsheld. Een rouwgewaad heb ik over mijn huid genaaid, en mijn horen in het stof gestoken; mijn aangezicht is rood van wenen, over mijn oogleden ligt diepe duisternis, hoewel geen gewelddaad aan mijn handen kleeft, en mijn gebed rein is.” Job 16:6-17.

Als ik nu spreek of als ik nu zwijg, mijn pijn blijft dezelfde. Daarom kan ik beter spreken. God heeft mij alle kracht ontnomen. God heeft mijn gehele gezin uiteengeslagen. Mijn fysieke toestand klaagt

mij aan alsof ik schuldig ben. God behandelt mij als een schuldige, als een zondaar. Job beziet God als een wild beest die hem verscheurt, die hem tot een doelwit heeft gemaakt. God schudt Job helemaal door elkaar. God kent geen mededogen meer voor Job. Job heeft niet slechts een rouwgewaad aangetrokken, maar het lijkt wel alsof het rouwgewaad over zijn huid is genaaid. Zijn ogen zijn rood van het wenen. In zijn ogen is een diepe duisternis te zien, hoewel hij niks verkeerd heeft gedaan en zijn gebed rein is.

“O aarde! bedek mijn bloed niet, en mijn geroep vinde geen rustplaats! Maar ook nu, zie mijn Getuige is in de hemel, mijn Pleitbezorger in den hoge. Ook al bespotten mij mijn vrienden, nochtans richt zich mijn oog schreiend op God, opdat Hij de mens recht doe tegenover God, en recht doe tussen de mens en zijn naaste. Want nog weinige jaren zullen komen, en dan zal ik het pad gaan, waarlangs ik niet zal wederkeren.” Job 16:18-22.

Job verlangt dat het onrecht dat hem wordt aangedaan niet zal worden verborgen. Tot wie kan Job zich keren om voor hem te pleiten? Zijn vrienden hebben hem in de steek gelaten en bespotten hem. Hoewel Job denkt dat God hem onrecht aandoet, blijft hij toch hopen dat God hem recht zal geven.

Het leven heeft mij niets meer te bieden

“Mijn leven is verwoest, mijn dagen zijn uitgeblust, mij rest slechts het graf. Voorwaar, bespottung is mijn deel; mijn oog moet rusten op hun getwist. Stel U zelf als mijn borg bij U; wie anders zal voor mij handslag geven? Want hun hart hebt Gij gesloten voor inzicht; daarom zult gij hen niet laten zegeprelen. Wie vrienden aanklaagt uit winstbejag, de ogen van diens kinderen zullen versmachten.” Job 17:1-5.

Job voelt zich verslagen, hem rest alleen nog de dood. God, belooft me dat er na mijn dood iemand zal zijn die de waarheid aan het licht zal brengen.

“Men heeft mij tot een spreekwoord gemaakt onder de volken, en ik ben iemand, die men in het aangezicht spuwt. Mijn oog is dof geworden van verdriet, al mijn leden zijn als een schaduw. De oprechten zijn daarover ontzet, en de onschuldige ergert zich over de godvergetene. Nochtans houdt de rechtvaardige vast aan zijn weg, en wie rein van handen is neemt toe in kracht. Toch komt gij allen telkens terug; komt dan maar! een wijze zal ik onder u niet vinden. Mijn dagen gaan voorbij, verijdeld zijn mijn plannen, de wensen van mijn hart. De nacht willen zij maken tot dag: het licht zou meer nabij zijn dan de duisternis. Wanneer ik het dodenrijk verwacht als mijn tehuis, in de duisternis mijn leger spreid, tot de groeve zeg: Gij zijt mijn vader, tot de wormen: Mijn moeder en mijn zuster, waar ergens is dan mijn hoop? Ja, mijn verwachting, wie kan haar ontdekken? Zij zullen naar de diepten van het dodenrijk nederdalen, wanneer wij tezamen in het stof nederzinken.” Job 17:6-16.

Job is het doelwit van spot en een slecht voorbeeld geworden voor de mensen. Kijk naar Job, dat komt ervan als je de slechte weg bewandelt. Toch houdt Job als rechtvaardige vast aan zijn weg en put hij kracht uit het feit dat hij rein van handen is. Van zijn vrienden verwacht hij geen hulp meer. Ze begrijpen niet wat hij meemaakt. Ze zien niet wat hij voelt. Wat de buitenwereld betreft is Job een hopeloos geval. Zijn toestand is triest. Zijn geklaag een ergernis. Job is eenzaam.

Bildads tweede antwoord: de goddeloze zal ten onder gaan

“Toen nam de Suchiet Bildad het woord en zeide: Hoelang zult gij met woorden strikken zetten? Wanneer gij verstandig wordt, dan zullen wij daarna spreken. Waarom worden wij als vee beschouwd, zijn wij stomzinnig in uw ogen? Gij, die in toorn uzelf verscheurt, zal om uwentwil de aarde ontvolkt en een rots van haar plaats gerukt worden?” Job 18:1-4.

Ge zou denken dat Jobs toestand toch een klein beetje medelijden zou opwekken bij zijn vrienden. Maar nee, integendeel, Bildad ergert zich aan Job. Job spreekt volgens hem als een dwaas. Bildad stoort zich aan het feit dat Job hun woorden niet als wijsheid aanvaardt. Job, moeten alle wijsheden worden herroepen zodat ze overeenstemmen met wat gij denkt? Bildad en de twee andere vrienden zijn zo verontwaardigd want Job stelt hun geloof en gedachten op de proef. Als het waar zou zijn wat Job zegt, dan valt heel hun geloofsleer als een kaartenhuis in elkaar. Maar het probleem met hun visie is dat ze geen enkel bewijs hebben van Jobs slechtheid. Ze zien enkel zijn lijden en daarom concluderen ze dat Job wel heel slecht moet zijn geweest. Ze weten niet hoe ze met Job zijn argumenten moeten omgaan. Het gemakkelijkste om te doen is om Jobs gedachten dan maar weg te wuiven. Moeilijker zou zijn dat ze hun heel denkpatroon met een eerlijk hart zouden onderzoeken. Zoals zo vaak in een discussie redeneert men niet vanuit objectiviteit, maar uit emotie.

“Toch zal het licht der goddelozen uitgeblust worden, en de gloed van zijn vuur zal niet blijven schijnen. Het licht in zijn tent verduistert, en zijn lamp boven hem wordt uitgeblust. Zijn krachtige schreden worden belemmerd, en zijn eigen raadslag werpt hem neder. Want door zijn eigen voeten geraakt hij in het net, en over het vlechtwerk van een vangkuil wandelt hij. Een klem grijpt zijn hiel, een strik houdt hem vast. Een touw is voor hem in de grond verborgen, een valstrik ligt voor hem op het pad. Aan alle kant overvallen hem verschrikkingen en jagen hem voort op zijn schreden. Het onheil hongert naar hem, het verderf staat bereid tot zijn val. De eerstgeborene van de dood vreet de stukken van zijn huid weg, vreet zijn leden af. Hij wordt weggerukt uit zijn tent, waar hij zich veilig voelde; dit doet hem voortschrijden naar de koning der verschrikkingen. In zijn tent huist wat niet bij hem behoort, zwavel wordt over zijn woning gestrooid. Van onderen verdrogen zijn wortels, en van boven verwelken zijn twijgen. Zijn nagedachtenis vergaat van de aardbodem, zijn naam wordt op straat niet meer genoemd. Men stoot hem voort uit het licht in de duisternis, en men jaagt hem weg uit de bewoonde wereld. Hij zal telg noch spruit hebben onder zijn volk, en niemand zal overblijven in het oord, waar hij vertoeft. De jongeren zullen ontzet staan over zijn dag, en huivering zal de ouderen aangrijpen. Waarlijk, zo gaat het met de woning van de verkeerde, zo met de woonplaats van hem die God niet erkent.” Job 18:5-21.

Voor Bildad is het duidelijk. De goddelozen krijgen wat ze verdienen. Het valt op wat Bildad niet vermeldt in zijn betoog over de goddelozen, nl Gods aandeel in het lot van de goddelozen. Hij beschouwt oorzaak en gevolg als vanzelfsprekend. Het licht van de goddelozen wordt uitgeblust. Aan alle kanten wordt de goddeloze overvallen door verschrikkingen. De dood vreet aan het lichaam van de goddeloze. Zijn woonplaats wordt weggenomen. Zijn reputatie wordt teniet gedaan. Hij zal geen nageslacht meer hebben. De beschrijving die Bildad hier geeft is een beschrijving van datgene wat Job is overkomen. Bildad wil Job een spiegel voorhouden. Job, dit is het lot van goddelozen. En laat het nu zo zijn dat dit de dingen zijn die u zijn overkomen Job. Gij moet daarom beseffen dat gij een zeer slechte man zijt. En de dingen die u zijn overkomen zijn het bewijs dat ge oogst wat ge hebt

gezaaid. Je zou bijna geneigd zijn om Bildad te gaan geloven als je ziet met welke overtuigende woorden hij dit zegt. Hij lijkt te denken dat als je iets vaak zegt, het daarom wel waar moet zijn.

Jobs tweede antwoord aan Bildad: God zal mij recht verschaffen

“Maar Job antwoordde: Hoelang nog zult gij mijn ziel grieven en mij met woorden verbrijzelen? Reeds tienmaal hebt gij mij gesmaad; gij schaamt u niet mij te kwellen. Heb ik dan werkelijk gedwaald, woont de dwaling bij mij? Indien gij werkelijk een hoge toon tegen mij wilt aanslaan, levert mij dan het bewijs voor mijn schande. Erkent toch, dat God mij onrecht gedaan heeft en zijn net over mij heeft heengeworpen.” Job 19:1-6.

Bildad vroeg in 8:2 “Hoelang zult gij op deze wijze spreken?” en in 18:2 “Hoelang zult gij met woorden strikken zetten?”. Job vraagt hem daarom op zijn beurt hoelang Bildad zal verdergaan met Jobs ziel te bedroeven en hem de grond in te boren met zijn woorden. Bildad kende geen schaamte. Bildad wil nog niet eens overwegen dat Job het slachtoffer van onrecht zou kunnen zijn. Job vraagt hem om het bewijs van zijn zonden. Job hoopt dat Bildad zou erkennen dat God een net over hem heeft geworpen i.p.v. dat Job als goddeloze zichzelf heeft doen verstrikken in het net (vgl Job 18:8).

“Zie, ik schreeuw: Geweld! Maar ik krijg geen antwoord. Ik roep om hulp, maar er is geen recht. Mijn weg heeft Hij toegemuurd, zodat ik niet verder kan, en op mijn paden spreidt Hij duisternis. Mijn eer heeft Hij mij ontfroefd, de kroon van mijn hoofd weggenomen. Hij heeft mij aan alle kanten afgebroken, zodat ik verga, en mijn hoop als een boom uitgerukt. Hij heeft zijn toorn tegen mij doen ontbranden en mij als zijn vijand beschouwd. Als een man komen zijn benden aan, zij banen zich een weg tegen mij en legeren zich rondom mijn tent.” Job 19:7-12.

Job schreeuwt om hulp, maar niemand helpt hem. Dit is een kwelling. Job begrijpt niet waarom God zijn paden duister heeft gemaakt. Waarom God hem langs alle kanten afbreekt. Waarom God hem als een vijand behandelt. Hij denkt dat God een leger tegen hem heeft gestuurd om hem compleet te vernietigen.

“Mijn broeders heeft Hij van mij verwijderd, en mijn kennissen zijn mij geheel vreemd geworden. Mijn nabestaanden zijn weggebleven en mijn bekenden hebben mij vergeten. Mijn huisgenoten en mijn slavinnen beschouwen mij als een vreemde, ik ben in hun ogen een onbekende geworden. Roep ik mijn slaaf, dan antwoordt hij niet; nadrukkelijk moet ik hem smeken. Mijn adem staat mijn vrouw tegen en mijn reuk is walgelijk voor mijn stamgenoten. Zelfs knapen verachten mij, sta ik op, dan spreken zij tegen mij in. Allen die vertrouwelijk met mij omgingen, schuwen mij; en zij die ik liefhad, hebben zich tegen mij gekeerd.” Job 19:13-19.

Ik voel me helemaal alleen en door allen verlaten. God, waarom hebt ge iedereen van mij verwijderd? Mijn familie heeft mij in de steek gelaten. Mijn kennissen zijn vreemden geworden. Ik ben als onbestaande in de ogen van allen die ik kende. Mijn vrouw stoort zich aan mij, kleine kinderen verachten mij. Iedereen mijdt mij, iedereen heeft zich tegen mij gekeerd.

“Mijn gebeente kleeft aan mijn huid en aan mijn vlees, en slechts mijn tandvlees bleef mij over. Ontfermt u, ontfermt u mijner, gij mijn vrienden, want Gods hand heeft mij getroffen. Waarom vervolgt gij mij, gelijk God, en wordt gij niet verzadigd van mijn vlees?” Job 19:20-22.

Job smeekt om genade. Hij lijkt wel een levende dode. Zijn lichaam is er vreselijk aan toe. Job smeekt zijn vrienden om ontferming om wat God hem heeft aangedaan. Job verlangt naar compassie en begrip i.p.v. de veroordelende houding die men hem geeft. Waarom vervolgen jullie mij op dezelfde wijze als God mij vervolgt. Jullie zijn even erg als wat God mij aandoet.

“Och, of mijn woorden toch werden opgeschreven, och, of zij kwamen in een boek, met een ijzeren stift in lood werden gegrift, voor eeuwig gehouden in een rots! Maar ik weet: mijn Losser leeft en ten laatste zal Hij op het stof optreden. Nadat mijn huid aldus geschonden is, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen, die ik zelf mij ten goede aanschouwen zal, die mijn eigen ogen zullen zien en niet een vreemde; mijn nieren in mijn binnenste versmachten van verlangen. Als gij dan zegt: Hoe zullen wij hem vervolgen en de grond der zaak bij hem ontdekken! Vreest dan voor uzelf het zwaard, want uw grimmigheid is een halsmisdaad, opdat gij moogt erkennen, dat er een gericht is.” Job 19:23-29.

Job verlangt ernaar dat iemand zich de moeite zou nemen om alles op te schrijven wat hij zegt. Dan zou ooit iemand onderzoeken kunnen doen en inzien hoe onrechtvaardig hij werd behandeld. Job blijft hopen dat er op een dag gerechtigheid zal komen. Job koestert de hoop en het geloof dat zijn Verlosser leeft die uiteindelijk zal ingrijpen. Job weet dat God een wreker is van onrecht. Maar dat is op dit moment thans niet zichtbaar. Job beschuldigt God en hoopt tegelijk op God. De God die Job kent zou dit nooit zomaar laten. Op een dag zal God mij gelijk geven. Misschien ben ik er dan niet meer, maar rechtvaardigheid zal geschieden. Job waarschuwt zijn vrienden daarom voor de gevolgen die God zou brengen over hun woorden en beschuldigingen. Uiteindelijk, op het einde van het boek, zien we dat God Job rechtvaardigheid verschaft en de vrienden de opdracht geeft om de dingen terug in orde te maken met Job. Als Job zou geloven dat de wereld door toeval tot stand is gekomen, dan zou er geen oplossing zijn voor wat Job overkomt. Maar omdat Job gelooft in een Rechtvaardige en Almachtige God, weet hij dat er op een dag gerechtigheid zal komen.

Sofars tweede antwoord: de goddeloze zal slechts korte tijd kunnen genieten van de zonde

“Toen nam de Naamatiet Sofar het woord en zeide: Nu dwingen mijn gedachten mij toch tot een antwoord, omdat het in mij stormt. Ik hoorde een voor mij smadelijke terechtwijzing, maar geest zonder inzicht gaf mij antwoord.” Job 20:1-3.

Ook Sofar voelt zich beledigd door wat Job zegt. Hij ziet het als een persoonlijke aanval op hem. Sofar is gekwetst dat Job niet wil inzien dat wat hij zegt wijsheid is. Sofar is verontwaardigd en is ervan overtuigd dat Jobs aanval op God niet zomaar mag passeren. God moet verdedigd worden. Maar daarmee bedoelt hij natuurlijk dat wat hij over God zegt omdat hij van zichzelf gelooft dat hij een juist beeld heeft van God en hetgeen Job overkomt.

“Weet gij dit soms van oudsher, sedert de mens op aarde geplaatst is? Voorzeker, het gejubel der goddelozen duurt kort, en de vreugde der godvergetenen slechts een ogenblik. Al verheft zich zijn trots hemelhoog, en raakt zijn hoofd aan de wolken, hij gaat als zijn drek voor altijd te gronde; wie hem gezien hebben, zeggen: Waar is hij? Als een droom vervliegt hij, onvindbaar, hij wordt weggevaagd als een nachtgezicht. Het oog, dat hem bespeurde, aanschouwt hem niet meer, en zijn woonplaats ziet hem niet terug. Zijn zonen moeten de gunst van geringen zoeken, en zijn eigen handen moeten zijn vermogen afgeven. Zijn gebeente moge vol levenskracht zijn, deze legt zich met

hem neer in het stof.” Job 20:4-11.

Sofars beeld van de goddelozen is dat ze slechts voor een korte tijd jubelen, maar dat dan hun einde daar is. De overwinningen van de goddelozen zijn slechts tijdelijk en verdwijnen nog voordat je het weet. Sofar geeft dit antwoord omdat Job eerder heeft gesuggereerd dat goddelozen vrede kennen en veilig zijn (Job 12:6). En gezien de vrienden ervan overtuigd zijn dat Job wel vreselijke zonden moet gedaan hebben, lijkt Jobs lot hun inzicht te bevestigen. Wat hen betreft is het perfect mogelijk dat Job zich van God heeft afgekeerd.

“Al moge het kwaad zoet zijn in zijn mond, al moge hij het verbergen onder zijn tong, al moge hij het sparen en niet prijsgeven, al moge hij het terughouden tegen zijn gehemelte, toch verandert zijn spijsje in zijn ingewanden, zij wordt addervenijs in zijn binnenste. Schatten slokte hij in, maar hij moet ze weer uitspuwen, God drijft ze uit zijn buik. Addergif zal hij inzuigen, een slangetong zal hem doden. Hij mag zich niet verlustigen in beken, in vlietende stromen van honig en room. Het moeizaam verworvene moet hij afgeven, hij kan het niet doorslikken; evenals het vermogen, door zijn ruilhandel verkregen, zonder dat hij er genot van heeft. Want hij heeft geringen verbrijzeld, aan hun lot overgelaten, een huis geroofd, maar hij kan het niet opbouwen. Voorwaar, hij kent geen rust in zijn binnenste, en met zijn schatten zal hij niet ontkomen. Niets ontsnapt aan zijn vraatzucht, daarom heeft zijn voorspoed geen bestand. Ondanks zijn volle overvloed wordt het hem bang, de volle zwaarte van het onheil overvalt hem. Om zijn buik te vullen laat God zijn brandende toorn tegen hem los, die Hij op hem doet neerregenen als zijn spijsje.” Job 20:12-23.

Het is interessant wat Sofar over de goddeloze zegt. De goddeloze beschouwt het kwaad als iets zoets. Zonde is in veel gevallen spannend en verleidelijk. Iets waar de goddeloze van kan genieten. Maar de gevolgen van het genot van zonde is dat de goddeloze erdoor wordt vergiftigd. Dit is een goede beschrijving van zonde. Iets eten dat enorm goed smaakt, maar waardoor je krampen krijgt en erdoor moet overgeven. Het genot van de goddeloze duurt niet lang. Een kenmerk van de goddeloze is dat hij de armen en de behoeftigen slecht behandelt. Maar Sofar ziet blijkbaar niet dat hij zichzelf veroordeelt door zo te spreken. Hij is totaal niet barmhartig tegenover Job en zijn toestand. Zijn verkeerd oordeel maakt hem schuldig tegenover God en Job.

“Hij moge vluchten voor het ijzeren wapen, de koperen boog zal hem doorboren. Hij moge de pijl uittrekken, zodat deze zijn rug uitgaat, en de schicht uit zijn gal te voorschijn komt: doodsschrik komt over hem. Algehele duisternis is bewaard voor wat hij spaart; een vuur, niet door mensen aangeblazen, verslindt hem en verteert wat in zijn tent overig is. De hemel openbaart zijn ongerechtigheid, en de aarde staat tegen hem op. Wat in zijn huis was opgelegd, wordt weggevoerd, weggevaagd ten dage van zijn toorn. Dat is van Godswege het deel van de goddeloze mens, de erfenis, van God hem toegezegd.” Job 20:24-29.

Het oordeel over de goddeloze is onvermijdelijk. Hij kan proberen te vluchten, maar zijn zonden zullen hem achterhalen. Hij zal al zijn bezittingen uiteindelijk kwijtraken. Dit is wat de goddeloze mag verwachten van God. Na deze woorden zal Sofar niets meer te zeggen hebben.

Jobs tweede antwoord aan Sofar: de goddeloze kent voorspoed en sterft in vrede

“Maar Job antwoordde: Luistert nu eens goed naar mijn woord: laat dit de vertroosting zijn, die gij biedt. Verdraagt mij, dan zal ik spreken, en nadat ik gesproken heb, moogt gij spotten. Richt mijn klacht zich soms tot een mens? Waarom zou ik dan niet ongeduldig worden? Wendt u tot mij, dan zult gij ontzet staan en de hand op de mond leggen. Als ik eraan denk, sta ik verschrikt, en grijpt siddering mij aan.” Job 21:1-6.

Hoe zouden Jobs vrienden hem het beste kunnen helpen in deze voor hem zware tijden. Job geeft het antwoord. Door naar hem te luisteren. Door te verdragen wat hij zegt. Doe dat eerst en spot dan met mij zegt Job. Kijk toch eens naar wat mij overkomt, naar wat ik allemaal meemaak, dan zou ge toch met verstomming moeten geslagen worden.

“Waarom blijven de goddelozen in leven, worden zij oud, nemen zelfs toe in kracht? Hun nakroost blijft bestendig met hen, hun spruiten zijn voor hun ogen. Hun huizen zijn veilig, zonder vrees, Gods roede treft hen niet. Hun stier bespringt en mist niet, hun koe kalft en heeft geen misdracht. Hun knapen laten zij uittrekken als een kudde, hun kinderen huppelen in het rond. Zij zingen bij tamboerijn en citer, en zijn vrolijk bij de tonen der fluit. Zij brengen hun dagen door in voorspoed, en in vrede dalen zij in het dodenrijk neer. Maar tot God zeiden zij: Wijk verre van ons, want aan de kennis uwer wegen hebben wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen, en wat baat het ons, dat wij bij Hem zouden aandringen? Gij zeidet: Zie, hun voorspoed staat niet in hun eigen macht, de raadslag der goddelozen is verre van mij.” Job 21:7-16.

Job daagt de kennis van de vrienden uit. Hij stelt hun redeneringen aan de kaak. Nee, het klopt niet dat jullie beweren dat de voorspoed van de goddelozen slechts van korte duur is. We zien met onze eigen ogen dat ze oud worden. Hun kinderen zien opgroeien. Zonder vrees in hun huizen wonen. We zien dat Gods roede hen niet treft. Hun vee doet het goed, hun kinderen zijn vrolijk. Goddelozen zijn blij, leven in voorspoed en sterven in vrede. Dat zijn de mensen die met God niks te maken wilden hebben. Toch zegt Job dat hij niet het verlangen heeft om daarom goddeloos te zijn. Maar het is wel wraakroepend dat zij zo leven en toch voorspoed kennen.

“Hoe dikwijls wordt de lamp der goddelozen uitgeblust, en komt hun verderf over hen, deelt Hij hun in zijn toorn smarten toe! Zij worden als stro voor de wind, als kaf, dat de storm wegblaast. God spaart zijn onheil op voor zijn zonen. Maar ik zeg: Hij moest het hemzelf vergelden, dan zou hij het merken; zijn eigen ogen moesten zijn verderf aanschouwen, en zelf moest hij drinken van de grimmigheid des Almachtigen. Want wat bekommert hij zich om zijn gezin na zijn dood, wanneer het getal zijner maanden is afgesneden? Zal iemand God kennis leren, Hem, die de hemelingen richt? De een sterft in ongebroken kracht, volkomen rustig en vredig; zijn lendenen zijn vol vet, en het merg zijner beenderen blijft fris. De ander sterft bitter te moede, zonder het goede te hebben gesmaakt. Tezamen liggen zij neer in het stof, en het gewormte bedekt hen.” Job 21:17-26.

Het beeld dat Job van de maatschappij had, is dat God de goddelozen niet al te vaak voor hun zonden straft. Meestal komen ze ermee weg. Niet dat Job gelooft dat God de goddelozen nooit straft, maar het algemene beeld is toch dat de meeste zondaren niet voor hun zonden worden gestraft. Dit in tegenstelling tot de gedachten van Jobs vrienden die beweren dat de goddeloze altijd oogst wat hij gezaaid heeft. Waarom zouden goddelozen nog willen zondigen, mochten zij per direct worden gestraft voor elke zonde. Men zou dan kunnen opmerken dat God het onheil opspaat voor de kinderen van de goddeloze. Maar hoe zou dat de zondaar dan treffen als hij gestorven is? De

kinderen zijn niet verantwoordelijk voor de zonden van de ouders. En de zondaar heeft er geen weet meer van eens gestorven. De meeste zondaren reageren zoals koning Hizkia toen God hem bekend maakte dat zijn zonen zouden weggevoerd worden in ballingschap naar Babel. Hizkia dacht "Het zal immers gedurende mijn leven bestendig vrede zijn" 2 Koningen 20:19. Kan iemand God kennis leren? Zo lijkt het wel dat de vrienden zich gedragen. Een feit is dat rechtvaardigheid niet kan worden afgemeten op basis van iemands bankrekening of gezondheid.

"Zie, ik ken uw overleggingen en uw bedenkzels, waarmee gij mij geweld aandoet, dat gij zegt: Waar is het huis van die machthebber gebleven? En waar is de tent die de goddelozen bewoonden? Hebt gij geen navraag gedaan bij hen die op de weg voorbijtrekken, gij kunt hun aanwijzingen toch niet loochenen, dat de bozen ten dage des verderfs bewaard worden, en ten dage van Gods verbolgenheid in veiligheid gebracht? Wie verwijt hem zijn gedrag in zijn aangezicht? En heeft hij iets gedaan, wie vergeldt het hem? Hij wordt ten grave gedragen, en voor zijn grafheuvel draagt men zorg. Zacht dekken hem de kluiten in het dal, iedereen sluit zich aan achter hem, en voor hem uit gaan ontelbaren. Ach, wat troost gij mij toch met ijdele woorden, en uw antwoorden, slechts bedrog blijft ervan over!" Job 21:27-34.

Job laat weten dat hij de vrienden doorheeft wanneer ze hem spreken over het lot van de goddeloze. Job begrijpt heel goed dat zijn vrienden hem voor ogen hebben als ze zo tegen hem spreken. Job is niet dom. Hij vraagt hen daarom waarom ze niet eens de moeite doen om een willekeurige voorbijganger naar deze dingen te vragen. Zij zouden hen wel bevestigen hetgeen Job hen probeert duidelijk te maken. Toch lijkt Job te ver te gaan met zijn argument. Want het beeld dat hij schetst is dat de goddeloze zo goed als nooit wordt gestraft door God. Het is wel waar dat niet elke zonde per direct wordt bestraft door God.

Elifaz' derde antwoord: uw zonden zijn groot, uw ongerechtigheid eindeloos

"Toen nam de Temaniet Elifaz het woord en zeide: Kan een mens Gode een dienst bewijzen? Neen, de verstandige bewijst zichzelf een dienst. Geeft het de Almachtige voordeel, dat gij rechtvaardig zijt, of gewin, wanneer gij uw weg zuiver houdt? Zou Hij u soms om uw godsvrucht bestraffen en met u in het gericht treden?" Job 22:1-4.

Elifaz maakt het punt dat het voor God niet zo belangrijk is. Wat voordeel geeft het God als gij rechtvaardig zijt en rein probeert te leven? Volgens Elifaz interesseert het God niet. Zijt ge goed of zijt ge slecht, God heeft er geen erg in. God hanteert gewoon zijn principe dat de rechtvaardige wordt beloond en de goddeloze wordt gestraft. Het maakt voor God niet uit wie de goddeloze is en wie de rechtvaardige is. God is objectief. Dat gezegd hebbende, geeft Elifaz een nieuwe sneer naar Job. Dus Job, gij beweert dus dat God u om uw godsvruchtige levenswandel bestraft? Dus God brengt deze dingen over u omdat gij zo goed zijt? En het ironische is dat dit inderdaad het geval is. Als Elifaz het geweten zou hebben dan zou hij waarschijnlijk niet zo hebben gesproken. Maar omdat hij juist een gebrekkige kennis heeft, had hij beter zijn mond gehouden.

"Is niet uw boosheid groot, en zijn uw ongerechtigheden niet eindeloos? Immers, zonder oorzaak naamt gij pand van uw broeders, en berooiden trokt gij de klederen uit; de amechtige gaaft gij geen water te drinken, de hongerige onthieldt gij brood; maar de man met krachtige arm, die behoorde het land, en de aanzienlijke, die woonde er, weduwen liet gij ledig heengaan, en de armen der wezen

werden verbrijzeld. Daarom zijn strikken rondom u, en heeft schrik u plotseling verbijsterd. Of ziet gij de duisternis niet, en de watervloed die u overdekt?” Job 22:5-11.

Elifaz is zo overtuigd van zijn gelijk dat hij een opsomming geeft van wat hij gelooft dat Jobs zonden zijn. Job, gij hebt misbruik gemaakt van uw broeders. Mensen die niks hadden, hebt ge bestolen. De dorstige gaf ge geen drinken. De hongerige gaf ge geen brood. De weduwe kreeg geen compassie. De arme wezen hebt ge gebroken. Daarom is dit onheil over u gekomen? Of zijt ge misschien zo blind dat ge deze dingen niet ziet? Dit is de meest schandalige beschuldiging die Job krijgt van zijn vrienden. Elifaz liegt en verzint dingen om zijn gelijk te kunnen halen. Tot op dit moment hebben Jobs vrienden hem in algemene termen beschuldigt van zonden. Nu gaat Elifaz een stap verder door een lijst te geven waarin Job volgens hem gezondigd heeft. De vrienden gaan van ‘Job, ge zijt een goede man, kop op, dit zal niet lang duren’, naar ‘gij moet wel heel slechte dingen hebben gedaan’. Elifaz kijkt naar wat Job verloren heeft. Namelijk zijn rijkdom en aanzien. Daarom moet het wel zijn dat hij misbruik maakte van hetgeen hij had. Want de straf komt overeen met de misdaad. Ze hebben geen enkel bewijs voor deze schandalige beschuldigingen, toch beschuldigen ze Job van vanalles en nog wat. Het mag duidelijk zijn dat Jobs vrienden, en in het bijzonder Elifaz, het leed van Job nog groter hebben gemaakt.

“Woont God niet in de hoge hemel? Zie toch, hoe hoog de hoogste sterren staan! Maar gij denkt: Wat weet God? Kan Hij richten door de donkerheid heen? Wolken omhullen Hem, zodat Hij niet ziet; Hij wandelt langs de kring des hemels! Wilt gij u houden aan de overoude weg die de boosdoeners hebben betreden, welke weggerukt zijn voor hun tijd, wier grondslag werd weggespoeld als een rivier? Die tot God zeiden: Wijk van ons! en: Wat kan de Almachtige ons maken? En toch was Hij het, die hun huizen met overvloed vulde. De raadslag der goddelozen is echter verre van mij. De rechtvaardigen zien het en verheugen zich, en de onschuldige drijft met hen de spot: Waarlijk, onze tegenstanders zijn vernietigd, en het vuur heeft hun nalatenschap verteerd.” Job 22:12-20.

Wat is volgens Elifaz Jobs houding tegen de Here? Wel, dat God zo ver weg is dat hij het niet ziet. Kijk eens naar de hoogste sterren. Hoe zou God kunnen zien wat ik doe? Ik kan ermee weg komen omdat God in donkerheid woont. O Elifaz, hoe schandalig is uw reactie? Waar heeft Job ooit zoiets gedacht of gezegd? Het is merkwaardig dat Elifaz zelf denkt weg te komen met zulke valse en onbarmhartige woorden. Elifaz gaat verder. Job, waarom blijft ge wandelen op de goddeloze weg? Immers, vuur verteert de nalatenschap van de goddelozen!

“Gewen u toch aan Hem, opdat gij vrede hebt; daardoor zal uw gewin groot zijn. Neem toch uit zijn mond de onderwijzing aan, en leg zijn woorden weg in uw hart. Wanneer gij u tot de Almachtige bekeert, zult gij gebouwd worden; wanneer gij het onrecht uit uw tent verwijdert, het gouderts wegwerpt in het stof, het goud van Ofir op de rotsgrond der beken, en de Almachtige uw voorraad gouderts en uw zilverschat zal zijn, voorwaar, dan zult gij u verlustigen in de Almachtige en uw aangezicht opheffen tot God. Als gij tot Hem bidt, zal Hij u verhoren, en gij zult Hem uw geloften betalen. Wanneer gij tot iets besluit, dan komt het tot stand, en op uw wegen straalt het licht. Wanneer men vernedert, zegt gij: Omhoog! en wie de ogen neerslaat, die helpt Hij. Hij redt zelfs hem die niet onschuldig is, en door de reinheid uwer handen kunt gij gered worden.” Job 22:21-30.

Hoewel dit een geweldig mooie oproep tot bekering is, is ze totaal misplaatst. Elifaz roept Job op om

zich aan God te gewinnen. Dan zou Job weer vrede kennen. Job, luister naar Gods onderwijs, dan zult gij opgebouwd worden. Het lijkt er eerder op dat Elifaz zijn eigen woorden vereenzelvigd met Gods woorden. Job, verwijder het onrecht uit uw tent. Job, hou niet vast aan uw goud zodat God uw goud kan zijn. Elifaz lijkt te vergeten dat Job niks meer heeft. Elifaz laat zich zo meeslepen door zijn gelijk dat hij nog niet meer nadenkt over wat hij zegt. In Job 31:24, wanneer Job in detail zijn godsvrucht verdedigt, zal Job op deze beschuldiging van Elifaz reageren. Job heeft nooit gehoopt, noch begeerd naar rijkdom. Elifaz lijkt nu echter te vergeten dat Job alles is ontnomen. Maar toch, als Job luistert naar zijn raad en zich bekeert, dan zou hij zich terug kunnen verlustigen in de Almachtige. Doe dit en God zal uw gebeden verhoren. De vrienden kunnen mooie, meeslepende, waarheidsgetrouwe woorden spreken, maar ze hebben geen enkel nut voor Job omdat ze niet op hem toepasbaar zijn. En Elifaz wil dit niet inzien. Elifaz sluit zijn derde antwoord met te zeggen dat God de onschuldige redt en dat Job, mocht hij rein leven, zo schuldige mensen kan helpen. Ook hier is het ironische weer dat Job dit reeds deed voor zijn eigen kinderen (Job 1:5). En op het einde van het boek zullen we zien dat Job dit ook doet voor zijn vrienden (Job 42:7-10). Dit alles laat ons zien dat we heel voorzichtig moeten zijn hoe wij iemand beoordelen (vgl Romeinen 2:1-2). De reactie van de vrienden heeft de communicatie en de relatie met de Job veel schade toegebracht. Job begrijpt niet waarom hij deze dingen meemaakt. Als hij zou geweten hebben dat hij leed omdat hij rechtvaardig was, dan had hij het gemakkelijker kunnen plaatsen. Maar Jobs grootste zorg is dat hij niet begrijpt waarom God hem straft alsof hij een grote zondaar is.

Jobs derde antwoord aan Elifaz: kon ik mij maar bij God verdedigen

“Maar Job antwoordde: Nu wordt mijn klacht toch tot opstandigheid, hoewel mijn hand mijn zuchten nog bedwingt. O, dat ik Hem wist te vinden, dat ik tot zijn woning mocht komen! Dan zou ik Hem mijn rechtszaak uiteenzetten en mijn mond met bewijzen vullen. Ik zou de woorden vernemen, die Hij mij zou antwoorden, en ik zou verstaan, wat Hij mij zou zeggen. Zou Hij met overmacht tegen mij strijden? Neen, maar Hij zou acht op mij slaan. Dan zou een oprechte bij Hem pleiten, en zou ik voorgoed aan mijn Rechter ontkomen.” Job 23:1-7.

Job verlangt ernaar om van aangezicht tot aangezicht te mogen staan met God. Zodat hij zijn zaak aan God kan voorleggen. Maar zelfs die gedachte intimideert Job. Want waar kan hij God vinden? Elifaz zei in 22:23 dat Job zich tot God moest bekeren. Job stelt hem de vraag: waar kan ik God vinden? Job wilde al zijn bewijzen aan God voorleggen. Maar hoe zou dat dan in zijn werk gaan, vraagt Job zich af. Zou God met mij strijden? Nee, God zou naar mij luisteren en inzien dat Hij verkeerd heeft gehandeld. Dan zou Hij wel stoppen met mij te straffen.

Job spreekt zichzelf bij momenten tegen en spreekt niet altijd even respectvol over God. Wanneer God hem zal gaan antwoorden vanaf hoofdstuk 38, zal God Job hierover tot de orde roepen. Wie tot God nadert, moet dat doen met respect en nederigheid, ook al lijdt men onrecht. Het is gemakkelijk om onrespectvol te zijn tegenover hen van wie ge gelooft dat ze u onrechtvaardig behandelen.

“Zie, ga ik naar het oosten, Hij is er niet; en naar het westen, ik bespeur Hem niet; werkt Hij: in het noorden, ik aanschouw Hem niet; keert Hij Zich naar het zuiden, ik zie Hem niet. Want Hij weet, hoe mijn wandel is; toetste Hij mij, ik kwam als goud te voorschijn. Mijn voet bleef vast in zijn spoor, ik hield zijn weg zonder af te buigen; het gebod zijner lippen deed ik niet wijken, in mijn binnenste

verborg ik de woorden van zijn mond. Maar Hij blijft Zichzelf gelijk; wie kan Hem keren? Wat Hij begeert, voert Hij uit. Want Hij zal volbrengen wat over mij beschikt is, en vele dergelijke dingen heeft Hij in de zin. Daarom ben ik voor Hem verschrikt; als ik mij dat indenk, sidder ik voor Hem. Want God heeft mijn hart doen versagen, de Almachtige heeft mij verschrikt; want niet vanwege de duisternis verga ik, noch omdat donkerheid mijn aangezicht bedekt.” Job 23 :8-17.

Waar Job ook zou gaan, hij kan er God niet vinden. Toch gelooft Job dat God zijn levenswandel kent. Dat wanneer God zijn leven zou toetsen, hij glansrijk zou slagen. Job getuigt van zijn integriteit. Mijn voet is vast in Gods spoor gebleven. Ik ben niet afgeweken van Gods geboden. Job is er zeker van dat hij een goed leven leidt. We kunnen ons de vraag stellen welke woorden Gods Job kende. Het antwoord op deze vraag hangt af van wanneer we het boek van Job dateren. Deze schrijver heeft een voorkeur voor de gedachte dat Job leefde in het aartsvaderlijk tijdperk. Het tijdperk dat God rechtstreeks met mensen communiceerde, zoals Hij deed met Abraham, Isaak en Jakob.

Job erkent dat God de controle heeft over zijn leven. Wat God begeert dat voert Hij uit. Deze gedachte boezemt Job angst in, zeker gezien wat hij meemaakt. Dat is wat Job verwacht, want hij weet dat hij het goede bewerkt in zijn leven, en desondanks straft de Rechtvaardige God hem.

God slaat geen acht op de noodkreten van de verdrukten

“Waarom zijn vanwege de Almachtige geen oordeelstijden voorbehouden, en zien zij die Hem kennen, zijn gerichtsdagen niet? Er zijn er, die grensstenen verzetten, die kudden roven en ze weiden. De ezel der wezen voeren zij weg, de koe der weduwe nemen zij te pand; de armen dringen zij van de weg, de ellendigen des lands verbergen zich altogader. Zie, als wilde ezels in de woestijn gaan zij uit tot hun werk, zoekend naar voedsel; de steppe moet hun het brood voor de kinderen verschaffen. In het veld halen zij zich voeder en de wijngaard van de goddeloze lezen zij af. Naakt overnachten zij, bij gebrek aan kleding, zij hebben geen dekking tegen de koude; van de stortregen der bergen worden zij doornat, en bij gebrek aan een schuilplaats drukken zij zich vast tegen de rots. Er zijn er, die de wees van de moederborst roven en tegen de ellendige gewelddadig handelen. Naakt lopen dezen rond, bij gebrek aan kleding, en zelf hongerend, dragen zij schoven; tussen twee terrassen persen zij olie en treden de perskuipen, terwijl zij versmachten van dorst. Uit de stad stijgt het gekerm van stervenden op en roept de ziel van gewonden om hulp, doch God slaat geen acht op het gebed.” Job 24:1-12.

Job vraagt zich af waarom God geen zittingsdagen heeft. Het zou fijn te weten dat de mens op dit of dat tijdstip naar God zou kunnen gaan om Hem uit te horen over de dingen die gebeuren. Dit is noodzakelijk volgens Job. Niet alleen voor zijn geval. Er zijn er die grensstenen verzetten. Die kudden roven. Die armen verdringen. Die wezen van de moederborst roven. Die de ellendige gewelddadig behandelen. Het gekerm van de stervenden stijgt op, de ziel van gewonden roept om hulp, maar God luistert niet naar hun gebed. God ziet niet naar hen om.

Habakuk had hetzelfde gevoel dat God stilzwijgend de goddeloosheid goedkeurde (Habakuk 1:12-13). Ook Asaf worstelde met deze gedachten in Psalm 73. De voorspoed van de goddelozen en hun verdrukking van kwetsbare mensen, is een probleem voor hen die geloven dat God elke daad van ongehoorzaamheid onmiddellijk straft.

Vele anderen lijden onrecht door de handen van goddelozen.

“Anderen behoren tot de vijanden van het licht, zij kennen zijn wegen niet en blijven niet op zijn paden. Tegen het daglicht maakt de moordenaar zich op en doodt de ellendige en de arme, en des nachts is hij een dief gelijk. Het oog van de overspeler wacht op de schemering, denkende: Geen oog mag mij zien; en hij legt een bedekking op zijn gezicht. In het duister dringt men de huizen binnen; overdag sluiten zij zich op, zij willen niets weten van het daglicht; want voor hen tezamen is diepe duisternis als morgenstond, daar zij met de verschrikkingen der diepe duisternis vertrouwd zijn.” Job 24:13-17.

De goddelozen doen maar op. Ze bedrijven hun schandelijke daden van vroeg in de ochtend tot laat in de avond. En ze lijken ermee weg te komen. Ze trekken zich niks aan van God. Job is dus niet de enige die onrechtvaardig wordt gestraft. Er zijn vele anderen die lijden hoewel ze onschuldig zijn.

“Snel drijven zij voort op het watervlak, vervloekt wordt hun erfdeel in het land, zij slaan de weg naar de wijnbergen niet in. Droogte en hitte roven het sneeuwwater weg, zo het dodenrijk hen die zondigen. De moederschoot vergeet hem, de wormen vergasten zich aan hem, aan hem wordt niet meer gedacht, de ongerechtigheid wordt gebroken als een boom. Hij die een onvruchtbare, welke niet baart, uitplundert, en aan een weduwe geen gunst bewijst, en zelfs sterken voortsleept door zijn kracht; hij staat daar, maar is zijn leven niet zeker. Stelt Hij hem in veiligheid, hij leunt daarop, en zijn ogen zijn op hun wegen gericht. Een korte tijd verheffen zij zich en zij zijn niet meer, zij zinken ineen en verschrompelen gelijk alles, zij worden afgesneden als de top van een halm. Indien dit zo niet is, wie durft mij logenstraffen en mijn woord teniet doen?” Job 24:18-25.

Nu lijkt Job het tegenovergestelde te zeggen van wat hij tot nu toe heeft gezegd. De meest logische uitlegging is dat Job hier niet zijn eigen gedachten weergeeft, maar de woorden en de gedachten van zijn vrienden aanhaalt. Zij beweerden tot nu toe dat de goddeloze slechts korte tijd van de zonde kan genieten, en dat het oordeel over hun daden hen dan inhaalt. Het kan ook zijn dat Job meer begint te voelen voor de argumenten die zijn vrienden hebben aangehaald en dat hijzelf nu ook begint te neigen naar het idee dat de goddeloze zich een korte tijd verheft en er dan niet meer is. Het moet ons niet verbazen dat de veelheid van woorden en de pijnlijke emoties, Jobs oordeel doen vertroebelen. Job zou de eerste niet zijn die in een discussie voor twee tegenovergestelde gedachten pleit. Het kan zijn dat Job met zijn verstand één ding concludeert, en met hetgeen hij observeert het tegenovergestelde concludeert.

Bildads derde antwoord: niemand is rechtvaardig

“Toen nam de Suchiet Bildad het woord en zeide: Heerschappij en verschrikking zijn bij Hem, die vrede gebiedt in zijn hoge hemel. Zijn zijn legerscharen te tellen? En over wie gaat zijn licht niet op? Hoe zou dan een mens rechtvaardig zijn bij God, of hoe zou hij rein zijn, die uit een vrouw geboren is? Zie, zelfs de maan; zij schijnt niet helder, en de sterren zijn niet rein in zijn ogen; hoeveel te minder de sterveling, een made, het mensenkind, een worm?” Job 25:1-6.

Bildad heeft als laatste niet veel meer te zeggen. Hij probeert Job nog duidelijk te maken dat Job geen enkel recht heeft om te denken dat hij rechtvaardig zou zijn. Hoe kan een mens, een sterveling,

die een worm is, zoiets denken? Maar als het waar is wat de vrienden zeggen, waarom worden zijzelf dan niet gestraft? Dan zijn zij toch even schuldig als Job. Het beeld dat God de mens beschouwt als boosaardig, waardeloos en wormen, doet te kort aan de liefde die God heeft voor Zijn schepsels. God heeft de mens naar Zijn beeld en gelijkenis geschapen (vgl Genesis 1:26). God zei in 1:8 ook niet tegen satan 'hebt ge die worm Job gezien?'.

Jobs derde antwoord aan Bildad: wie kan Gods werken doorgronden?

“Maar Job antwoordde: Hoe goed hebt gij de onmachtige geholpen, en de krachteloze arm gesteund! Wat hebt gij goede raad gegeven aan hem die wijsheid mist, en welk een inzicht hebt gij overvloedig bekend gemaakt! Met wiens hulp hebt gij zulke woorden geuit, en wiens geest ging van u uit?” Job 26:1-4.

Dank u wel voor al uw geweldige inzichten Bildad. Kijk eens hoe goed gij de hulpeloze hebt geholpen. Wat een goede raad hebt ge gegeven aan hem die wijsheid mist. Hoe komt gij aan zulke wijze woorden? Het sarcasme druipt af van Jobs antwoord aan de vriend die hem zopas een worm heeft genoemd.

“De schimmen krimpen ineen onder de wateren, en hun bewoners. Het dodenrijk ligt voor Hem open, het verderf heeft geen bedekking. Hij spant het noorden uit over de baaierd, Hij hangt de aarde op aan het niet. Hij bindt de wateren bijeen in zijn wolken, zonder dat het wolkendek daaronder scheurt. Hij bedekt de aanblik van zijn troon door daarover zijn wolken uit te spreiden. Hij trok een kring over het watervlak, tot waar het licht aan de duisternis grenst; de zuilen des hemels wankelden en stonden ontzet voor zijn dreigen. Hij stilde de zee door zijn kracht en verpletterde Rahab door zijn beleid. Door zijn adem werd de hemel helder, zijn hand doorboorde de snelle slang. Zie, dit zijn nog maar de uitlopers zijner wegen, en slechts een fluisterend woord vernemen wij van Hem. Wie zou dan de donder zijner kracht kunnen verstaan?” Job 26:5-14.

Job geeft een beschrijving van Gods ontzagwekkende kracht. Zijn vrienden hebben Job proberen te doen inzien hoe groot God wel niet is. Maar Job had hun inzichten niet nodig. Jobs kennis en waardering voor Gods Majesteit was groter dan die van zijn vrienden. Job geeft een poëtische beschrijving van hetgeen hij heeft kunnen observeren. God heeft Zijn hand in de werking van het universum. En dit, zegt Job, zijn slechts de uitlopers van Gods macht. Het is nog maar het minste van wat God kan doen. Rachab is een mythisch zeemonster dat de zee onrustig zou maken.

“En Job ging voort zijn spreuk aan te heffen en zeide: Zo waar God leeft, die mij mijn recht onthoudt, en de Almachtige, die mijn ziel met bitterheid heeft vervuld; zolang mijn adem nog ten volle in mij is, en de geest Gods in mijn neusgaten, zullen mijn lippen waarlijk geen onrecht spreken, en zal mijn tong geen bedrog uiten. Het zij verre van mij, dat ik u gelijk zou geven; totdat ik de geest geef, zal ik mijn onschuld niet prijsgeven. Aan mijn gerechtigheid houd ik vast en ik geef haar niet op; mijn hart veroordeelt niet een mijner dagen.” Job 27:1-6.

Het valt op dat Job die zo twijfelt aan God en vindt dat Job hem verongelijkt, toch zweert bij diezelfde God. Job is er rots vast van overtuigd dat hij gelijk heeft. Hij zal niet zomaar iets gaan toegeven dat hij

niet gedaan heeft. Dat is hetzelfde als liegen. En dat is wat Job dwarszit. Hij denkt dat God hem beschouwt als een slechte man.

“Het verga mijn vijand als de goddeloze, en mijn tegenstander als de verkeerde. Want wat is de verwachting van de godvergetene, als God zijn leven afsnijdt, als Hij dat opeist? Zal God zijn hulpgeroep horen, als benauwdheid hem overvalt? Kan hij zich in de Almachtige verlustigen, God aanroepen te allen tijde? Ik zal u onderrichten aangaande de hand Gods, wat de Almachtige voorheeft, zal ik niet verbergen. Gij allen hebt het immers zelf gezien; waarom zijt gij dan door een ijdele waan bevangen? Dit is van Godswege het deel van de goddeloze mens, het erfdeel van de geweldenaars, dat zij van de Almachtige ontvangen: als zijn kinderen talrijk worden, het is voor het zwaard, en zijn spruiten worden niet met brood verzadigd; wie van hem overblijven, worden door de pest ten grave gesleept, en hun weduwen wenen niet. Al hoopt hij geld op als stof en verschaft zich kleding als leem, hij verschaft zich die, maar de rechtvaardige bekleedt er zich mee, en de onschuldigen verdelen het geld. Zijn huis bouwt hij als een mot, of een hut, zoals een wachter die maakt. Rijk legt hij zich ter ruste, maar hij kan het niet weer doen, hij doet zijn ogen open en er is niets meer. Verschrikkingen grijpen hem aan als waterstromen, bij nacht rukt de storm hem weg; de oostenwind neemt hem op, en daar gaat hij; die stormt hem weg van zijn plaats. Zonder erbarmen werpt Hij zijn pijlen naar hem, en ijlings moet hij voor zijn hand vluchten. Men klapt over hem in de handen en fluit uit zijn woonplaats hem na.” Job 27:7-23.

Het is vreemd dat Job nu deze woorden spreekt. Hij verandert bij momenten van geweer in het gesprek met zijn vrienden. Nu spreekt hij weer zoals zijn vrienden. Het lijkt erop dat Job zijn vrienden een spiegel probeert voor te houden. Dit is wat zij hem de hele tijd hebben gezegd op een verwijtende toon. Maar in essentie is dit ook wat Job gelooft. Dat God de goddelozen straft. Alleen is Job ervan overtuigd dat God zich heeft vergist in zijn geval. Langs de andere kant kan dit ook een waarschuwing van Job zijn tegenover zijn vrienden. Want ze gedragen zich als goddelozen tegenover Job. Daarom kunnen ze maar beter oppassen voor hoe ze hem behandelen.

Woorden van wijsheid

“Er zijn wel oorden, waar men het zilver te voorschijn brengt, en plaatsen, waar men het goud wast; ijzer wordt uit de grond gehaald, en steen smelt men tot koper. Men maakt een einde aan de duisternis, en tot de uiterste diepte doorvorst men het gesteente in de donkerheid en in de diepe duisternis. Men boort een mijnschacht ver van waar mensen wonen; zonder steun voor de voet hangen zij, ver van de mensen zweven zij. De aarde, waaruit het brood voortkomt, onder haar wordt er gewoeld als door vuur. Haar gesteente is de vindplaats van lazursteen, die goudstofjes bevat. Het pad daarheen, geen roofvogel kent het, het oog van de gier bespeurt het niet; de trotse dieren betreden het niet, de leeuw schrijdt er niet over. De mens slaat zijn hand aan het harde gesteente, hij woelt de bergen om van hun wortel af; in de rotsen houdt hij gangen uit, en allerlei kostbaars ziet zijn oog; de bronnen der stromen damt hij af, en hij brengt het verborgene aan het licht.” Job 28:1-11.

Deze woorden lijken buiten context. Het kan zijn dat de schrijver deze woorden heeft toegevoegd aan het verhaal van Job om het punt te maken dat ware wijsheid enkel in God te vinden is. Dit is de hoofdgedachte van hoofdstuk 28. Het is verbazingwekkend wat mensen hebben bewerkt en wat

mensen kunnen doen. De mens kan dingen begrijpen die dieren niet kunnen doorgronden. De mens kan hard gesteente bewerken om kostbare grondstoffen te delven. Het is knap met welk vernuft mensen dingen kunnen vinden.

“Maar de wijsheid: Waar wordt zij gevonden, en waar toch is de verblijfplaats van het inzicht? De sterveling kent haar waarde niet, en zij wordt niet gevonden in het land der levenden. De waterdiepte zegt: In mij is zij niet, en de zee zegt: Zij is niet bij mij. Gedegen goud kan voor haar niet gegeven worden, en zilver kan niet als haar koop prijs worden afgewogen; zij kan niet worden geschat tegen het fijne goud van Ofir, noch tegen de kostbare chrysopraas of de lazursteen. Goud noch glas kunnen haar evenaren, men ruilt haar niet tegen kleinodien van gelouterd goud; paarlemoer noch kristal komen naast haar in aanmerking, en het bezit van wijsheid gaat koralen te boven. De chrysoliet uit Ethiopie kan haar niet evenaren, tegen louter, fijn goud kan zij niet geschat worden. Deze wijsheid dan: vanwaar komt zij, en waar toch is de verblijfplaats van het inzicht? Zij is onttrokken aan het oog van al wat leeft, zelfs voor het gevogelte des hemels is zij verborgen. Het verderf en de dood zeggen: Met onze oren hebben wij haar gerucht vernomen.” Job 28:11-22.

Hoewel de mens vele rijkdommen kan vinden in de diepten der aarde, is zij niet in staat om de wijsheid te vinden. Alle uitvindingen van mensen zijn niet in staat om wijsheid te vinden. Wijsheid is niet te koop. Behalve dan dat de mens zich tot God keert, dan zal hij wijsheid en inzicht vinden.

“God kent de weg tot haar, Hij weet haar verblijfplaats. Want Hij schouwt tot de einden der aarde, wat onder de ganse hemel is, ziet Hij. Toen Hij voor de wind de kracht vaststelde, en van het water de maat bepaalde, toen Hij de regen een wet voorschreef en de bliksemschichten een weg, toen zag Hij haar en verkondigde haar, Hij stelde haar op haar plaats en doorgrondde haar; maar tot de mens zeide Hij: Zie, de vreze des Heren, dat is wijsheid, en van het kwade te wijken is inzicht.” Job 28:23-28.

God is de bron van wijsheid. God is de Enige die alle wijsheid in pacht heeft. De mens die God vreest, die zal in staat zijn te proeven van Gods wijsheid. Dit is duidelijk uit de gesprekken die Job en zijn vrienden tot nu toe hebben gehad. Ze hebben geprobeerd om te doorgronden wat er aan de hand was, maar ze hebben allen gefaald. De mens kan door de wetenschap en allerlei technieken observeren hetgeen Gods hand heeft gemaakt. Maar de ware wijsheid kan alleen in God worden gevonden.

Job reflecteert de gebeurtenissen in zijn leven

Ik verlang naar de tijd dat God mijn vriend was en mensen mij respecteerden.

“En Job ging voort zijn spreuk aan te heffen en zeide: O, dat ik was als in vroegere maanden, als in de dagen, toen God mij behoedde; toen Hij zijn lamp boven mijn hoofd deed schijnen, ik in de duisternis wandelde bij zijn licht; zoals ik was in de bloeitijd van mijn leven, toen Gods vertrouwelijke omgang in mijn tent toefde; toen de Almachtige nog met mij was, en mijn kinderen rondom mij waren; toen mijn schreden zich baadden in room, en de rots in mijn nabijheid oliebekken uitgoot. Wanneer ik uitging naar de stadspoort, mijn zetel deed plaats en op het plein, dan verborgen knapen zich, als zij mij zagen, hoogbejaarden verhieven zich en bleven staan; vorsten staakten hun gesprek en legden de

hand op hun mond; de stem der edelen verstomde en hun tong kleefde aan hun gehemelte; wanneer een oor mij hoorde, prees het mij gelukkig, en wanneer een oog mij zag, gaf het goede getuigenis van mij.” Job 29:1-11.

Het leven was goed voor Job. Hij was rijk in alles. Vroeger was Job heel gerespecteerd in de maatschappij. Alles ging hem voor de wind in de tijd dat God hem gaf. Hij had toen een goede vriendschap met God. God ging vertrouwelijk met hem om. Job denkt dat die vriendschap nu over is omwille van wat hem is aangedaan. Feit is dat Gods vriendschap er nog steeds was.

“Want ik redde de ellendige die om hulp riep, de wees en hem die geen helper had; de zegenwens van wie dreigde onder te gaan, kwam op mij, en het hart der weduwe deed ik jubelen; met gerechtigheid bekleedde ik mij, en mijn recht bekleedde mij als mantel en hoofddoek; tot ogen was ik voor de blinde, en tot voeten voor de kreupele; een vader was ik voor de armen, en het rechtsgeding van mij onbekenden, onderzocht ik; ik verbrijzelde het gebit van de verkeerde en rukte de prooi uit zijn tanden. Ik dacht: Tegelijk met mijn nest zal ik de geest geven en mijn dagen vermeerderen als de feniks. Mijn wortel was voor het water toegankelijk, en de dauw overnachtte op mijn takken. Mijn eer was altijd nieuw bij mij, en mijn boog verjongde zich in mijn hand.” Job 29:12-20.

Job was gerespecteerd omdat hij zich het lot van de ellendige en de behoeftige aantrok. Hij onderzocht dingen voordat hij een oordeel velde. Hij had zijn leven al helemaal uitgestippeld. Hij zou in alle geluk en welvaart sterven als een eerbare burger.

“Men luisterde naar mij en wachtte af, men hoorde zwijgend naar mijn raad. Na mijn woord sprak niemand meer, en mijn rede druppelde op hen neder. Men wachtte op mij als op de regen, en opende de mond als naar voorjaarsregen. Lachte ik hun toe, zij konden het nauwelijks geloven, maar de glans van mijn aangezicht konden zij niet verdonkeren. Verkoos ik hen te bezoeken, dan zat ik op de eerste plaats, ik troonde bij de schare als een koning, als een, die treurende troost.” Job 29:21-25.

Iedereen wilde naar Jobs mening horen, zo gerespecteerd was hij in de maatschappij. Wanneer hij zijn mond opendeed begonnen de mensen spontaan te glimlachen. Het moet afschuwelijk voor hem zijn geweest dat dit respect hem werd afgenomen. Het moet vreselijk zijn geweest om valselijk beschuldigd te worden nadat je zo rechtvaardig leefde. De dag dat zijn leven op zijn kop werd gezet, is iets waar Job vaak aan moest terugdenken.

Maar nu ben ik niets meer en heb ik niets meer.

“Maar nu lachen mij uit, wie jonger van jaren zijn dan ik, wier vaders ik te min vond om bij de honden van mijn kudde te zetten. Trouwens, wat zou mij de kracht van hun handen gebaat hebben? Bij hen was de levenskracht vergaan: mensen, die door gebrek en honger uitgeput, het dorre land afknagen, de struiken van woestijn en woestenij; zij plukken de melde bij het struikgewas af, en de wortel van de brem dient hun tot voedsel. Zij worden uit de samenleving weggejaagd, en men schreeuwt tegen hen als tegen dieven. In huiveringwekkende dalen moeten zij wonen, in aardholen en rotskloven; tussen de struiken balken zij, onder de netels hokken zij samen, dwaze, ja eerloze lieden,

weggezweept uit het land.” Job 30:1-8.

Jonge mensen lachen Job nu vierkantig uit. Het soort jongelingen wiens vader nog niet eens zou vertrouwen om voor zijn honden te zorgen. Marginale, nietswaardige en eerloze mensen scheppen er plezier in om te spotten met Job.

“Maar nu ben ik hun tot een spotlied geworden en ik werd hun tot een onderwerp van gepraat. Zij verafschuwden mij, houden zich op een afstand van mij, en sparen mijn gelaat het speeksel niet; want Hij heeft mijn tentkoord losgemaakt en mij vernederd, en tegen mij hebben zij de teugel gevierd. Ter rechterzijde verheft zich het gebroed, mijn voeten stoten zij weg en banen tegen mij hun onheilspaden; mijn pad hebben zij vernield, zij bevorderen mijn ondergang, zij die zelf geen helper hebben. Als door een wijde bres rukken zij aan, te midden van het vallende puin komen zij aangolven. Verschrikkingen worden over mij uitgestort; als een wind wordt mijn aanzien weggevaagd; en mijn geluk is als een wolk vervlogen.” Job 30:9-15.

Deze nietswaardige lieden roddelen over Job. Ze verafschuwen Job en bespuwen hem alsof hij totaal niks waard is. En waarom? Omdat Job het voorwerp is van voortdurende aanvallen van God. Zij zijn van mening dat ze zo mogen handelen omdat God Job heeft verworpen.

“Maar nu stort mijn ziel zich in mij uit; dagen van ellende grijpen mij aan. De nacht doorboort het gebeente in mij, en mijn knagende pijnen rusten niet. Door overmacht is mijn hulsel ontredderd, het hangt om mij heen als mijn onderkleed. Hij heeft mij in het slijk geworpen, en ik ben aan stof en as gelijk geworden. Ik roep tot U om hulp, maar Gij antwoordt mij niet; ik sta daar, maar Gij let niet op mij. Gij verandert U voor mij in een meedogenloze, Gij bestrijdt mij met uw sterke hand; Gij heft mij op de wind en voert mij weg en doet mij in noodweer vergaan. Ja, ik weet: Gij voert mij ten dode, naar de verzamelplaats van al wat leeft.” Job 30:16-23.

Job ziet God als zijn aanvaller die hem bestrijdt met al Zijn wapens. God heeft Job opgegeven en sleurt hem door de modder om hem volledig kapot te maken.

Ik sta helemaal alleen.

“Waarlijk, zal men tot de neergestorte de hand niet uitstrekken, indien hij in zijn ongeluk hulpeloos is? Weende ik niet over hem die zware dagen had? Was ik niet bekommerd over de arme? Ik verwachtte het goede, maar het kwade kwam; ik verbeidde het licht, maar de duisternis kwam. Mijn binnenste kookt en komt niet tot rust, dagen van ellende hebben mij overvallen. Treurend, zonder zonnelicht, ga ik daarheen, om hulp roepend sta ik in de gemeente. Een broeder der jakhalzen ben ik geworden, en een metgezel der struisvogels. Mijn huid is zwart en laat van mij los, mijn gebeente brandt van koortsgloed; mijn citerspel werd tot rouwklacht, mijn fluitspel tot bitter geweest.” Job 30:24-31.

Niemand wil Job helpen, hoewel hij altijd voor de ellendige heeft gezorgd. Nu laat iedereen Job aan zijn lot over. Job heeft geen broeder meer. De dieren zijn meer broederlijk voor hem dan de mensen. Job verlangde naar mensenzelfliefde. Job verlangde naar compassie. Te meer van de mensen die hij geholpen heeft toen zij in de nood zaten. Maar ze zien hem niet meer staan. Ze willen Job niet helpen. Het interesseert hen niet. Jobs lichaam is op, zijn verdriet immens en zijn geweest bitter.

Ik ben onschuldig en leef een rechtvaardig leven.

“Ik had met mijn ogen een verbond gesloten, hoe zou ik dan een maagd hebben aangezien? Want wat is het deel, door God van omhoog beschikt, het erfdeel, door de Almachtige uit den hoge bepaald? Is het niet ondergang voor de verkeerde en ongeluk voor de bedrivers van ongerechtigheid? Slaat Hij niet mijn wegen gade en telt Hij niet al mijn schreden?” Job 31:1-4.

Job spreekt over de toewijding die hij altijd heeft gehad om rein te zijn in waar hij naar kijkt. Hij beheerst zichzelf in waar hij naar kijkt. Job beseft hoe verleidelijk het kan zijn om begerig naar iets te kijken. Job was er wel bewust van dat God alles ziet.

“Indien ik ooit met leugens heb omgegaan, of mijn voet zich heeft gerept tot bedrog, Hij wege mij op een zuivere weegschaal, dan zal God mijn onschuld erkennen. Indien mijn tred van de weg is afgeweken, mijn hart mijn ogen heeft gevolgd en een smet aan mijn handen kleeft, dan moge ik zaaien en een ander het eten, en wat voor mij is ontsproten, moge worden ontworteld!” Job 31:5-8.

Job heeft een afkeer van leugens en bedrog gehad. Als God zijn integriteit zou afwegen op een zuivere weegschaal, dan zou God niet anders kunnen dan erkennen dat Job onschuldig is. Job durft zelfs zeggen dat hij bereid is om te oogsten wat hij in zijn leven gezaaid heeft. Job week niet van Gods weg, hij begeerde niet het goed van een ander noch nam hij iets dat niet van hem was.

“Indien mijn hart zich heeft laten lokken tot een vrouw, en ik geloerd heb aan de deur van mijn naaste, dan moge mijn vrouw voor een ander malen, en mogen anderen zich over haar neerbuigen. Want dat zou een schande zijn, ja, een ongerechtigheid, voor de rechter te boeten. Voorzeker, het zou een vuur zijn, dat ten verderve zou doorgrepen en mijn ganse opbrengst zou verdelgen.” Job 31:9-12.

Job heeft niet gerotzoid met iemand anders vrouw. Hij heeft niet uit zitten te loeren hoe hij een ander zijn vrouw in zijn bed kon krijgen. Mocht hij dat toch gedaan hebben, dan mocht vuur zijn ganse opbrengst verteren.

“Indien ik het recht van mijn slaaf heb veracht, en dat van mijn slavin, wanneer zij geschil met mij hadden, wat zou ik dan doen, als God Zich verhief, als Hij onderzoek deed, wat zou ik Hem antwoorden? Heeft Hij, die mij in de moederschoot maakte, ook hem niet gemaakt? Heeft niet Eenzelfde ons in de baarmoeder bereid?” Job 31:13-15.

Job heeft zijn slaven nooit slecht behandeld. Hij beseft maar al te goed dat hijzelf een dienaar van God was. En dat God van zowel hem als zijn slaaf hield. Alle mensen behoren God toe, en de ene mens heeft geen enkel recht om zijn medemens slecht te behandelen, hoe ook de onderlinge relatie is.

“Indien ik ooit de bedde der geringen heb afgeslagen, de ogen der weduwe heb laten versmachten, of ooit mijn bete alleen gegeten, zonder dat de wees daarvan at (veeleer van mijn jeugd af groeide hij bij mij op als bij een vader, en van de schoot mijner moeder af leidde ik haar) indien ik ooit een zwerveling heb gezien zonder kled en een arme zonder bedekking; indien zijn lendenen mij niet

hebben gezegend, en hij zich niet verwarmd heeft met de vacht mijner schapen; indien ik ooit mijn hand heb opgeheven tegen een wees, omdat ik in de poort bijstand voor mij zag, zo valle mijn schouder uit zijn gewricht, en breke mijn arm van zijn pijp af. Want een schrik voor mij was het ongeluk, door God beschikt; en vanwege zijn hoogheid vermocht ik niets.” Job 31:16-23.

Job heeft altijd voor de arme en de weduwe gezorgd. Hij deelde zijn bezittingen met de behoeftigen. Als iemand iets nodig had, dan zorgde hij daar voor. Job maakte geen misbruik van de positie die hij in de maatschappij had. Vele rijken komen weg met slechte daden omdat ze bevriend zijn met andere hooggeplaatsten, rechters en gezaghebbenden. Hoewel Job zich in de hogere klasse van de maatschappij begaf, deed het hem niet zondigen hoewel hij er toch mee had kunnen weggemen. Zo jij zondigen als je op voorhand weet dat je ermee zou weggemen? Job niet.

“Indien ik op het goud mijn verwachting gesteld heb, en tot het fijne goud heb gezegd: Gij zijt mijn vertrouwen; indien ik mij heb verheugd, omdat mijn vermogen groot was en mijn hand geweldige rijkdom had verworven; indien ik de zon heb aangezien, wanneer zij straalde, en de maan, die in pracht voortschreed, zodat mijn hart heimelijk verlokt werd, en mijn hand mijn mond heeft gekust, dan zou ook dat een ongerechtigheid zijn geweest, voor de rechter te boeten, want ik zou God daarboven hebben verloochend.” Job 31:24-28.

Job stelde zijn vertrouwen niet op de rijkdommen die hij bezat. Hoewel Job rijk was, behoorde zijn geld niet tot de dingen die het allerbelangrijkste voor hem waren. Hij hoopte er niet op. Vaak zie je dat mensen die veel hebben, nog meer willen hebben. Ze zijn hebzuchtig. Job was ook geen afgodendienaar. Hij aanbad geen hemellichamen. Job was een rechtvaardig man.

“Indien ik mij verheugd heb over het ongeluk van mijn hater en gejubeld, wanneer rampspoed hem trof (ja, ik liet niet toe, dat mijn mond zondigde door hem met een vloek de dood te wensen) indien mijn tentgenoten niet getuigden: wie werd met zijn vleesspijzen niet verzadigd? (geen vreemdeling vernachtte buiten, mijn deuren deed ik open voor de reiziger) indien ik als Adam mijn overtreding bedekt heb, door mijn schuld in mijn boezem te verbergen, omdat ik voor de grote menigte vreesde, en de verachting der geslachten mij verschrikte, zodat ik zweeg en de deur niet uitging!” Job 31:29-34.

Job was niet blij wanneer zijn vijanden door onheil werden getroffen. Hij vroeg God niet om hen te vervloeken. Job was goed voor zijn vijanden. Als er vreemdelingen langs zijn huis passeerden, dan liet hij hen overnachten. Job probeerde niet om overtredingen te verbergen voor anderen. Job leefde rechtvaardig en kwam uit voor alles dat hij deed. Hij moest niet bang zijn voor wat mensen over hem te weten zouden komen. Hij deed niks verkeerd.

“Ach, dat toch iemand naar mij luisterde! Ziehier mijn ondertekening (de Almachtige antwoorde mij) ook het stuk, dat mijn tegenpartij heeft geschreven. Voorwaar, ik zal het op mijn schouder nemen, het mij als een diadeem ombinden. Van al mijn schreden zal ik Hem rekenschap geven, als een vorst Hem naderen. Indien mijn akker over mij heeft gejammerd en zijn voren altezamen hebben geweend; indien ik zijn opbrengst heb verteerd zonder te betalen en de ziel van zijn bezitters heb bedroefd, dan mogen dorens voor tarwe opschieten, en onkruid voor gerst. Hier eindigen de woorden van Job.” Job 31:35-40.

Wat wil Job dat God doet? Hij wil dat God hem vertelt wat hij fout heeft gedaan. Job is bereid om te dragen wat God te zeggen heeft. Want hij weet van zichzelf dat hij niks verkeerd heeft gedaan. Ik heb altijd het verschuldigde betaald. Ik heb niemands ziel bedroefd. Ik zal van alles aan God rekenschap geven als Hij mij zou willen antwoorden.

4. Monoloog Elihu (32-37)

Eerste antwoord van Elihu: ik kan niet langer zwijgen

Het gesprek tussen Job en zijn drie vrienden houdt nu op. En plots komen we een vierde vriend tegen. Hij zal zes hoofdstukken spreken. Het is moeilijk om te doorgronden als Elihu nu probeert te helpen of Job probeert terecht te wijzen. Waarom worden Elihu zijn woorden bijgebracht aan het verhaal van Job? Elihu zegt veel goede dingen, maar het mag wel gezegd worden dat hij het anders had kunnen zeggen.

“Toen hielden deze drie mannen op Job te antwoorden, omdat hij in eigen ogen rechtvaardig was. En de toorn van Elihu, de zoon van Barakel, de Buziet, uit het geslacht van Ram, ontbrandde; tegen Job ontbrandde zijn toorn, omdat deze zich tegenover God voor rechtvaardig hield, en tegen diens drie vrienden ontbrandde zijn toorn, omdat zij geen antwoord gevonden en Job nochtans schuldig verklaard hadden. Maar Elihu had gewacht Job aan te spreken, omdat zij ouder waren dan hij. Doch toen Elihu zag, dat er in de mond der drie mannen geen antwoord meer was, ontbrandde zijn toorn.” Job 32:1-5.

In deze vijf verzen wordt drie keer gezegd dat Elihu kwaad is. Hij is jonger dan Job en zijn vrienden. Hij is heel geduldig geweest en heeft uit respect gewacht met te spreken totdat zij klaar waren. Maar nu is het goed geweest, nu kan hij niet langer zwijgen. Hij is gefrustreerd tegenover Job, omdat Job zich rechtvaardig heeft verklaard tegenover God. Hij is gefrustreerd tegenover de drie vrienden omdat deze Job niet hebben kunnen antwoorden en hem toch schuldig hebben verklaard.

“En de Buziet Elihu, de zoon van Barakel, nam het woord en zeide: Ik ben nog jong en gij zijt hoogbejaard; daarom schroomde ik en vreesde u mede te delen wat ik weet. Ik dacht: Laat de ouderdom spreken, en de veelheid van jaren wijsheid verkondigen. Voorwaar, het is de geest in de stervelingen en de adem des Almachtigen, die hun inzicht geeft. Niet de bejaarden hebben de wijsheid, en niet de ouden verstaan wat recht is. Daarom zeg ik: Luister naar mij, ook ik zal mededelen, wat ik weet. Zie, ik heb gewacht op uw woorden, opmerkzaam geluisterd naar uw inzichten, totdat gij het gesprokene zoudt hebben doorgrond.” Job 32:6-11.

Elihu vraagt Job om te luisteren. Hij laat Job weten dat hij erkent dat hij jonger is en daarom niet als een wijsneus wilde overkomen. Daarom wachtte hij voorzichtig af met mee te delen wat hij wist. Hij wilde eerst afwachten wat de oudere mannen te zeggen hadden, omdat algemeen mag aangenomen worden dat oudere mensen wijzer behoren te zijn dan jongere mensen. Niet dat oudere mensen altijd een monopolie op wijsheid hebben. Er zijn ook jonge mensen die met veel wijsheid te werk gaan. Maar een jongere moet wel altijd respect tonen tegenover oudere mensen. Daarom heeft Elihu zich beheerst tijdens de gesprekken en afgewacht totdat zij zwegen.

“Ik heb u mijn aandacht gewijd, maar zie, niemand weerlegde Job, niemand uwer beantwoordde zijn redeneringen. Zegt nu niet: Wij hebben wijsheid aangetroffen; slechts God, geen mens kan hem uit het veld slaan. Tegen mij heeft hij immers geen woord ingebracht, en met uw redeneringen zal ik hem niet antwoorden. Zij staan verslagen, zij antwoorden niet meer; de woorden laten hen in de steek; en ik heb gewacht, omdat zij niet spreken, omdat zij daar staan en geen antwoord meer geven.” Job 32:12-16

Het frusteert Elihu dat Jobs vrienden niet verder komen dan tegen Job te zeggen ‘God weet wel wat gij gedaan hebt’. Hij denkt er anders over. Het is wel wat overdreven wat Elihu zegt. Het is niet dat de vrienden van Job geen enkel goed punt hebben gemaakt. Ze hebben ook wel wat dingen gezegd die goed en waar waren. Maar omdat hij niet akkoord gaat met hun benadering en antwoord, overdrijft hij in zijn bewering. Dit gebeurt wel vaker in een debat. Dat de woorden van de tegenstander in zijn geheel worden verworpen omdat men niet akkoord gaat met de stelling die door de andere wordt ingenomen.

“Ook ik zal antwoorden op mijn beurt, ook ik zal mededelen, wat ik weet. Want ik ben vol woorden, de geest in mijn binnenste dringt mij; zie, mijn binnenste is als wijn die men geen uitweg geeft; als nieuwe zakken zou het bersten. Ik wil spreken om lucht te krijgen, mijn lippen openen om antwoord te geven. Ik zal niemand naar de ogen zien, en geen mens vleien, want vleien kan ik niet, ras zou mijn Maker mij wegnemen.” Job 32:17-22.

Nu wil ik graag spreken. Ik zit vol woorden die eruit moeten. Ik kan me nu echt niet meer inhouden. Ik zal niemand naar de ogen zien en niemand vleien want dat ligt niet in mijn aard.

God spreekt op verschillende manieren tot de mens.

“Nu dan toch, Job, luister naar mijn rede, en neem al mijn woorden ter ore. Zie toch, ik heb mijn mond geopend, mijn tong onder mijn gehemelte spreekt. Mijn woorden zijn oprechtheid des harten, en wat mijn lippen weten, geven zij zuiver weer. De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de adem des Almachtigen doet mij leven. Indien gij kunt, antwoord mij, maak u tegen mij op, stel u te weer. Zie, voor God ben ik aan u gelijk, ook ik ben uit leem afgeknepen. Dus behoeft geen schrik voor mij u te overvallen, mijn druk zal niet zwaar op u zijn.” Job 33:1-7.

Elihu, in tegenstelling tot de drie vrienden, spreekt Job met zijn naam aan. Job, nu ben ik begonnen met te spreken, luister nu naar mij. Ik spreek met een oprecht hart en een zuiver geweten. Laat u niet door mij intimideren, ik ben een mens zoals gij. Het is bijna grappig als je Elihu zijn intro tot nu bekijkt. Hij lijkt veel woorden nodig te hebben om vanzelfsprekende dingen te zeggen. In vers 5 zegt hij tegen Job ‘weerleg mij maar als ge kunt’. Maar wat moest Job weerleggen, Elihu had nog geen enkel punt gemaakt?

“Maar te mijnen aanhoren hebt gij gezegd, en het geluid uwer woorden heb ik gehoord: Ik ben rein, zonder overtreding, ik ben zuiver en zonder ongerechtigheid; maar zie, Hij weet reden tot vijandschap tegen mij te vinden, Hij beschouwt mij als zijn vijand; Hij legt mijn voeten in het blok, Hij bespiedt al mijn paden. Zie, daarin hebt gij ongelijk, antwoord ik u, want God is meerder dan een sterveling. Waarom hebt gij tegen Hem getwist, terwijl Hij toch niets van zijn doen verantwoordt?” Job 33:8-13.

Elihu geeft een herhaling van Job volgens hem tot nu toe heeft gezegd. Ten eerste dat Job zegt dat hij rein en zonder overtreding is. Ten tweede dat Job zegt dat God hem als een vijand behandelt. En ten derde dat Job zegt dat God hem niet wil vertellen wat er aan de hand is.

God spreekt via dromen.

“Want God spreekt op een wijze, of op twee, maar men let daar niet op. In een droom, in een nachtgezicht, wanneer diepe slaap op de mensen valt, in sluimering op de legerstede; dan opent Hij het oor der mensen, en drukt het zegel op de vermaningen, tot hen gericht, om de mens van zijn doen af te brengen, om hoogmoed van de man te weren, om zijn ziel van de groeve te redden, zijn leven, dat het niet omkome door de spies.” Job 33:14-18.

Elihu gelooft dat God tot de mens spreekt via dromen, maar de mens merkt het niet. Dit doet God volgens hem zo opdat de mens niet hoogmoedig zou worden.

God spreekt door smarten.

“Ook wordt hij door smart op zijn sponde vermaand, terwijl er aanhoudende strijd in zijn gebeente is; dan gruwet zijn binnenste van brood, zijn ziel van begeerlijke spijs; zijn vlees slinkt weg, men ziet het niet meer, zijn beenderen, eens onzichtbaar, steken uit, zodat zijn ziel tot de groeve nadert, zijn leven tot de dodende machten.” Job 33:19-22.

Elihu gelooft dat God tot de mens spreekt door smarten. Zo probeert God mensen terug te brengen van hun zondige levenswandel. Een straf is niet fijn, maar wel nuttig.

God spreekt via engelen.

“Indien een engel hem terzijde staat, een voorspraak, een uit duizend, om een mens zijn onschuld te kennen te geven, dan zal Hij Zich zijner erbarmen en zeggen: Bevrijd hem, dat hij niet in de groeve dale, de losprijs heb Ik verkregen. Zijn lichaam wordt frisser dan in zijn jeugd, hij keert terug tot de dagen zijner jonkheid. Hij bidt tot God, en Deze neemt hem in welgevallen aan, zodat hij zijn aangezicht met gejubel aanschouwt en Hij de sterveling zijn gerechtigheid hergeeft. Dan zingt hij ten aanhoren van de mensen en zegt: Ik had gezondigd en het recht gebogen, maar het werd mij niet vergolden; Hij heeft mijn ziel bevrijd van de gang naar de groeve, en mijn leven verlustigt zich in het licht.” Job 33:23-28.

Elihu gelooft dat God tot de mens spreekt via engelen. Het is niet duidelijk welke boodschappers Elihu voor ogen heeft. Bedoelt hij hemelse boodschappers? Of menselijke boodschappers? Hoe dan ook, God gebruikt Zijn boodschappers om tot de mensen te spreken zodat de mens kan leren van zijn fouten. Zodat de mens kan worden hersteld in zijn oorspronkelijke staat. Elihu ziet in hetgeen Job overkomt een zegen van God. Wanneer een mens tot God bidt, dan luistert Hij ernaar en hergeeft de sterveling gerechtigheid. De mens kan zich verheugen dat God de zonden niet heeft vergolden.

“Zie, dit alles doet God tweemaal, driemaal met een mens: zijn ziel terugbrengen van de groeve, zodat hij bestraald wordt door het levenslicht. Merk op, o Job, en luister naar mij, zwijg stil, opdat ik

spreke. Hebt gij iets te zeggen, antwoord mij; spreek, want ik zou u gaarne gelijk geven. Zo niet, luister gij dan naar mij; zwijg, opdat ik u wijsheid lere.” Job 33:29-33.

God heeft goede bedoelingen met de mens. God wil niet dat de mens sterft. God wil de mens helpen om zich te bekeren. Daarom moet ge naar mij luisteren Job. Als ge iets te zeggen hebt, laat het me dan weten. Maar als ge niks te zeggen hebt, luister dan naar mij opdat ik u wijsheid lere.

Tweede antwoord van Elihu: God is niet onrechtvaardig

“Voorts hief Elihu aan en zeide: Hoort, gij wijzen, naar mijn woorden, gij verstandigen, leent mij het oor! Want het oor toetst de redenen, gelijk het gehemelte de spijze proeft. Laten wij voor onszelf uitmaken wat recht is, met elkander beslissen wat goed is. Want Job zegt: Ik ben in mijn recht, maar God heeft mij mijn recht onthouden; ondanks mijn recht sta ik als leugenaar, hoewel ik onschuldig ben, is mijn wonde onheilbaar. Wie is een man als Job, die godslastering indrinkt als water, die in het gezelschap van bedrivers van ongerechtigheid verkeert en omgang heeft met goddeloze lieden? Want hij heeft gezegd: Het baat de mens niet, als hij behagen heeft in de omgang met God.” Job 34:1-9.

Elihu vraagt opnieuw om naar hem te luisteren. Misschien had hij even gewacht op een reactie van de anderen. Net zoals ge goed eten proeft met uw gehemelte, moet ge mijn redenen aanhoren met uw oren. Laten we samen nadenken over wat goed is. Want Job zegt dat hij in zijn recht is en dat God hem het recht heeft onthouden. Het stoort Elihu dat Job spreekt alsof God zich niet interesseert aan wat Job overkomt. In dat opzicht in Job iemand die godslastering indrinkt als water. Job heeft omgang met goddeloze mensen want Job heeft gezegd dat een mens er geen enkel voordeel in heeft als hij zich verheugd in zijn omgang met God. Elihu heeft wel gelijk dat hij Job erop wijst dat hij zo niet mag spreken over God. Maar Elihu overdrijft wel om zijn punt duidelijk te maken. Job was helemaal niet zo onrechtvaardig als Elihu aangeeft. God zal Job ook aanspreken over hoe hij heeft gereageerd (zie Job 38:1-3; 39:34-38). Nu, uiteindelijk zal dit Job versterken in zijn geloof. Hij heeft niet geleden omwille van zijn zonden, maar hij zondigde wel in hoe hij is omgegaan met zijn lijden. In dat opzicht is lijden een beproeving voor het geloof (vgl 1 Petrus 1:7).

God is rechtvaardig

“Daarom, gij verstandige lieden, luistert naar mij: God is verre van goddeloosheid, de Almachtige van onrecht. Veeleer vergeldt Hij de mens zijn daden en doet ieder ondervinden naar zijn wandel; ja waarlijk, God handelt niet onrechtvaardig, de Almachtige buigt het recht niet.” Job 34:10-12.

Hoewel Job niet begrijpt wat er hem allemaal overkomt, toch was het fout van hem om te concluderen dat God onrechtvaardig is. Hierin heeft Elihu gelijk. Het is niet omdat de mens vermoedens heeft dat God de oorzaak van onrecht is, dat het daarom zo ook is. Integendeel, de mens die God heeft leren kennen, heeft kunnen proeven dat God juist het tegenovergestelde van onrechtvaardigheid is. God zal elke daad van de mens doen komen in het gericht.

“Wie heeft de aarde onder zijn leiding gesteld, en wie heeft de ganse wereld gegrondvest? Indien Hij zijn aandacht op hem richtte, zijn geest en zijn adem tot Zich terugnam, dan zou al wat leeft tegelijk

de geest geven, en de mens zou wederkeren tot stof.” Job 34:13-15.

God is de Schepper van de aarde. Hij heeft de leiding en het gezag. De mens hangt van God af. De mens heeft daarom geen enkel recht om Gods leiding in twijfel te trekken.

God is onpartijdig

“Indien gij verstandig zijt, luister hiernaar, leen het oor aan het geluid mijner woorden. Kan iemand, die het recht haat, leidsman zijn, en wilt gij de Rechtvaardige, de Geweldige, veroordelen, Hem, die tot een koning zegt: Nietswaardige, tot edelen: Gij goddelozen; die vorsten niet naar de ogen ziet, de aanzienlijke niet voortrekt boven de geringe, omdat zij allen het maaksel zijner handen zijn? In een oogwenk sterven zij, ja, midden in de nacht, het volk wordt opgeschrikt en vergaat, en de Machtige doet het verdwijnen, niet door mensenhand.” Job 34:16-20.

God is onpartijdig. Hij is zoveel meer dan de mens. Waarom zou Hij partijdig zijn. Welk voordeel zou dat een Almachtige God opleveren. Hij heeft niks van de mens nodig. Hij ziet mensen niet naar de ogen, Hij trekt de aanzienlijke niet voor op de arme. Hij heeft alle mensen geschapen.

God is Alwetend

“Want zijn ogen gaan over des mensen wegen, en Hij ziet al zijn schreden; geen donkerheid is er, noch diepe duisternis, waarin de bedrivers van ongerechtigheid zich kunnen verbergen. Want voor de mens stelt Hij geen vaste tijd om voor God in het gericht te verschijnen, geweldigen verbrijzelt Hij zonder onderzoek, en anderen stelt Hij in hun plaats. Daarom, Hij geeft acht op hun daden, Hij stort hen omver in de nacht, zodat zij verbrijzeld worden. Als goddelozen tuchtigt Hij hen, ter plaatse waar men het ziet, omdat zij van Hem zijn afgeweken, op geen zijner wegen acht hebben geslagen, zodat zij het gejammer van de geringe tot Hem deden doordringen, en Hij het geschrei der ellendigen hoorde. Als Hij Zich stilhoudt, wie zal dan veroordelen? Als Hij zijn gelaat voor iemand verbergt, wie zal dan naar hem omzien (om het even of het een volk of een enkeling betreft), opdat niet een godvergeten mens koning zij, uit degenen die valstrikken voor het volk zijn.” Job 34:21-30.

God is Alwetend. Hij ziet alles wat de mensen doen. Hij kan rechtvaardig oordelen. Hij moet niet eerst onderzoek doen, noch moet Hij zich verantwoorden. Dus ook al lijkt het dat God onrechtvaardig is, dan mag de mens met zekerheid weten dat het niet zo is. Als God Zich stilhoudt, wie zal Hem dan daarvoor mogen veroordelen? God geeft acht op de daden van de mensen. Hij weet wat er gebeurt. Hij oordeelt rechtvaardig. Het is dwaas van de mens te denken dat hijzelf meer weet dan God en rechtvaardiger zou oordelen dan God.

“Maar als iemand tot God zegt: Ik ben overmoedig geweest, ik zal niet meer geweld plegen; wat ik niet inziet, onderricht Gij mij daarin; indien ik onrecht gedaan heb, ik zal het niet weer doen; moet Hij het dan naar uw mening toch vergelden? Daar gij afkeuring hebt uitgesproken, hebt gijzelf te beslissen, niet ik; spreek dus uit, wat gij weet. Verstandige lieden zullen tot mij zeggen, en een wijs man, die mij aanhoort: Job spreekt zonder verstand, en zijn woorden zijn zonder inzicht. Och, mocht Job tot het uiterste beproefd worden wegens zijn antwoorden op de wijze van boosdoeners! Want bij zijn zonde voegt hij een overtreding, door in ons bijzijn de handen in elkaar te slaan en een groot woord te voeren tegen God.” Job 34:31-37.

Waarom leert niemand de les van het lijden vraagt Elihu zich af. Dat als men iets fout heeft gedaan, dat hij zich dan bekeert. Moet God doen wat hij zegt omdat het u niet aanstaat wat u overkomt? Hoewel Elihu dingen zegt die waar zijn, kunnen we ons de vraag stellen hoe deze woorden op Job van toepassing zijn. Want Job heeft niet gezondigd waardoor God hem is beginnen te straffen. Elihu zegt dat Job zonder verstand en inzicht spreekt. Dat God hem daarom nog maar meer straft omdat Job volgens hem rebellie toevoegt aan zijn oorspronkelijke zonden. Het probleem met deze gedachte is dat Elihu een verkeerd vermoeden heeft over waarom Job in de eerste plaats zoveel onheil is aangedaan. Job is pas beginnen te zondigen met zijn lippen als gevolg van het onheil.

Derde antwoord van Elihu: God interesseert Zich niet in des mensen gerechtigheid

“Voorts hief Elihu aan en zeide: Houdt gij dat voor recht, en noemt gij dat: mijn gerechtigheid tegenover God, dat gij zegt, wat baat het u? In hoeverre ben ik beter af dan wanneer ik zondig?” Job 35:1-3.

Dit is wat Job zei volgens Elihu. Namelijk dat Job beweerde dat Job rechtvaardiger was dan God. Ook deze bewering lijkt Jobs woorden uit te rekken. Job heeft zo nooit gesproken. Toch zal Elihu deze zogezegde aanklacht van Job tegen God proberen te antwoorden.

“Ik zal u bescheid geven en uw vrienden met u: Aanschouw de hemel en zie, geef acht op de wolken, hoog boven u; indien gij zondigt, wat doet gij Hem daarmee aan? Al zijn uw overtredingen vele, wat maakt gij Hem daarmee? Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem daarmee? Of wat kan Hij uit uw hand ontvangen? Uw goddeloosheid raakt slechts een mens als gij, en uw gerechtigheid een mensenkind.” Job 35:4-8.

Elihu probeert te zeggen dat God onpartijdig is. Maar dat God tegelijkertijd niet geïnteresseerd is in wat de mensen doen. Dus wat een mens goed of slecht doet, God is te ver weg in de hemel dat het hem zou kunnen boeien. Dit is een tegenspraak van Elihu. Want God kan niet EN onpartijdig EN tegelijk ongeïnteresseerd zijn.

“Wel jammert men over de veelheid der verdrukkingen, roept om hulp wegens het geweld der machtigen, maar men zegt niet: Waar is God, mijn Maker, die lofzangen geeft in de nacht; die ons verstandiger maakt dan het gedierte der aarde, ons wijsheid verleent boven het gevogelte des hemels? Daar roept men, maar Hij antwoordt niet, wegens de overmoed der bozen. Waarlijk, God hoort niet het ijdel geroep, de Almachtige ziet er niet naar om. Hoeveel te minder, nu gij zegt, dat gij Hem niet ziet, dat de rechtszaak voor Hem ligt, maar dat gij op Hem moet wachten. Maar nu: omdat zijn toorn geen bezoeking doet, en Hij Zich om de overtreding niet al te zeer schijnt te bekommeren, nu zet Job tevergeefs een grote mond op, spreekt vele woorden in onverstand.” Job 35:9-16.

Mensen roepen tot God als ze pijn hebben. Maar ze zoeken God niet om een relatie met God te hebben. Waarom zou God dan moeten luisteren. Deze gedachten van Elihu is juist. God is niet een God die u uit de problemen helpt, zodat de mens hem daarna gewoon kan vergeten. Nee, zo werkt het niet bij God. Alleen moeten we ons opnieuw de vraag stellen hoe deze woorden op Job toepasbaar zijn. Job was juist het tegenovergestelde van zo iemand. Wat voor een God zou God immers zijn als Hij zich zo zou laten gebruiken door de mens. Hoe zou Job hulp van God kunnen

verwachten nu hij God niet ziet, temeer omdat hij zo een grote mond tegen Job heeft opgezet.

Vierde antwoord van Elihu: beproeving heeft als doel bekering

“En Elihu ging voort en zeide: Wacht nog een weinig op mij, dan zal ik u onderrichten, want er is nog genoeg over God te zeggen. Ik zal mijn kennis ver ophalen en mijn Maker rechtvaardigen; want waarlijk, mijn woorden zijn niet ijdel, een man met juist inzicht staat voor u.” Job 36:1-4.

Elihu vraagt om nog even te geduld te hebben, want hij zal hen wel eens zeggen hoe het nu allemaal in elkaar zit. Als je ziet hoeveel woorden hij tot nu al nodig heeft gehad om weinig te zeggen, dan lijkt het me dat Job en zijn vrienden al veel geduld met hem hebben gehad. Elihu laat hen weten dat hij zijn kennis zal bovenhalen, want hij heeft de waarheid in pacht.

“Zie, God is geweldig, maar acht niets gering, geweldig is Hij in kracht van verstand. Hij laat de goddeloze niet in leven, maar verschaft recht aan de ellendigen; Hij trekt van de rechtvaardige zijn ogen niet af, maar zet hen voor immer bij koningen op de troon, zodat zij hoog verheven zijn. Maar zijn zij met ketenen gebonden, gevangen in banden van ellende, dan brengt Hij hun hun daden onder het oog en hun overtredingen, omdat zij overmoedig handelen, en opent Hij hun oor voor de vermaning, en gebiedt, dat zij zich bekeren van de boosheid. Indien zij horen en zich onderwerpen, dan voleindigen zij hun dagen in voorspoed en hun jaren in geluk. Maar, indien zij niet horen, dan komen zij om door de spies en geven de geest in onverstand. De snoden van hart echter garen toorn op; zij roepen niet om hulp, als Hij hen bindt; hun ziel sterft in de jeugd, en hun leven met de aan ontucht gewijden. Juist door zijn ellende redt Hij de ellendige, en door de verdrukking opent Hij hun oor. Zo lokte Hij ook u uit de muil van de nood, naar wijde, onbepaalde ruimte, naar uw rustige dis, die vol vette spijs was.” Job 36:5-16.

Elihu begint met te zeggen dat God Almachtig is, dat alles onder Zijn Macht is. Als God lijden brengt in het leven van een mens, dan doet Hij dat om de mens tot inzicht te brengen. God vernedert de mens zodat Hij hem kan verhogen. De mens bepaalt zelf als het lijden tot nut is. Als hij ernaar luistert dan zal het hem tot zegen zijn. Als hij zich ertegen verzet dan zal hij er aan onderdoor gaan. Hoewel deze gedachte bijbels is, zijn ze ook nu weer niet van toepassing op Job. Hoewel we wel kunnen stellen dat door het hele verhaal van Job heen, God al deze dingen heeft gebruikt om Jobs karakter te versterken daar waar dat nog verbetering behoefde.

Job, keer u niet tot boosheid, want daarom is dit allemaal over u gekomen.

“Maar gij hebt het oordeel over de goddeloze ten volle verdiend, oordeel en gericht grijpen u vast; laat de grimmigheid u niet verlokken tot spot en de zware losprijs u niet van de weg afbrengen. Kan uw rijkdom ertegen opwegen, zonder de nood, of alle krachten van uw vermogen? Verlang niet naar de nacht, waarin volken van hun plaats oprijzen. Wacht u, wend u niet tot de boosheid, want om die reden werdt gij door ellende beproefd. Zie, God handelt verheven in zijn kracht; wie is een leermeester als Hij? Wie zou Hem zijn weg voorschrijven, en wie durft zeggen: Gij hebt onrecht gedaan?” Job 36:17-23.

Job, gij die vol waart van veroordeling over de goddeloze. Ge hebt het verdiend dat ge nu geoordeeld

wordt. Omarm daarom hetgeen u overkomt, keer u niet tot slechtheid, en leer ervan. Uit geen kritiek op Gods manieren om de mens te leren. Aanvaard dat gewoon.

“Denk eraan, dat gij zijn werk verheerlijkt, hetwelk de mensen bezingen. Alle mensen aanschouwen het, de sterveling ziet het van verre. Zie, God is groot, en wij begrijpen Hem niet, het getal zijner jaren is onnaspeurlijk. Want Hij trekt de waterdruppels omhoog; welke de nevel verdichten tot regen, die de wolken doen nederstromen en doen druppelen op vele mensen. En ook: wie begrijpt de uitbreiding der wolken, het dreunen uit zijn hut? Zie, Hij spreidt zijn licht erover uit en bedekt de diepten der zee. Want daarmee richt Hij de volken, geeft Hij spijs in overvloed. Beide handen bedekt Hij met bliksemlichten geeft het opdracht tegen de aanvaller. Zijn strijdkreet kondigt Hem aan, Hij ijvert in toorn tegen het onrecht.” Job 36:24-33.

Elihu komt aan het einde van zijn betoog. Daarin verheerlijkt hij God. God is groot. Wie kan Gods wegen in de donder doorgronden? Gods Majesteit is zichtbaar in wat hij doet in de natuur. Het is indrukwekkend hoe God Zichzelf aankondigt in de donder als Hij ijvert tegen het onrecht.

Gods Majesteit is zichtbaar in de natuur.

“Ja, deswege beeft mijn harten springt op van zijn plaats. Hoort, hoort het daveren van zijn stem, de donder, die uit zijn mond komt. Hij laat die los onder de ganse hemelen zijn bliksemlicht tot de einden der aarde. Zijn stem brult achter Hem aan, Hij dondert met de stem zijner majesteit en houdt ze niet terug, wanneer zijn stem zich laat horen. Wonderbaar dondert God met zijn stem; Hij doet grote dingen, en wij begrijpen ze niet; want tot de sneeuw zegt Hij: Val op aarde! en tot de stortregen en de regenstromen: Wordt machtig! De hand van alle mensen verzegelt Hij, opdat alle mensen die Hij gemaakt heeft, het inzien. Het gedierte gaat in zijn schuilplaats en legt zich neer in zijn holen. De storm komt uit de voorraadkamer, en de koude uit de schuren. Door zijn goddelijke adem maakt Hij het ijs, de watervlakte wordt als gegoten metaal. Ook bezwaart Hij de wolken met water, Hij spreidt zijn lichtende wolken uit, en het schiet naar alle kanten in het rond naar zijn bestel, om al wat Hij gebiedt te volbrengen op het rond der aarde; hetzij tot een roede voor zijn aarde, hetzij tot goedertierenheid, Hij doet het zijn doel vinden.” Job 37:1-13.

Elihu gaat verder met zijn beschrijving van Gods Majesteit in de storm. Het lijkt wel een introductie op hoofdstuk 38 waar God Job zal gaan antwoorden vanuit de storm. Het moet gezegd worden hoe klein de mens wordt wanneer stormen en donder overkomen. Hoe indrukwekkend is de macht van Gods natuur wel niet. Hoe groots moet God dan wel niet zijn. Donder en bliksem gaan door merg en been. Maar als we nog niet eens begrijpen hoe God een storm aanstuurt, hoe willen we dan de andere dingen van God begrijpen. God gebruikt de storm tot een roede voor zijn aarde, of tot goedertierendheid voor zijn aarde.

“Leen toch het oor aan deze dingen, o Job, sta stil en let op Gods wonderen. Begrijpt gij, hoe God hun opdracht geeft, en hoe Hij het licht zijner wolken doet schijnen? Begrijpt gij iets van het zweven der wolken, de wonderwerken van de Volmaakte in kennis, gij, wiens klederen heet worden, als de aarde stil is vanwege de zuiderhitte? Kunt gij zoals Hij de wolken maken tot een uitspansel, vast als een gegoten spiegel? Maak ons bekend, wat wij tot Hem zullen zeggen; niets toch kunnen wij aanvoeren vanwege de duisternis. Zou het Hem verteld worden, wanneer ik ging spreken? Heeft iemand ooit

gezegd, dat hij verdelgd wil worden? Nu eens ziet men geen licht, verduisterd als het is door de wolken, dan weer jaagt de wind voorbij en maakt het helder. Uit het noorden verschijnt goudglans; God is bedekt met geduchte majesteit. De Almachtige, die wij niet begrijpen, is groot van kracht en recht; Hij, die groot is in gerechtigheid, buigt haar niet. Daarom vrezen de mensen Hem, maar geen der eigenwijzen ziet Hij aan.” Job 37:14-24.

Luister toch naar deze dingen Job. Denk eens na over Gods wonderen. Begrijpt gij hoe God hun de opdracht geeft? Begrijpt gij hoe God het licht van zijn wolken doet schijnen? Job is duidelijk geen gelijke van God. De Almachtige, die de mens niet kan begrijpen, is groot van kracht en recht. God is groot in gerechtigheid. God buigt het recht niet. Daarom zijn er mensen die Hem vrezen, maar eigenwijzen hebben geen deel aan God.

5. Gods antwoord en Jobs reactie (38-42:6)

Gods eerste antwoord aan Job: waar waart gij toen Ik alles maakte?

Job is een bevoorrecht man. God zal hem gaan antwoorden vanuit een storm. Job wist echter niet dat dit moment zou komen. Ik denk niet dat Job hetzelfde zou hebben gereageerd, moest hij weten dat God hem uiteindelijk te woord zou gaan staan. Job was zijn geld, zijn huis en zijn gezin kwijtgeraakt en zit weg te kwijnen met allerlei pijnlijke zweren op zijn lichaam. En dan spreekt God tot hem. Wat zou God hem zeggen? Zou God de tijd nemen om al Jobs vragen en beschuldigingen te beantwoorden? Nee, integendeel, ipv Jobs kruisverhoor aan God te beantwoorden, heeft God zelf enkele vragen voor Job. God is de Schepper en is de mens uiteindelijk niks verschuldigd. Hij moet de mens niks zeggen, daarom mogen we als mens zo dankbaar zijn voor hetgeen God ons heeft overgeleverd in de bijbel. Dat gezegd hebbende is het niet zo dat God Job heeft verworpen, want Hij zal hem rijkelijk zegenen. Toch heeft Job verkeerd gereageerd op zijn lijden en dat wil God hem duidelijk maken. Het is niet omdat wij als mensen niet alles van God kunnen begrijpen, dat het ons daarom het recht geeft om God onrespectvol te behandelen. Daarom neemt God Job mee op een trip terug in de tijd zodat Job mag begrijpen dat Hij de Schepper en de Behouder van alle dingen is.

Job, waar waart Gij toen Ik alles schiep?

“Toen antwoordde de HERE Job uit een storm en zeide: Wie is het toch, die het raadsbesluit verduistert met woorden zonder verstand? Gord nu als een man uw lendenen, dan wil Ik u ondervragen, opdat gij Mij onderricht. Waar waart gij, toen Ik de aarde grondvestte? Vertel het, indien gij inzicht hebt! Wie heeft haar afmetingen bepaald? Gij weet het immers! Of wie heeft over haar het meetsnoer gespannen? Waarop zijn haar pijlers neergelaten, of wie heeft haar hoeksteen gelegd, terwijl de morgensterren tezamen juichten, en al de zonen Gods jubelden?” Job 38:1-7.

God antwoordt Job vanuit een storm. Misschien zag Elihu in de verte een storm aankomen, waardoor hij God onbedoeld introduceerde aan Job. Maar nu spreekt God tot Job en Hij heeft een paar vragen voor Job. Job, waar waart gij toen Ik alles schiep? Vertel me eens hoe Ik het gedaan heb. God probeert Job te doen inzien dat deze dingen zijn vertand te boven gaan. En daarom heeft Job geen enkel recht om God in twijfel te trekken.

Job, waar waart Gij toen Ik de zee deed geboren worden?

“Wie heeft de zee met deuren afgesloten, toen zij bruisend uit de moederschoot kwam?; toen Ik wolken maakte tot haar kleed en duisternis tot haar windselen; toen Ik de door Mij gestelde grens uitbrak, grendel en deuren aanbracht; toen Ik sprak: Tot hiertoe en niet verder zult gij komen, hier zal de trots uwer golven blijven staan!” Job 38:11.

Job, waar waart gij toen ik de zee deed geboren worden? Toen ik de grenzen van de zee vastlegde?

Job, hebt gij ooit de zon bevolen om op te komen en neer te dalen?

“Hebt gij ooit in uw leven de morgen ontboden, de dageraad zijn plaats aangewezen, om de zomen der aarde aan te grijpen, zodat de goddelozen van haar worden afgeschud? Zij verandert zich als leem, waarin een zegel wordt gedrukt, de dingen staan daar als in een kleed. Dan wordt de goddelozen hun licht ontnomen, en de opgeheven arm wordt gebroken.” Job 38:12-15.

Job, kunt ge me vertellen over het moment dat gij de zon hebt bevolen om 's morgens op te komen over de goddelozen? Job, wanneer hebt gij ooit de controle gehad over het leven van de goddelozen?

Job, zijt gij ooit doorgedrongen tot de geheimenissen van de diepten van de zee?

“Zijt gij doorgedrongen tot de bronnen der zee, en hebt gij door de geheimenissen van de waterdiepte gewandeld? Zijn de poorten des doods voor u onthuld, en hebt gij de poorten der diepe duisternis aanschouwd? Reikt uw begrip zover als de breedte der aarde? Vertel het, indien gij dit alles weet!” Job 38:16-18.

Job, wanneer zijt gij tot de diepten van de zee doorgedrongen? Wat weet gij over de poorten van de dood? Vertel me alles wat ge weet over deze dingen. Job was er nog niet eens geweest, laat staan dat hij het überhaupt kan begrijpen. Dat is hetzelfde als een fabrieksarbeider die commentaar geeft op een hartchirurg.

Job, waar komen licht en duisternis vandaan?

“Waar is de weg naar de woning van het licht, en de duisternis, waar is haar verblijf, zodat gij haar brengen kunt naar haar gebied, en de paden naar haar huis kent? Gij zult dat wel weten, want toen werd gij geboren en het getal uwer dagen is groot!” Job 38:19-21.

Nog iets waar Jobs onderzoek faalt. Waar woont het licht, waar woont de duisternis? Job, gij gaat al zolang mee dat gij het zeker moet weten.

Job, zeg Me toch hoe al deze dingen werken.

“Zijt gij doorgedrongen tot de schatkamers van de sneeuw? En hebt gij de schatkamers van de hagel gezien, die Ik heb opgespaard voor de tijd van benauwdheid, voor de dag van strijd en oorlog? Waar

is de weg naar de plaats waar het licht zich verdeelt, vanwaar de oostenwind zich verbreidt over de aarde? Wie heeft voor de stortvloed een geul gegraven en een weg voor de bliksemschichten, om regen te geven op het onbewoonde land, op de steppe, waar geen mens is, om woestijn en woestenij te verzadigen en de spruiten van het jonge groen te doen ontluiken? Heeft de regen een vader? Of wie heeft de dauwdruppelen verwekt? Uit wier schoot komt het ijs te voorschijn, en de rijp des hemels, wie baart die? Als tot steen verdichten zich de wateren, en de vlakke van de watervloed sluit zich aaneen." Job 38:22-30.

Job, weet gij waar ik de sneeuw of de hagel bewaar voor de dag van strijd? Kent gij de weg van het licht? Vertelt me over de stortvloed en bliksemschichten. Vertel me over de regen en dauwdruppelen? Waar komt het ijs vandaan?

Job, kent gij de werking van de sterren?

"Kunt gij de banden der Pleiaden binden, of de boeien van de Orion slaken? Doet gij de tekens van de Dierenriem te rechter tijd opgaan, en bestuurt gij de Beer met zijn jongen? Kent gij de inzettingen des hemels, bepaalt gij zijn heerschappij over de aarde?" Job 38:31-33.

Job, zeg Me hoe gij de hemellichamen controleert en bestuurt.

Job, kunt gij een storm controleren?

"Kunt gij uw stem tot de wolken verheffen, zodat een stroom van water u bedekt? Kunt gij de bliksemen uitzenden, zodat zij heengaan en tot u zeggen: Hier zijn wij? Wie heeft wijsheid gelegd in de donkere wolken of wie heeft inzicht verleend aan de grillige wolkengevaarten? Wie telt de wolken met wijsheid af, en wie keert de kruiken des hemels om, wanneer het stof stolt tot gegoten metaal en de kluiten aan elkander kleven?" Job 38:34-38.

Job, kunt ge het laten regenen? Kunt ge de bliksem uitzenden? Job, uiteindelijk mag het duidelijk zijn dat je de werking van de natuurlijke wereld niet kent.

Job, voorziet gij de dieren van voedsel?

"Kunt gij een prooi jagen voor de leeuw en de begeerte der jonge leeuwen vervullen, wanneer zij wegduiken in hun holen, in het struikgewas op de loer liggen? Wie verschaft de raaf zijn buit, wanneer zijn jongen tot God roepen, ronddolen zonder eten?" Job 39:1-3.

Job, kunt gij de dieren voorzien van voedsel en ervoor zorgen dat de dierenwereld in stand blijft?

Job, wat is uw aandeel in het voortplantingsproces van de dieren?

"Kent gij de tijd, waarop de gemzen werpen? Neemt gij het jongen der hinden waar? Kunt gij de maanden van haar dracht tellen, en kent gij de tijd, waarop zij werpen? Zij krommen zich, brengen haar jongen voort, drijven haar vrucht uit. Haar jongen worden krachtig, groeien op in het veld, zij lopen weg en keren niet tot haar terug." Job 39:4-7.

Job, kent gij de werking van het voortplantingsproces van de dieren? Hoe dat werkt bij de berggeit? De jonge hinden?

Job, kunt gij wilde dieren temmen?

“Wie heeft de wilde ezel de vrijheid gegeven, ja, wie heeft de banden van de ezel der steppe geslaakt, wie Ik de vlakke tot zijn woning aanwees en het zilte land tot zijn verblijf? Hij lacht om het gewoel der stad, luistert niet naar het geschreeuw van de drijver; hij zoekt de bergen af als zijn weide en speurt naar al wat groen is. Zou de woudos u dienstbaar willen zijn, willen overnachten bij uw kribbe? Kunt gij de woudos met een touw in de vore dwingen? Zal hij achter u de dalgrond eggen? Vertrouwt gij op hem, omdat zijn kracht zo groot is? of laat gij aan hem uw zwoegen over? Rekent gij op hem, dat hij uw koren zal binnenhalen en het naar uw dorsvloer zal samenbrengen?” Job 39:8-15.

Kan je de wilde ezel of de woudos temmen? Als Job nog niet eens een woudos kan temmen zodat deze naar hem zal luisteren, hoe wil hij dan tegen God spreken? God heeft dieren een plaats en een karakter gegeven om redenen waar Job nog niets eens aan gedacht heeft.

Job, weet gij waarom de struisvogel domme dingen doet?

“Vrolijk klapwieken de vleugels van de struis; zijn dat liefderijke slagpennen en veren, als zij haar eieren overlaat aan de aarde en ze warm laat worden in het zand, en vergeet, dat een voet ze vertrapen en het gedierte des velds ze vertreden kan? Zij behandelt haar jongen hard, alsof zij de hare niet zijn; of haar zwoegen vergeefs is, deert haar niet, want God heeft haar wijsheid onthouden en haar geen deel aan het inzicht gegeven. Wanneer zij fier met de vleugels klapt, lacht zij om ros en ruiter.” Job 39:16-21.

Struisvogels zien er uit als vogels maar ze kunnen niet vliegen. God heeft hen zo geschapen dat ze soms domme dingen doen. Toch is een struisvogel bijzonder snel, ze kunnen sneller lopen dan een paard. Deze dingen kan Job niet verklaren. Hij kan niet uitleggen hoe en waarom God dit zo gedaan heeft.

Job, hebt gij het paard uitgerust met zijn kracht?

“Kunt gij het paard sterkte geven, zijn nek met manen bekleden? Kunt gij het doen springen als een sprinkhaan? Zijn trots gesnuif is een verschrikking. Het doorwoelt met vreugde het dal, met kracht trekt het de strijd tegemoet; het lacht om de vrees en is onvervaard en deinst voor het zwaard niet terug. Boven hem rinkelt de pijlkoker, flikkeren lans en speer; onstuimig en wild verslindt het de bodem en is niet te houden als de hoorn klinkt; het hinnikt, zo vaak de hoorn wordt geblazen en reeds van verre ruikt het de strijd, het geroep der aanvoerders en het krijgsgeschreeuw.” Job 39:22-28.

Job, hoe zit het met paarden.?Kunt gij een paard zijn kracht geven en zijn nek met manen bekleden? Doet gij het springen? Wie heeft het paard de moed gegeven om te doen wat het doet?

Job, zeg me hoe de valk vliegt?

“Is het door uw inzicht, dat de valk vliegt, zijn vleugels uitslaat naar het zuiden? Is het op uw bevel, dat de gier zich verheft en zijn nest in de hoogte bouwt, op rotsen woont en vernacht, op rotspunt en bergtop? Vandaar speurt hij naar voedsel, zijn ogen turen in de verte; zijn jongen slurpen bloed, en waar verslagenen liggen, daar is hij.” Job 39:29-33.

Job, zeg me eens hoe deze vogels vliegen. Wie heeft hen het scherpe zicht gegeven?

Job vernedert zich voor God.

“En de HERE antwoordde Job: Wil de bediller twisten met de Almachtige? De aanklager van God antwoorde daarop! Toen antwoordde Job de HERE: Zie, ik ben te gering, hoe zal ik U bescheid geven? Ik leg de hand op mijn mond. Eenmaal heb ik gesproken, maar ik doe het niet weer; ja tweemaal, maar ik ga er niet mee voort.” Job 39:34-38.

Job, waarom denkt gij toch dat gij recht hebt om te twisten met Mij? Gij begrijpt nog niet een fractie van hetgeen ik geschapen hebt. Ge begrijpt niet hoe de natuur werkt. Ge begrijpt niet hoe de dierenwereld in elkaar steekt. En toch stelt ge Mij in vraag. Geef met nu toch eens een antwoord Job. Waarom beschuldigt ge Mij dat ik het universum slecht beheer? Job heeft geen antwoord. Job ziet in dat hij tekort komt in kennis. Hij komt terug op wat hij eerder zei dat hij tegen God zou gaan zeggen mocht hij de kans krijgen om met God te spreken. Toch valt het op dat Job zich niet verontschuldigt. Job zou op zijn minst de ongepaste woorden die hij heeft geuit, moeten rechtzetten.

Gods tweede antwoord aan Job: Job, toon Mij uw macht

“Toen antwoordde de HERE Job uit een storm en zeide: Gord nu als een man uw lendenen, Ik wil u ondervragen, opdat gij Mij onderricht. Wilt gij zelfs mijn recht teniet doen, Mij in het ongelijk stellen om zelf gelijk te hebben? Hebt gij soms een arm als God, en kunt gij donderen met een stem als Hij? Tooi u dan met heerlijkheid en hoogheid, bekleed u met majesteit en luister; stort uw ziedende toorn uit, en zie al wat trots is, en werp het terneer; zie al wat trots is, verneder het en verpletter de goddelozen op staande voet. Verberg hen tezamen in het stof, sluit hen op in het verborgen oord. Dan zal ook Ik u loven, omdat uw rechterhand u de zege geeft.” Job 40:1-9.

Job, zijt nu een man. Ge hebt mij tot nu toe bekritiseerd over hoe Ik dingen aanpak. Wel, ondervraag Mij. Geef Mij onderricht. Beslist gij vanaf nu wat recht is. Rekent gij vanaf nu maar af met goddelozen. Dan zal Ik u loven omdat gij zo succesvol zult zijn. De beste stuurlied staan aan wal. Vaak bekritisieren mensen andere mensen. Zij zouden het zoveel beter doen. Totdat ze in die positie komen. Dan is het heel wat minder.

Job, kijk eens naar het nijlpaard dat Ik heb gemaakt.

“Zie toch het nijlpaard, dat Ik heb gemaakt, evenals u. Het eet gras zoals het rund. Zie toch de kracht in zijn lendenen, de sterkte in zijn buikspieren! Hij spant zijn staart als een ceder, de spieren zijner dijnen zijn samengestremd. Zijn beenderen zijn buizen van koper, zijn knoken gelijk staven van ijzer. Hij is de eerste van Gods werken, het schepsel, waaraan Hij zijn zwaard gaf; ja, de bergen leveren

hem hun opbrengst, waar alle dieren des velds spelen. Onder de lotus legt hij zich neder, in de schuilplaats van riet en moeras. Lotusplanten beschutten hem met haar schaduw, de wilgen der beek omgeven hem. Zie, al is de stroom nog zo sterk, hij deinst niet terug; hij voelt zich gerust, al bruist een Jordaan tegen zijn muil. Durft men hem van voren vastgrijpen, een strik door zijn neus halen?” Job 40:10-19.

Job, kijk eens naar het nijlpaard dat Ik gemaakt heb. Kijk eens naar wat hij eet. Naar hoe sterk hij is. Naar zijn lichaam. Naar waar hij leeft. Wie durft hem van voor vastgrijpen? Wat doet ge met hem? Hoe zoudt ge met hem omgaan? Nu Job, als ge nog niet eens weet hoe ge met een nijlpaard zoudt omgaan, hoe wilt ge dan in mijn schoenen staan? De NBG vertaalt de Behemoth als nijlpaard, maar het kan evengoed één of andere dinosaurus zijn.

“Kunt gij de krokodil met een vishaak optrekken, met een touw zijn tong neerdrukken? Kunt gij een bieze door zijn neus halen, met een haak zijn kaak doorboren? Zal hij veel smeekbeden tot u richten, vriendelijke woorden tot u spreken? Zal hij een overeenkomst met u sluiten, zult gij hem voor altoos tot knecht nemen? Kunt gij met hem als met een vogeltje spelen en hem vastbinden voor uw meisjes? Zullen de gezellen hem als koopwaar verhandelen, hem verdelen onder kooplieden? Kunt gij zijn huid met spiesen vol steken, zijn kop met een visharpoen? Leg eens uw hand op hem, denk aan de strijd; gij moet het maar niet weer doen. Zie, de hoop hem te vermeesteren komt bedrogen uit; reeds bij zijn aanblik wordt men neergeveld. Niemand is zo vermetel, dat hij hem zou durven tergen; wie is het dan, die voor Mij kan standhouden? Wie zou Mij tegemoet treden, die Ik ongedeerd zou laten? Wat onder de ganse hemel is, dat behoort Mij toe.” Job 40:20-41:2.

Na de Behemoth, haalt God een tweede voorbeeld aan. Het voorbeeld van de Leviathan. De NBG heeft dit dier vertaald als de krokodil. Toch lijkt de beschrijving niet overeen te stemmen met dat van een krokodil, maar eerder van één of andere dinosaurus dat in zee en op land leeft. Ook dit dier kan Job niet bedwingen. Hij kan het niet in huis nemen en ermee gaan wandelen. Wie zou dan stand kunnen houden voor de God die alles gemaakt heeft?

“Ik wil niet zwijgen over zijn leden, noch over zijn geweldige kracht en kunstige lichaamsbouw. Wie heeft de zoom van zijn kleed opgelicht? Wie dringt door zijn dubbel pantser heen? Wie heeft de deuren van zijn muil geopend? Rondom zijn tanden is verschrikking. Zijn rug bestaat uit beschermende schilden, aaneengesloten als een nauwpassend zegel. Zo dicht raakt het ene het andere, dat de wind er niet tussen kan komen; het ene kleeft aan het andere, zij grijpen onafscheidelijk ineen. Zijn niezen doet licht schitteren, zijn ogen zijn als de wimpers van de dageraad. Uit zijn muil komen fakkels, vuurvonken schieten eruit. Uit zijn neusgaten komt een damp als uit een kokende en dampende pot. Zijn adem zet kolen in brand, en een vlam stijgt op uit zijn muil. In zijn nek zetelt kracht, ontsteltenis springt voor hem uit. Zijn vleeskwabben sluiten vast aaneen, onbeweeglijk aan hem vastgegoten. Zijn binnenste is hard als steen, hard als een onderste molensteen. Verheft hij zich, dan worden machtigen bevreesd, zij geraken buiten zichzelf van ontzetting.” Job 41:3-16.

Dit dier is zo sterk en kan vuur spuwen. Job heeft geen schijn van kans tegenover dit dier. Laat staan dat Job zich aan God zou kunnen meten.

“Treft iemand hem met een zwaard, dan houdt het geen stand, evenmin als lans, werphout of pijl. Ijzer acht hij als stro, koper als vermolmd hout. Geen pijl jaagt hem op de vlucht, slingerstenen worden voor hem veranderd in stoppelen. Als een stoppel acht hij een knots en hij lacht om het suizen van de lans. Aan zijn onderzijde zitten puntige scherven, hij breidt een dorssleder uit op het slijk. Hij doet de diepte koken als een pot, maakt de zee aan een zalfketel gelijk. Achter hem is een lichtend spoor, zodat men de waterdiepte voor zilverhaar zou houden. Zijns gelijke is er op aarde niet, een scheepsel zonder vrees. Op al wat hoog is, ziet hij neer, hij is koning over alle trotse dieren.” Job 41:17-25.

Dit dier beschikt over een arsenaal aan verdedigingsmechanismen waar geen mensenzwaard tegen op kan. Er is geen dier zoals deze op aarde.

Job antwoordt de Here

“Toen antwoordde Job de HERE: Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat geen uwer plannen wordt verijdeld. ‘Wie is het toch, die het raadsbesluit omsluit zonder verstand?’ Daarom: ik verkondigde, zonder inzicht, dingen, mij te wonderbaar en die ik niet begreep. ‘Hoor nu, en Ik zal spreken; Ik wil u ondervragen, opdat gij Mij onderricht’ Slechts van horen zeggen had ik van U vernomen, maar nu heeft mijn oog U aanschouwd. Daarom herroep ik en doe boete in stof en as.” Job 42:1-6.

Job heeft de boodschap aangekregen. Hij weet niet veel. Hij is gebuisd op Gods overhoring. God doet dingen waar Job nog niet eens notie van heeft, laat staan dat hij het zou begrijpen. Job had van God gehoord, maar nu hij God gezien en gesproken heeft, kan Job alleen maar terugnemen wat hij heeft gezegd en boete doen voor zijn slechte houding. Bekeerde Job zich omdat God hem alles had uitgelegd? Omdat God hem had laten zien waarom al dat onheil over hem was gekomen? Nee! God is de mens geen uitleg verschuldigd. De mens moet God eren en respecteren onder alle omstandigheden. Dat is de mens verschuldigd aan zijn Schepper!

6. Epiloog (42:7-17)

“Nadat de HERE deze woorden tot Job gesproken had, sprak de HERE tot de Temaniet Elifaz: Mijn toorn is ontbrand tegen u en tegen uw beide vrienden, want gij hebt niet recht van Mij gesproken zoals mijn knecht Job. Welnu, neemt zeven stieren en zeven rammen en gaat naar mijn knecht Job en brengt ze voor u tot een brandoffer, en mijn knecht Job moge voor u bidden, want slechts hem zal Ik ter wille zijn, zodat Ik u niet iets kwaads aandoe, omdat gij niet recht van Mij gesproken hebt zoals mijn knecht Job. Toen gingen de Temaniet Elifaz, de Suchiet Bildad en de Naamatiet Sofar heen en deden zoals de HERE tot hen gesproken had. En de HERE was Job ter wille.” Job 42:7-9.

Op het moment dat Job zich bekeert, wist hij niet dat God hem zou gaan zegenen. De vraag die gesteld werd in het begin van het boek was ‘vreest Job God om niet?’. Wel, Jobs reactie geeft het antwoord op die vraag. Ja, Job vreest God om niet. De vrienden echter, hebben zich op dit moment nog niet bekeerd. Ze zijn nog niet teruggekomen op hun valse beschuldigingen naar Job toe. Daarom spreekt God en aan dat zij zich moeten bekeren. En hoe moeten ze dat doen? Ze moeten naar Job gaan en vragen als hij voor hen wil bidden. Hoe ontnuchterend moet dat wel niet geweest zijn voor hen. Ze moesten zeven stieren en zeven rammen offeren bij Job. God kon hen ook gewoon hebben

vergeven, maar de vrienden moesten de vergeving vragen door middel van Job. Job was hun bemiddelaar.

“En de HERE bracht een keer in het lot van Job, toen hij voor zijn vrienden gebeden had, en de HERE gaf Job het dubbele van al wat hij bezeten had. Toen kwamen al zijn broeders en zusters en al zijn vroegere bekenden tot hem en aten met hem in zijn huis. Zij beklagden en troostten hem over al het onheil dat de HERE over hem gebracht had, en schonken hem ieder een geldstuk en een gouden ring. En de HERE zegende het verdere leven van Job meer dan het vroegere; hij verkreeg veertienduizend stuks kleinvee en zesduizend kamelen, duizend span runderen en duizend ezelinnen. Hij kreeg zeven zonen en drie dochters; en hij noemde de eerste Jemima, de tweede Kesia en de derde Keren-happuk. In het ganse land vond men geen vrouwen zo schoon als de dochters van Job, en haar vader gaf haar een erfdeel onder haar broeders. Daarna leefde Job nog honderd veertig jaar; hij zag zijn kinderen en kindskinderen, vier geslachten. En Job stierf oud en van het leven verzadigd.” Job 42:10-17.

Nadat Job voor zijn vrienden heeft gebeden, zegende Job hem overvloedig. Het bevestigt ook weer het geloof van Job. Niet iedereen zou willen bidden voor vrienden die zo slecht hebben gehandeld als Elifaz, Bildad en Sofar. Het valt ook op dat Elihu niet wordt terechtgewezen door God. Dit doet toch vermoeden dat Elihu Job veel beter had proberen te helpen dan de drie andere vrienden. Job kreeg nu tweemaal zoveel als dat hij tevoren had. Hij stierf uiteindelijk als een oude man, van het leven verzadigd.

Job is het voorbeeld van een gelovige die van God houdt omwille van wie God is, los van de zegen die God kan geven. De vrienden van Job beschouwden Jobs lijden als een straf. Job beschouwde zijn lijden als een onrechtvaardigheid. Elihu beschouwde het lijden van Job als een hulpmiddel om een beter mens te worden. God gebruikte het lijden van Job om te laten zien dat er mensen zijn die van Hem houden zonder bijbedoelingen. Probeer eens na te denken hoe deze dingen Jobs geloof hebben beïnvloed. Job heeft geleerd dat hij niet altijd nederig was wanneer hij dat wel had moeten zijn. Deze moeilijke periode heeft Job sterker gemaakt en dichter bij de Here gebracht. Doorheen het boek hebben we mogen zien hoe Job gegroeid is. Dit is ook een reden waarom Job het lijden door toedoen van satan heeft toegelaten.

“Hebt dus geduld, broeders, tot de komst des Heren! Zie, de landman wacht op de kostelijke vrucht des lands en heeft geduld, totdat de vroege en late regen erop gevallen is. Oefent ook gij geduld, sterkt uw harten, want de komst des Heren is nabij. Broeders, zucht niet tegen elkander, opdat gij niet onder het oordeel valt; zie, de Rechter staat voor de deur. Broeders, neemt tot een voorbeeld van gelatenheid en geduld de profeten, die in de naam des Heren hebben gesproken. Zie, wij prijzen hen zalig, die volhard hebben: gij hebt van de volharding van Job gehoord en gij hebt uit het einde, dat de Here deed volgen, gezien, dat de Here rijk is aan barmhartigheid en ontferming.” Jakobus 5:7-11.